

NR 3 (142)
MARZEC 2021
ISSN 1689-7218
www.gminazamosc.pl

BIULETYN

SAMORZĄDU GMINY ZAMOŚĆ

Krzepiących serca
Świąt Wielkanocnych!

WIELKANOC 2021

Wielkanocne tradycje, zwyczaje, ludowe obrzędy,
ozdoby, kulinaria i przepisy – str. 6-12

KARTKI WIELKANOCNE GMINY ZAMOŚĆ - WYNIKI KONKURSU

Aż 475 prac plastycznych wpłynęło na konkurs GOK-u.
Jury wybrało „Wielką Piątkę” i wyróżniło 91 prac – str. 4

KREW OD MIESZKAŃCÓW GMINY

Pomimo pandemii aż 107 osób oddało krew podczas
„Walentynkowej Akcji Poboru Krwi” – str. 23

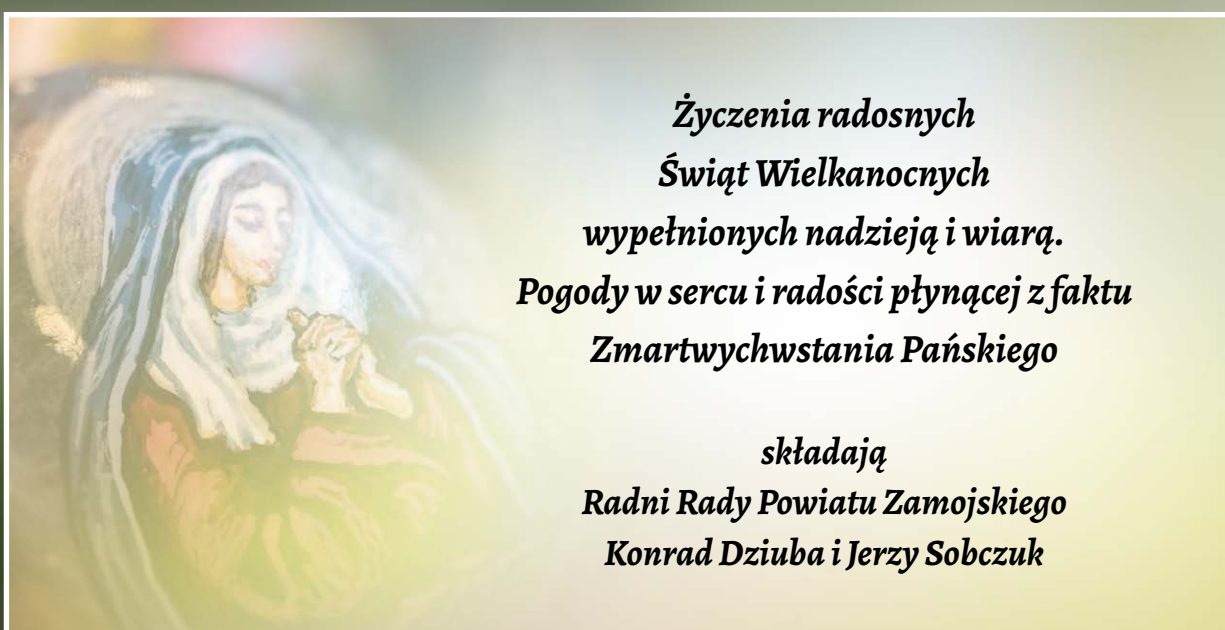
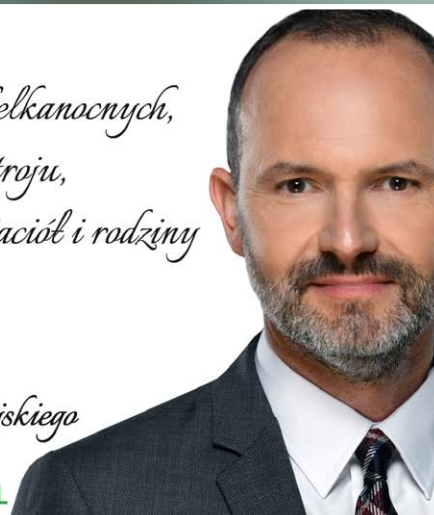

*Wesołego
Alleluja*

*Zdrowych, pogodnych Świąt Wielkanocnych,
radosnego wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie przyjaciół i rodziny
składa*

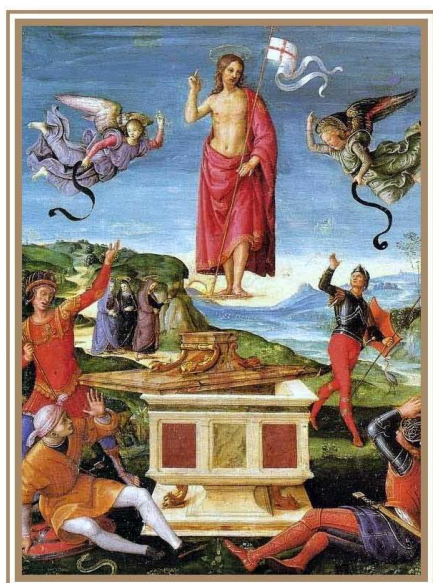
Krzysztof Hetman

Posel do Parlamentu Europejskiego

***Życzenia radosnych
Świąt Wielkanocnych
wypełnionych nadzieją i wiarą.
Pogody w sercu i radości płynącej z faktu
Zmartwychwstania Pańskiego***

***składają
Radni Rady Powiatu Zamojskiego
Konrad Dziuba i Jerzy Sobczuk***

**Błogosławionych
i pełnych radości Świąt Wielkanocnych,
przeżywanych w gronie najbliższych.
Niech Alleluja zabrzmie z nową nadzieją
i napełni Nas wszystkich pokojem i wiarą,
pomaga z wytrwałością i odwagą
realizować życiowe i zawodowe obowiązki
oraz da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.**

Jerzy Chrościkowski

Senator RP

Sławomir Zawisłak

Posel na Sejm RP

Na czas

Świąt Wielkanocnych

*życzymy Państwu,
w imieniu Samorządu Gminy Zamość,
wszelkich łask Bożych, zdrowia,
radości i pokoju serca.
Niech Zmartwychwstały Chrystus
umacnia w nas wiarę, nadzieję i miłość.
Życzymy pogody ducha
i niegasnącego przekonania,
że trudny czas przeminie,
a powrót do normalności
pozwoли odbudować
ufność i bliskość międzyludzką.
Wszelkiego dobra, pomysłności
i życzliwości na każdy dzień.*

*Przewodniczący
Rady Gminy Zamość*

Wojciech Suchowicz

Wójt Gminy Zamość

Ryszard Gliwiński

WIELKI KONKURS „KARTKI WIELKANOCNE GMINY ZAMOŚĆ 2021”

Kolejna edycja Wielkiego Konkursu „Kartki Wielkanocne Gminy Zamość 2021” została rozstrzygnięta. Jej organizatorem był Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem. Patronat nad przedsięwzięciem objął Ryszard Gliwiński Wójt Gminy Zamość. Pięć wybranych prac zostało wydrukowanych i rozesłanych z życzeniami od Samorządu Gminy Zamość.

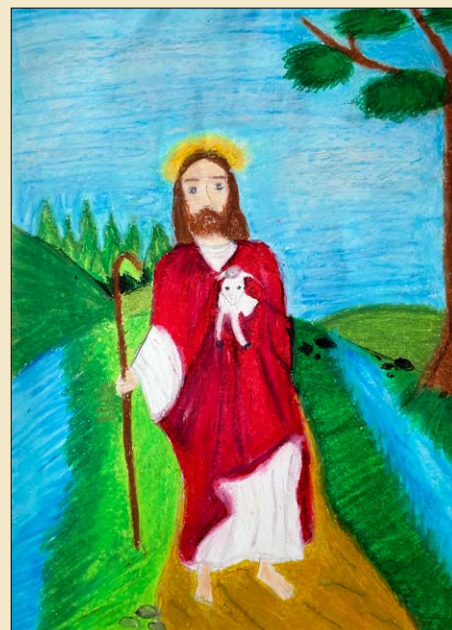
LAUREACI KONKURSU:

Praca Adrianny Bondyry

Praca Marii Perehubki

Praca Amelii Lachawiec

Praca Magdaleny Kudyk

Praca Diany Piechockiej

Tegoroczna edycja konkursu „Kartki Wielkanocne Gminy Zamość 2021”, pomimo panującego stanu epidemii SARS CoV-2, cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wpłynęło na nią 475 prac, wykonanych przez uczniów szkół i placówek oświatowych z terenu Gminy Zamość oraz mieszkańców gminy. Można je było składać w jednej z następujących kategorii: I – dzieci do lat 6 (klasa 0 szkoły podstawowej), II – uczniowie

wie klas I-III szkoły podstawowej, III – uczniowie klas IV-VIII szkoły podstawowej, IV – open, osoby powyżej 16 roku życia. Prace oceniała komisja konkursowa w składzie: Elżbieta Stankiewicz dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem, Alina Korneluk dyrektor Szkoły Podstawowej w Pniówku, wspierane przez pracowników Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość. Laureatami konkursu, których prace zo-

stały wydrukowane i rozesłane z życzeniami od Samorządu Gminy Zamość zostali: Diana Piechocka, Adrianna Bondyry, Maria Perehubka z Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Kalinowicach, Magdalena Kudyk ze Szkoły Podstawowej w Pniówku, Amelia Lachawiec ze Szkoły Podstawowej w Borowinie Sitanieckiej. Wyróżnienia specjalne otrzymali: Julia Kucharska, Dorota Orłowska, Maja Gruszkiewicz

wicz z SP Białowola, Alex Mulawa, Weronika Kudyk i Klaudia Puhacz z SP Pniówek, Gabriela Kozłowska z ZSPiP Kalinowice, Miłosz Hukała z SP Borowina Sitaniecka, Laura Kukielka i Michał Gajak z SP Lipsko, Klaudia Lalik z SP Wólka Wieprzecka.

Wyróżnienia przyznano następującym osobom: **Szkoła Podstawowa w Białowoli:** Paulina Ścirka, Amelia Lupa, Kamila Kuźma, Oliwia Sierota; **Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej:** Maciej Złomańczuk, Paweł Greszta; **Szkoła Podstawowa w Lipsku:** Marta Frankiewicz, Mateusz Łyś, Oliwia Guziak, Miłosz Łapa, Hubert Sinkiewicz, Julia Czerwonka, Patryk Dymski, Przemysław Ścibak, Szymon Smyk, Marcel Sarzyński, Filip Puk; **Szkoła Podstawowa w Mokrem:** Ignacy Pitwała, Aniela Płoszaj, Diana Nowicka, Zuzanna Małysz, Lena Płoszaj, Bartłomiej Kobel, Kornelia Sierak, Dorota Kmiec, Szymon Szepelak, Francesca Kowanek; **Szkoła Podstawowa w Pniówku:** Paulina Puhacz, Maja Karchut, Jan Szpindor, Bartłomiej Stawarski, Katarzyna Michońska, Ewa Kobel, Magdalena Małek, Sylwia Sołoducha, Zofia Ziemnińska; **Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Wólce Wieprzeckiej:** Maja Skroban, Dawid Artymiak, Dagmara Zawislak, Krystian Pakuła; **Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Płoskiem:** Marlena Sołtys, Maksymilian Malec, Fabian Niewiadomski, Julia Głąb, Kinga Jonas; **Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Sitańcu:** Amelia Piłat, Aleksander Kahan, Maja Małek, Laura Hoczyk, Jakub Belina, Nikola Adamek, Julia Albingier, Roksana Sałamacha; **Szkoła Podstawowa im. Edwarda Kasprzysiaka w Wysokiem:** Antoni Kula, Sandra Żołkoś, Kacper Boba, Emilia Bożek, Adrian Kaniuk, Gabriel Jacuniak, Aleksandra Plich; **Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Żdanowie:** Filip Pawelec, Łucja Gruszkiewicz, Nikola Sobczak, Karolina Bondyra, Barbara Chudy, Amelia Herbin, Sara Księżyk; **Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Kalinowicach:** Marcel Klimkiewicz, Lena Małek, Helena Niemczuk, Julia Małyszko, Iga Gałan, Hanna Antos, Milena Buczak; **Niepubliczne Przedszkole „Urwis” w Sitańcu:** Karolina Ciepiera, Blanka Gałan, Michalina Bednarz; **Zgłoszenia indywidualne:** Katarzyna Łuczka-Biszkont, Agata Bondyra, Szymon Krzyszczyk.

Ze względu na stan epidemii nie odbyło się spotkanie połączone z podsumowaniem konkursu i wręczeniem nagród. Organizator przekazał je placówkom oświatowym oraz wyróżnionym osobom. Nagrodzeni i wyróżnieni otrzymali także pamiątkowe dyplomy, natomiast wszyscy uczestnicy konkursu materiały odbłaskowe. **GOK: AS**

WIELKANOCNE WARSZTATY RĘKODZIEŁA W GMINIE ZAMOŚĆ

Okres Świąt Wielkanocnych niesie ze sobą czar tradycji, zapach świątecznych potraw i bezcenny czas spędzony wspólnie z najbliższymi. Jak co roku, pragniemy odkryć na nowo magię wiosennych świąt, które jak żadne inne sprawiają, że wraz z budzącą się do życia przyrodą, rośnie w nas radość i nadzieja. Okres Wielkanocy to moment szczególnej zadumy nad Zmartwychwstaniem Pana; to również czas świątecznych przygotowań, których efektem są m.in. świąteczno-wiosenne ozdoby.

Dekorując nasze domy na czas świąt, pragniemy zachować rodzime tradycje, których szczególnym elementem jest rękodzieło. Własnoręczne tworzenie unikatowych produktów przynosi wiele satysfakcji, a efekt pracy stanowić może niepowtarzalną świąteczną ozdobę.

Aby pielęgnować piękno tradycji, przy wspólnym zaangażowaniu lokalnych mieszkańców, **Samorząd Gminy Zamość** zorganizował „Wielkanocne Warsztaty Rękodzieła”. Organizacja inicjatywy w tym szczególnym czasie była nie lada wyzwaniem, ponieważ panująca pandemia niesie ze sobą spore ograniczenia. Mając na uwadze bezpieczeństwo uczestników, skorzystano z przeprowadzenia warsztatów online. Taka forma wspólnych zajęć spotkała się z ogromnym zainteresowaniem. W rezultacie 463 osoby z 29 sołectw Gminy Zamość zgłosiły swoją chęć udziału. Tematem warsztatów jest stworzenie własnej kompozycji (w czterech różnych wariantach) z „wielkanocnym jajem” w roli głównej. Przewodnikiem instruktarszym do wykonania prac są dostępne na stronie Gminy Zamość cztery filmiki online. Po zapoznaniu się z instrukcją uczestnicy samodzielnie wykonują ozdoby wielkanocne w zaciszu domowym. Wszystkie osoby, które wcześniej zgłosiły chęć wzięcia

udziału w zajęciach, otrzymały zestaw niezbędnych materiałów potrzebnych do wykonania jednej z proponowanych przez nas aranżacji „wielkanocnego jaja”. Uczestnik nie musi ograniczać się tylko do zawartych w zestawie elementów wystroju. Zachęcamy do pobudzenia wyobraźni i korzystania z różnych form ozdób, aby stworzyć unikalne rękodzieło. Efekty pierwszych świątecznych prac można podziwiać odwiedzając stronę Gminy Zamość/zakładka **AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO**.

Wielkanocne Warsztaty Rękodzieła mają na celu aktywizację mieszkańców poprzez wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej oraz wdrażanie programu pobudzania lokalnej aktywności obywatelskiej. Taka forma społecznej integracji daje niepowtarzalną możliwość twórczego przygotowania się do świąt Wielkiej Nocy oraz kreatywnego spędzenia przedświątecznego czasu. Udział w warsztatach to dodatkowo znakomita okazja do przypomnienia sobie jak ważne są przygotowania do Świąt i dlaczego należy zadbać o ich odpowiednią atmosferę.

Wszystkim uczestnikom gminnych warsztatów pięknie dziękujemy za udział we wzajemnej integracji, życząc tym samym cudownej atmosfery tegorocznych Świąt Wielkiej Nocy. **UGZ: MJS**

W OCZEKIWANIU NA WIELKĄ NOC

Ze Świątami Wielkanocnymi związanych jest wiele tradycji i obrzędów ludowych których tradycja nie do końca jest dziś znana. Skąd wziął się zwyczaj wykonywania palm? Dlaczego w Wielki Piątek śledzie wisały na drzewach? Jak wykorzystywano pisanki do zawierania związków? Zapraszamy do lektury!

Środa Popielcowa

Okres oczekiwania na Święta Wielkanocne rozpoczyna się w Środę Popielcową, niekiedy zwaną też środą wstępną. Jest to dzień pokuty przypadający na 46 dni kalendarzowych (40-dniowy okres postu, bez wliczenia niedziel) przed Wielkanocą. W tym dniu wierni nie są zobowiązani do uczestniczenia we mszy świętej, obowiązuje ich jednak wstrzeźliwość od pokarmów mięsnych (od 14. roku życia) i post ścisły (między 18. a 60. rokiem życia), czyli ograniczenie liczby posiłków do dwóch lekkich i jednego do syta w ciągu dnia.

Symbolem rozpoczynającego się czasu pokuty było posypanie głów popiołem, otrzymywanym po spaleniu ubiegłorocznych palm. Zwyczaj ten sięga IV wieku, wówczas jednak posypywano głowy jedynie tych wiernych, którzy odbywali publiczną pokutę. Wyznawali oni publicznie swe grzechy, po czym kapłan posypywał ich głowy popiołem, a następnie wykluczał ze społeczności wiernych, by ponownie włączyć ich w Wielką Sobotę, a od V wieku w Wielki Czwartek po spowiedzi.

Mimo pokutnego charakteru Środy Popielcowej, bardzo często zdarzało się, iż rozweselona dopiero co zakończonym karnawałem młodzież urządzała sobie w tym dniu psoty i żarty. Trafiając na osobę zmierzającą do kościoła w odświętnych ubraniach rzucali jej pod nogi garnek z popiołem, wzbijając w ten sposób tumany pyłu w powietrze tak, iż osiadał on na ubraniach ofiary. Żartownisie potrafili również niezwykle wprawnie i niepostrzeżenie zawiesić na plecach kobiety kurcze nogi, skorupki od jajek lub inną wątpliwą ozdobę.

W Środę Popielcową lub dzień przed nią młode mężatki stawały się oficjalnie gospodyniami. Kobiety wędrowały poprzez wieś, odwiedzając domy kobiet, które w ostatnim roku wyszły za mąż, zapraszając, aby udały się z nimi do karczmy. Na miejscu młode gospodynie musiały się wykupić piwem lub wódką. Dopiero wówczas stawały się pełnoprawnymi gospodyniami.

Wielki Post

W okresie przygotowań do najstarszego święta w kościele katolickim – Wielkanocy, nazywanej też Paschą, kościół zakazuje hucznych imprez oraz nakłada obowiązek ścisłego postu w Środę Po-

Misterium Męki Pańskiej

pielcową i Wielki Piątek. Dawniej Wielki Post związany był również z pomocą materialną dla najuboższych.

Początkowo post przed świętami wielkiej nocy trwał zaledwie 7 dni. Był za to o wiele trudniejszy, ponieważ nakazywał wstrzymanie się od spożywania wszelkich posiłków. Obchodzono go w tej formie do końca V wieku. Ostateczną formę w jakiej znamy go do dziś otrzymał on w 1570 roku. Na czas Wielkiego Postu z ołtarzy zniknęły kwiaty, milkły dzwony i kościelna muzyka, a kapłani przywdziewali fioletowe szaty. Z okresem Wielkiego Postu związane były też szczególne nabożeństwa religijne – gorzkie żale, droga krzyżowa oraz godzinki o Męce Pańskiej. Od XIII wieku na dwa tygodnie przed Wielkanocą krzyże zastania się fioletową tkaniną.

Nabożeństwa wielkopostne

W refleksyjny nastrój podczas Wielkiego Postu wprowadzały ludzi odprawiane w tym czasie nabożeństwa. Najbardziej znanym jest nabożeństwo drogi krzyżowej, które w symboliczny sposób przedstawiały drogę Jezusa od pałacu Piłata po Golgotę. Narodziły się one w Jerozolimie, a za pośrednictwem franciszkanów trafiły do Europy. Ilość stacji zmieniała się na przestrzeni wieków. Liczba czterech stacji, które znamy dziś przyjęła się na początku XVII wieku. W większości

kościół drogę krzyżową odprawia się dziś przy symbolicznych obrazach lub płaskorzeźbach umiejscowionych na ścianach wewnątrz kościołów, choć czasami są one umiejscawiane również na zewnątrz, w pobliżu kościołów lub na oddzielnych placach, tworząc tak zwane „kalwarie”. W Europie kalwarie budowano na terenach przypominających ukształtowanie drogi krzyżowej w Jerozolimie, odmierzając nawet odległości pomiędzy poszczególnymi stacjami, aby pątnicy mogli jak najwierniej przeżywać drogę Jezusa. Pierwszą i najbardziej znaną kalwarią w Polsce jest Kalwaria Zebrzydowska, założona przez Mikołaja Zebrzydowskiego w 1604 r.

Inny przykład na przedstawienie historii męki i śmierci Jezusa stanowią misteria pasyjne. Bardzo często scenom ewangelicznym towarzyszyły pochody kapników – pokutników, którzy w ramach samoumartwienia się, publicznie się biczowali. Z czasem misteria zaczęły zanikać, zastępowane przez prostsze nabożeństwa wzorowane na jutrzni. Od kilku lat jednak powraca tradycja wystawiania misterii. Możemy je obejrzeć również w wielu parafiach naszej gminy. Kolejną, tym razem rdzennie polską tradycją związaną z Wielkim Postem, są gorzkie żale. Początkowo w czasie Wielkiego Postu, w kościołach śpiewano hymny w języku łacińskim, który był jednak niezrozumiały dla prostych ludzi. Dlatego

zakonnicy z Bractwa św. Rocha, pragnąc przybliżyć historię pasyjne jak największej rzeszy wiernych, przygotowali tekst Gorzkich Żali w języku polskim. Po raz pierwszy zostały one odprawione w 1704 roku, w kościele Świętego Krzyża w Warszawie. Nabożeństwo to szybko zyskało popularność, ponieważ w przeciwieństwie do misterium nie wymagało drogiej oprawy i przedstawień scenicznych.

Niedziela Palmowa

Niedziela Palmowa zwana też kwietną niedzielą, jest jednym z najstarszych świąt w tradycji katolickiej. Upamiętnia ona triumfalny wjazd Jezusa do Jerozolimy i powitanie go przez mieszkańców, który na znak uwielbienia rzucali mu pod nogi gałązki palmowe.

W Polsce Niedziela Palmowa obchodzona jest od średniowiecza, choć sama tradycja wykonywania palm jest dużo starsza. Protoplastę naszych współczesnych palm stanowiły słowiańskie „wiechy” – przygotowywane przez chłopców jako sprawdzian ich umiejętności. Młodzi chłopcy wychodzili do lasu (najczęściej nocą), ściągali odpowiednie drzewo, znaleźli odpowiednią roślinę, a na koniec przynieśli wykonaną dużą i ciężką wiechę do wsi. Palm używano do kropienia domów i obejść, aby chronić domostwo od chorób i złych mocy. Palm nie wolno było niszczyć, dlatego najczęściej zatykano je za obraz z wizerunkiem świętego, gdzie czekały, aby po roku zostały spalone, a uzyskany popiół wykorzystywano podczas Środy Popielcowej.

Dziś najczęściej spotykane są tzw. palmy wileńskie – niewielkie, wykonane z suszonych kwiatów, kłosów zbóż oraz traw. Kolory używane w palmach nie są przypadkowe. Zieleń symbolizuje nadzieję, fiolet oczekiwanie, czerwień miłość, a żółty odrodzenie i siły życiowe.

Procesja z palmami

Najbardziej rozpoznawalne palmy w Polsce to oczywiście te z Lipnicy Murowanej, gdzie co roku odbywa się konkurs na największą palmę. Coraz częściej i w naszych parafiach możemy spotkać się z podobnymi konkursami.

Wielki Czwartek

Triduum wielkanocne rozpoczyna się w Wielki Czwartek, dzień upamiętniający ostatnią wieczerzę, podczas której ustanowione zostały Eucharystia i kapłaństwo. Nawiązując do gestu obmycia nóg apostołom, kapłani symbolicznie obmywają nogi 12 mężczyznom. Na zakończenie mszy świętej kapłan przynosi Najświętszy Sakrament do tabernakulum w ciemnicy jako symbol uwięzienia Jezusa. Ołtarze zaś zostają obnażone na pamiątkę obnażenia z szat. Podczas czwartkowej mszy wyciszone zostają organy i dzwonki, które po raz kolejny odezwą się dopiero w Niedzielę Wielkanocną.

Tradycyjnie od Wielkiego Czwartku wstrzymywano się od wszelkich prac związanych z ziemią, ponieważ uświęcało ją złożone

w niej ciało Chrystusa (najpierw w ciemnicy, a potem w grobie). Nie wolno też było naruszać ciszy – grać na instrumentach lub śpiewać. Za to licznie zażywano symbolicznych kąpeli, nawiązując w ten sposób do obmycia nóg apostołom.

Wielki Piątek

Drugi dzień Triduum Paschalnego, czyli Wielki Piątek, jest jedynym dniem w ciągu roku, w którym nie odprawia się mszy. W kościołach sprawowana jest liturgia Męki Pańskiej, której głównym elementem jest adoracja krzyża odsłanianego w tym dniu spod fioletowego sukna, którym zakrywany był dwa tygodnie wcześniej. Wielki Piątek był też w przeszłości dniem symbolicznego żegnania się z postem. Odprawiano w tym dniu „pogrzeb żuru i śledzia”. Garnek z żurem zakopywano w ziemi, bądź rozbijano. Śledzie natomiast w ramach kary za „uprzykrzenie” postu, wieszano na gałęzi.

W IV wieku w Europie narodziła się tradycja urządzania Grobów Pańskich. Wówczas to na szeroką skalę rozpoczęły się pielgrzymki do Ziemi Świętej. Nie każdy jednak mógł sobie pozwolić na taką wyprawę, dlatego na podstawie relacji powracających starano się odwzorować wygląd Grobu Pańskiego w kościołach. W Polsce zwyczaj ten upowszechnił się w XVI wieku. Budowane w Polsce groby związane były ze scenami ukrzyżowania. Można było odnaleźć w nich nawiązania do historii biblijnych (ofiara Abrahama, Daniel w jaskini lwów czy Jonasz połknięty przez rybę) jak też elementy patriotyczne. Zwłaszcza w okresie rozbiorów i okupacji skłaniały do refleksji na los naszego kraju i dawały nadzieję na odzyskanie wolności. Po dziś dzień w wielu kościołach Groby Pańskie nawiązują do obecnej sytuacji politycznej lub społecznej. Do dziś również przy Grobach Pańskich spotkać można uroczyste straże grobowe. Ich pochodzenie nie jest do końca jasne. Historycy łączą go z zako-

Warta przy Grobie Pańskim

nem bożogrobców szerzących w XIII wieku kult Grobu Pańskiego. W naszej gminie uroczyste warty przy Grobach Pańskich, rozpoczynające się po wielkopiątkowej liturgii pełnią najczęściej członkowie OSP oraz harcerze.

Wielka Sobota

W tradycji ludowej Wielka Sobota jest przede wszystkim dniem święcenia pokarmów. Początkowo święcono jedynie baranka pieczonego na rożnie. Z czasem jednak w święconce znalazły się różne mięsa, sery i masło. Jaja, bez których dziś nie wyobrażamy sobie Wielkanocy, trafiły do koszyka wielkanocnego dopiero w XII wieku. Zaś w XV wieku do święconek dołożono chleb i słodkie wypieki. Dawniej święcono również ryby, olej, mleko, a nawet piwo. Święcenie pokarmów nie odbywało się w kościołach. Księża odwiedzali dworki szlacheckie, gdzie czekały już na poświęcenie całe stoły zastawione jedzeniem. Święcono bowiem wszystkie potrawy przygotowane na Wielkanoc. Zdarzało się także, że księża odwiedzali chaty zwykłych ludzi. Najczęściej jednak ich mieszkańcy gromadzili się w jednym miejscu: na placu w centrum wsi, w pobliżu dworku szlacheckiego, przy pobliskiej kapliczce lub w domach najzamożniejszych mieszkańców.

W Wielką Sobotę, oprócz pokarmów, święcony jest również ogień i woda. Dawniej dzień rozpoczynano od poświęcenia wody, następnie święcono pokarmy, a wieczorem ogień. Dziś poświęcenie ognia i wody łączy się ze sobą podczas liturgii odbywającej się po zachodzie słońca. Podczas tej liturgii święcony jest również pascha, który przez

cały następny rok używany jest podczas obrzędów religijnych.

Wielkanoc

Dawniej obchody Wielkiej Nocy rozpoczynano procesją rezurekcyjną w nocy z soboty na niedzielę. Noc ta liturgicznie należała już do Niedzieli Wielkanocnej. W czasach stanisławowskich procesje przeniesiono na niedzielny świt.

Dziś, tak jak dawniej, procesją rezurekcyjną przy dźwiękach dzwonów trzykrotnie okrąża kościół i wchodzi do jego wnętrza śpiewając triumfalne *Te Deum*. Tradycyjnie w tym dniu ludzie pozdrawiają się słowami „Chrystus zmartwychwstał!” i odpowiedzią „prawdziwie zmartwychwstał!”. W kulturze ludowej Niedziela Wielkanocna związana była z wieloma zakazami. Nie wolno było pracować, rozpalać ognia czy leżeć w łóżku w ciągu dnia. Po powrocie z procesji rezurekcyjnej cały dzień spędzano w gronie rodziny, rozpoczynając do wspólnego śniadania składającego się z jadła poświęconego w Wielką Sobotę.

Lany poniedziałek

Wielkanocny Poniedziałek w całej Polsce nosił wiele nazw: lejka, oblewanki, polewanki... Najpowszechniej jednak znany jest pod nazwą śmigus-dyngus. Początkowo były to dwa osobne obrzędy, wywodzące się z tradycji przedchrześcijańskiej. Dyngus związany był z polewaniem się wodą jako symbolem życia oraz oczyszczenia. Śmigus zaś polegał na okładaniu się (śmiganiu, smaganiu) nawzajem wierzbowymi witekami, starając się wypędzić z ciała słabość i choroby. Mimo iż tradycje te ule-

gły chryścianizacji, stając się elementami wielkanocnej tradycji, księża nie zawsze zgadzali się na ich praktykowanie, wciąż doszukując się w nich odniesień do pogańskich rytuałów.

Pisanki

Najpowszechniejszym symbolem Wielkiej Nocy w naszej kulturze są niezaprzeczalnie pisanki. Zdobienie jaj bardzo często stanowiło szczególny rytuał. Ich malowaniem zajmowały się prawie wyłącznie kobiety. Należało to zrobić przed Wielką Sobotą. Najczęściej zasiadano do tej pracy w Wielki Piątek. Jaja zdobiono na różne sposoby. Dziś wszystkie te świąteczne jajka nazywamy pisankami. Nie jest to jednak do końca właściwe określenie. Jaja zabarwione na jednolity kolor to kraszanki lub malowanki. Jeżeli po zabarwieniu skorupki wydrapywano na nich ostrym narzędziem ozdobne wzory noszą one nazwę rysowanki lub skrobanki, pisanki zaś tworzy się poprzez nakładanie na skorupkę ornamentów z wosku, a następnie gotowanie w barwniku. Wielkanocne jaja zdobiono też owijając je kolorową włóczką, oklejając wycinankami czy wierząc ażurowe wzory w wydmszkach. Niegdyś istniał zwyczaj obdarowywania się poświęconymi pisankami. Matki chrzestne obdarowywały nimi swoich chrześniaków. Bardzo często służyły też do wyrażania swoich uczuć. Kawalerowie obdarowali nimi panny, które im się podobały. Jeśli w zamian również otrzymywali pisankę, świadczyło to o odwzajemnieniu uczucia. Bardzo często tworząc się w ten sposób pary kończyły się ślubem.

UGZ: KS

WARSZTATY Z TRADYCJĄ

W związku ze zbliżającymi się Świętami Wielkanocnymi, KGW w Zawadzie zorganizowało warsztaty pod nazwą „Kompozycje Wiosenno-Wielkanocne” oraz „Palmy Wielkanocne”.

Pomimo tego, że nie możemy się spotykać w większym gronie, staramy się utrzymywać aktywność w Kole. Prace odbywały się w grupach 5-osobowych. W sumie udział w warsztatach wzięło

17 członkiń naszego Koła. Satysfakcja z możliwości samodzielnego zrobienia kompozycji i palm była ogromna.

Opracowała Anna Zgnilec

O TRADYCJACH WIELKANOCNYCH PROSTO Z IZBY

Przygotowania do Wielkanocy tradycyjnie są okresem radosnego oczekiwania. Niektóre zwyczaje na dobre zakorzeniły się w naszej kulturze i stanowią nieodłączny element tychże świąt. Inne, natomiast, odeszły nieco w niepamięć lub ewoluowały, nabierając bardziej współczesnego charakteru. Do świata dawnych tradycji – tych znanych oraz tych ciut zapomnianych – zapraszają opiekunki Regionalnej Izby Pamięci w Wysokiem.

Tuż przed świętami Wielkiej Nocy nagrany i opublikowany został specjalny odcinek „Podróży w czasie z Regionalną Izłą Pamięci” poświęcony tradycjom wielkanocnym. Członkinie KGW w Wysokiem – Wanda Szpuga, Maria Szypuła i Krystyna Rysak – opowiadają w nim o przygotowywaniu palm i serwet, przeprowadzają instruktaż tradycyjnego „pisania” pisaneek, przybliżają zwyczaj święcenia pokarmów oraz tzw. „wieszania Judasza”.

Wśród najbardziej popularnych elementów dekoracyjnych związanych z Wielkanocą królują palmy oraz pisanki. Palmy tworzone były z gałązek wierzbowych oraz trzciny, którą gospodynie zrywały poprzedniego roku. Całość kompozycji dopełniały drobne, kolorowe kwiaty wykonane z bibuły.

Pisankami obecnie nazywamy jajka zdobione przeróżnymi technikami. Jednak ich nazwa tradycyjnie zawężona jest do jednego sposobu ich wykonania. Tak zwane „pisanie” pisaneek polegało na rysowaniu na jajkach wzorów za pomocą gorącego wosku. Robiono to zazwyczaj przy pomocy zaokrąglonych narzędzi: szpilek, szydeł, igieł czy słomek. Następnie jajka zanurzano w barwniku, który otrzymywało się poprzez gotowanie łupin z cebuli, buraków oraz zboża. Najstarsze tego typu pisanki odnalezione w Polsce pochodzą z X wieku. Zwyczaj święcenia pokarmów gospodynie z Wysokiego celebrują w sposób szczególny, gdyż już od wielu lat mieszkańcy miejscowości gromadzą się z koszyczkami pod Regionalną Izłą Pamięci. Członkinie KGW przygotowują wtedy specjalny stół nakryty białym obrusem, ustawiają na nim doniczkę z młodym, zielonym zbożem, w której umieszczają symboliczną figurę baranka z czerwoną chorągwią. Koszyczki

ozdabiają ręcznie wykonanymi serwetami, na których widnieją pięknie wyhaftowane wzory. Jest również miejsce na ażurowe pisanki wydziergane na szydełku, które co roku przygotowywane są w ramach przedświątecznych warsztatów w Izbie.

Wśród rzadziej spotykanych zwyczajów mamy okazję dowiedzieć się czym było wielkanocne „wieszanie Judasza”. Przypominający nieco topienie marzanny zwyczaj, nawiązuje do katolicyzmu i przypomina o biblijnej zdradzie Judasza. Obyczaj ten odnotowany został po raz pierwszy w XVIII wieku i tradycyjnie rozpoczął się w Wiel-

ki Czwartek nocą, kiedy to specjalna kukła wieszana była na wieży kościelnej. W Wielki Piątek kukłę ściągano, a następnie ciągnięto po wsi okładając kijami. Na koniec podpaloną kukłę wrzucano do rzeki lub stawu. Obecnie zwyczaj ten kultywowany jest głównie lokalnie na południu Polski.

Opowieści o tradycjach gospodynie z Wysokiego snują pośród licznych wyrobów rękodzielniczych: pisaneek, kurczaczek, baranków, zajączek, kolorowych serwet. Wśród nich oglądać możemy kolekcję dawniej używanych sprzętów kuchennych, takich jak wałki do ciasta, malowane w kwiatowe wzory talerze, łyżki czy cukiernice. Zachęcamy do obejrzenia tego oraz innych filmów z cyklu „Podróży w czasie z Regionalną Izłą Pamięci”, które są dostępne w mediach społecznościowych Izby oraz na kanale YouTube. **GOK: Małgorzata Wołoszyn**

TRADYCJE I ZWYCZAJE KULINARNE WIELKIEJ NOCY

Z nastaniem Wielkiego Postu na stołach przestawały się pojawiać mięsne potrawy. Starannie wyszorowane naczynia do smażenia na tłuszczu odstawiano do komory czy spiżarni wraz ze smalcem i zamykano na cztery spusty. Przez 6 postnych tygodni jadano m.in. ryby. W magnackich i szlacheckich siedzibach często w dość osobliwy sposób interpretowano postne zalecenia, zaliczając do ryb wszystkie stworzenia, które z wodą miały więcej wspólnego, a więc wydry, żółwie czy ptactwo wodne. Za postny przysmak uchodzili także tzw. pluski, czyli bobrze ogony. W okresie postu na wszystkich stołach gościł żur. W chłopskich domach pojawiała się też „pamuła”, czyli gęsta zupa gotowana z kwaszonej kapusty z brukwią oraz rozmaite kasze czy ziemniaki omaszczone olejem lnianym. W ostatnim tygodniu Wielkiego Postu poddawano mu się najsurowiej. W domach jadano kluski z olejem oraz barszcz z grzankami z chleba smarowanymi oliwą, obsypany kminkiem i solą. Przyrządzano także „mnichy”, były to obwarzanki pokrajane w kostkę, sparzone wrzątkiem nad sitem i polane na talerzu masłem z cebulą. W Wielki Piątek w kuchniach trwały przygotowania do święcenia pokarmów i świątecznego, obfitego już, śniadania wielkanocnego. W domach szykowano wędliny, pasztety, tarto chrzan, pieczono wielkanocne baby i mazurki. W niektórych regionach Polski pieczono chleb i inne pieczywo świąteczne. W tym dniu gotowano i ozdada-

biano jaja. Wielka Sobota to czas święcenia pokarmów, święcono całe jadło jakie spożywano na stołach, kosze uginąły się pod ciężarem ich zawartości. Z czasem koszyki zyskały wymiar symboliczny i przyjęły formę obecnie nam znanych święconek wielkanocnych. Dzień Zmartwychwstania Jezusa to dzień obfitości, zaczynano od obfitego śniadania – po 6 tygodniach postu każdy rozpoczynał w końcu wielkie świętowanie i...wielkie obżarstwo.

Wielkanocne jadło od wieków miało charakter symboliczny, na stole znajdował się zawsze barszcz biały. W średniowiecznej Polsce barszcz gotowano z kiszzonej rośliny zwanej barszczem. Roślina ta występowała pospolicie na terenie całego kraju. Często rosła dziko. Dlatego gotowane z niej zupy były tanie i stanowiły podstawowe pożywienie ubogich chłopów. Obecnie barszcz biały jest przyrządzany na zakwasie z razowej mąki żytniej, który nadaje potrawie charakterystyczny, lekko kwaśny smak. Zupę można gotować na wywarze z jarzyn, można też dodać do niej wędzony boczek. Barszcz tradycyjnie podawany jest z chrzanem, boczkiem, jajkiem, a często również z ziemniakami okraszonymi słoniną. Żur jest zupą, która często myli się z barszczem białym. Zasadnicza różnica pomiędzy zupami jest taka, że barszcz biały miał być zupą „postną”, natomiast żur to potrawa, która mogła być gotowana na wywarze mięsny, a nie wyłącznie jarzynowym. Typowymi dodatkami do żuru

są biała kiełbasa, wędzonki, jajka na twardo oraz ziemniaki.

Mazurek jest tradycyjnym polskim ciastem pieczonym na Święta Wielkanocy. Sporządza się go z różnego rodzaju ciast: marcepanowego, makaronikowego, biskoptowego albo kruchego, które jest przekładane, bądź pokrywane masą orzechową lub czekoladową, marmoladą, dżemem albo kajmakiem. Mazurek dekorowany jest lukrem i zdobiony bakaliami oraz owocami. Tradycyjne mazurki o kształtach kwadratowych, owalnych lub trójkątnych, z uwagi na swoje bogate dekoracje, często pełniły funkcję ozdoby stołu, a nawet domów.

Baba wielkanocna to królowa świątecznego stołu. Przyrządzana jest z ciasta z mąki, cukru, mleka i drożdży. Ciasto odstawiane jest do wyrośnięcia, a następnie dodawane są do niego jajka i bakalie. Tradycyjne wielkanocne baby wypiekane są w karbowanych formach, które mają kształt ściętego stożka. Po upieczeniu baba oblewana jest lukrem. Historia bab wielkanocnych sięga czasów XVII-wiecznej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego baby wielkanocne stały się popularne w wielu krajach europejskich. Udane ciasto wróżyło pomyślność w gospodarstwie, zdrowie domowników i stanowiło przedmiot dumy Pani domu.

Na Wielkanoc wypiekano także serniki, jajeczniki (biszkopty), makowce, które symbolizowały dostatek, słodkie kołaczki z serem i miodownikami. Z wielkanocnym stołem kojarzy się także pascha – słodki deser z twarogu i żółtek, z dodatkiem bakalii.

Symbolem świąt wielkanocnych są oczywiście również jajka. Na śniadaniu wielkanocnym jajkiem się dzielimy, składając sobie nawzajem życzenia, a następnie zasiadamy do stołu i jemy je pod różnymi postaciami. Niektórzy lubią tradycyjne jajka z majonezem, inni wolą te z dodatkiem ostrego chrzanu. Często decydujemy się także na zrobienie jajek faszerowanych.

Jak widać, na brak pomysłów kulinarnych nie można narzekać. Wielkanocne stoły uginają się pod mnóstwem smacznych potraw i dodatków. Co ważne, zamiłowanie do tradycji jest szczególnie widzialne właśnie w kuchni. Nie brakuje domów, w których raz lub dwa razy do roku polskie zwyczaje kulinarne zajmują zasłużone pierwsze miejsce, podczas gdy na co dzień raczej spożywa się kuchnię światową. Próbowanie nowych smaków to wspólna zabawa. Jest jednak kilka dni w roku, w czasie których z przyjemnością oddajemy się tradycji świąt w ujęciu najsmaczniejszych kulinariów polskich. **UGZ: AW**

PRZEPISY KULINARNE NA WIELKANOC 2021

BABKA WIELKANOCNA

Składniki: 6 jajek, 200 g cukru, 200 g mąki ziemniaczanej, 200 g mąki pszennej, 2 łyżki kakao, 100 g margaryny, pół szklanki mleka, olejek migdałowy, pół torebki proszku do pieczenia.

Wykonanie: margarynę rozetrzeć, dodając stopniowo cukier, jajka, mąkę wymieszaną z proszkiem i resztę składników. Wszystko razem utrzeć i wlać do formy wysmarowanej tłuszczem. Piec 45 minut w termoobiegowej piekarnicy o temperaturze 180 stopni.

MAZUREK CZEKOLADOWO-ORZECHOWY

Składniki: 2 szklanki mąki, 2 szklanki orzechów mielonych, 1 czekolada starta na wiórki, 5 jajek, 2 łyżki roztopionego masła, 1½ szklanki cukru, 1 proszek do pieczenia.

Wykonanie: Jajka ubić z cukrem, wszystkie składniki wymieszać. Ciasto ułożyć cienko na blasze wysmarowanej tłuszczem. Piec 25 min w temp. 180°C. Półac polewą czekoladową lub kajmakiem, udekorować bakaliami.

WIELKANOCNA PASTA JAJECZNA

Składniki: 10 jajek, 30 g szczypiorku, 1 łyżka chrzanu tartego, 2 łyżki majonezu, pół łyżeczki pieprzu, pół łyżeczki soli.

Wykonanie: Jajka ugotować na twardo, ostudzić i obrać, a następnie zetrzeć na tarce o drobnych oczkach. Szcypiorek posiekać bardzo drobno i połączyć z jajkami. Dodać chrzan i majonez. Całość mieszać doprawiając stopniowo do smaku solą i pieprzem.

BIAŁA KIEŁBASA PIECZONA Z CEBULĄ

Składniki: 500 g surowej kiełbasy białej, 3 duże cebule, 2 łyżki oleju, ¼ szklanki wody, pół łyżeczki soli. Marynata: pół łyżeczki miodu, 1 łyżeczka oleju, 3 łyżeczki musztardy francuskiej.

Wykonanie: Piekarnik nagrzać do 180 st. C. Cebulę pokroić na grubsze półplasterki i podsmażyć na oleju – nie za mocno, tylko zeszklić, bo cebula będzie jeszcze pieczona. Na dno naczynia do zapiekania wyłożyć podsmażoną cebulę. Na niej ułożyć białą kiełbasę, ale wcześniej należy ją dość gęsto ponakłuwać wykałaczką. Z podanych składników przygotować marynatę i posmarować nią każdą kiełbaszkę. Całość podlać wodą wymieszaną z solą. Wstawić do nagrzanego piekarnika. Piec ok. 60 minut. W czasie pieczenia kilka razy polać kiełbaski wytworzonym sosem.

ZDALNE WIELKANOCNE WARSZTATY PLASTYCZNE W GOKU

Wielkanoc jest okresem przepelnionym radością i od najmłodszych lat kojarzy nam się z głęboką tradycją i wzniosłą atmosferą. To czas nadejścia wiosny, ciepłych dni, tworzenia kolorowych palm, dekorowania różnymi technikami pisanek i komponowania artystycznych dekoracji. To również czas na okołoswiąteczną aktywność. W związku z tym serdecznie zapraszamy mieszkańców Gminy Zamość do udziału w Zdalnych Wielkanocnych Warsztatach Plastycznych, których organizatorem jest Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem. Zdalna forma warsztatów uzależniona jest od wytycznych sanitarno-epidemiologicznych w związku z pandemią spowodowaną COVID-19. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Organizator nie za-

pełnia materiałów dla uczestników. Uczestnicy będą mogli skorzystać z instruktażu oraz fotorelacji dostępnych na stronie www.gok.gminazamosc.pl oraz FB. W tym numerze Biuletynu prezentujemy Państwu nowatorską technikę wykonywania pisanek przy użyciu płynu Powertex.

Pisanka Powertex

Materiały:

- styropianowe jajko
- płyn Powertex lub klej wikol
- gaza lub materiał bawełniany
- farby akrylowe
- lakier bezbarwny, wodny
- kulki 3D
- ozdoby według uznania np. kwiatki, koraliki, wyciski
- miseczka, pędzelek, wykałaczka

Wykonanie:

1. Do miseczki wlewamy płyn Powertex lub klej wikol i moczymy w nim gazę lub materiał bawełniany.
2. Oklejamy namoczoną gazą styropianowe jajko i suszymy.
3. Po wysuszeniu malujemy farbami akrylowymi i zdobimy według uznania.
4. Całość lakierujemy i suszymy.

Powodzenia!!!! Obserwujcie nas na FB

AKTYWNI POMIMO PANDEMII

Kobiety z Gminy Zamość po raz kolejny udowadniają swoją aktywność, zapał, zaangażowanie i chęć do działania na przekór pandemii. Oto krótki opis inicjatyw, jakie są teraz udziałem m.in. pięciu Kół Gospodyń Wiejskich z Zawady, Bortatycz, Siedlisk, Szopinka, Wólki Wieprzeckiej, a także Stowarzyszenia „Wysokie nad Łabuńką”.

Prace konkursowe KGW Bortatycze

Koło Gospodyń Wiejskich w Zawadzie nie czeka aż pandemia odpuści. Pomimo trudnych czasów, Gospodynie realizują się kulturalnie za pośrednictwem wewnętrznych warsztatów rękodzielniczych. W marcu 2021 r. zorganizowały sobie domowe, indywidualne oraz świetlicowe (do 5 osób zgodne z reżimem sanitarnym), spotkania wielkanocne, w ramach których wykonały wiosenno-święteczne kompozycje w koszykach, barwne, wielkanocne, ludowe palmy oraz szydełkowe jajka z bogato zdobionymi wnękami.

Lokalne liderki Sołectwa Bortatycze Kolumbia, zrzeszone w Kole Gospodyń Wiejskich, podjęły wyzwanie w dwóch konkursach. Panie przygotowały wielkanocny smakołyk w postaci staro-tradycyjnego sera do święconki w ramach konkursu „Kulinarne skarby Wielkanocy”. Panie, za pośrednictwem swojego udziału, pragną promować wieloletnią tradycję kulinarną związaną z okresem Wielkanocy. Nie tylko zdolności kulinarne, ale i manualne, Panie zaprezentują w najbliższym czasie. Drugim konkursem, w którym biorą udział, jest „Wielkanocny kosz pisanek”, organizatorem którego jest Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość.

W ramach aktywizacji mieszkańców Lubelszczyzny oraz promocji dziedzictwa kulturowego regionu lubelskiego w aspek-

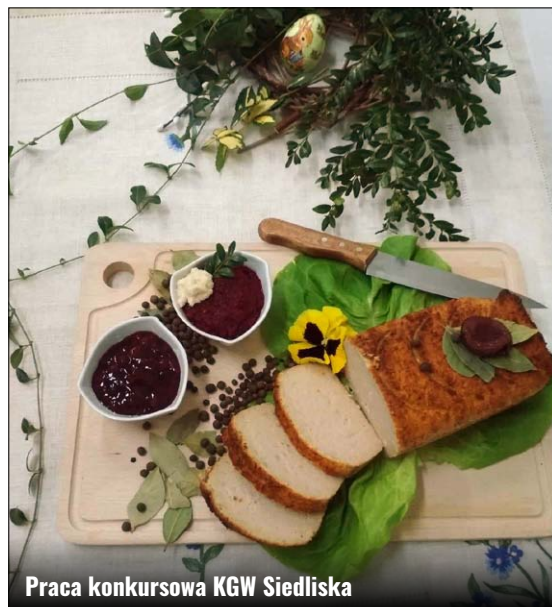
cie kulinarnym Koło Gospodyń Wiejskich w Siedliskach postanowiło wziąć udział w Konkursie „Kulinarne skarby Wielkanocy”, organizowanym przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Panie, w ramach wspierania i kultywowania tradycji sporządzania potraw wielkanocnych, postanowiły zaprezentować swój rodzimy, siedliski przepis na „Wielkanocny pasztet z królika”. Panie uwielbiają gotować, dlatego oczywistym było dla nich wzięcie udziału w tym konkursie, który przyniósł im wiele radości w samym wykonaniu, ale również miał na celu scalanie więzi mieszkańców Sołectwa.

Koło Gospodyń Wiejskich w Szopinku jest formacją o wielkiej aktywności, nie ma zatem mowy, aby pandemia stanęła na przeszkodzie tym Kobietom w realizacji swoich celów. Panie zaangażowały się obecnie w 2 konkursy. Uczestniczą w konkursie „Stodki Mazurek”, organizowanym przez Fundację Krajowej Spółki Cukrowej SA „Pomaganie krzepi”. Rywalizację postanowiły podjąć w aż 3 kategoriach tego konkursu: na największy mazurek wielkanocny, na najładniejszą dekorację oraz na najbardziej pomysłową videoprezentację. Drugim konkursem, w którym Panie postanowiły zaprezentować swoje zdolności kulinarne, jest konkurs ogłoszony przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, pt. „Kulinarne Skarby Wielkanocy”. Na horyzoncie działań mają upatrzone kolejne przedsięwzięcia, obecnie skupiają się na wydarzeniach kwietniowych, ale myślami pomalutku wybiegają w przód i wiemy, że to nie koniec ich aktywności wbrew pandemii, lecz dopiero początek.

Koło Gospodyń Wiejskich w Bortatyczach postanowiło skorzystać z zaproszenia Pani Poseł do Parlamentu Europejskiego, Beaty Mazurek, do udziału w „Il

Wojewódzkim Konkursie na Palmę i Pisanek Wielkanocną”. Organizatorami konkursu są również Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie oraz Muzeum Wsi Zamojskiej. Bortatycze Gospodynie w ramach konkursu przygotowały 2 nowoczesne palmy wielkanocne. Konkurs ten ma na celu upowszechnianie tradycji świątecznych i przekazywanie wiedzy o nich. Ponadto, to piękny sposób na integrację międzypokoleniową oraz ocalenie od zapomnienia tego, co łączy nas jako Polaków. Panie z Koła zapragnęły zaangażować się w tegoroczny konkurs oraz zaprezentować się całemu regionowi Województwa Lubelskiego.

Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Wieprzeckiej nie przestraszyło się pandemii. Panie postanowiły stale aktywizować się i nie tracić czasu w lockdownie. Pierwszym ich wyzwaniem jest uczestnictwo w konkursie „Stodki Mazurek”, organizowanym przez Fundację Krajowej Spółki Cukrowej SA „Pomaganie krzepi”. Panie rywalizują w nim z członkiniami Kół Gospodyń Wiejskich z całego Województwa Lubelskiego. Postanowiły podjąć wyzwanie w aż 3 kategoriach: na największy mazurek wielkanocny, na najładniejszą dekorację oraz na najbardziej pomysłową videoprezentację. Drugim przedsięwzięciem, w którym Gospodynie z Wólki Wieprzeckiej postanowiły się pokazać, jest konkurs „Kuli-

Praca konkursowa KGW Siedliska

narne Skarby Wielkanocy”, który zakłada przygotowanie potrawy wielkanocnej ze szczególnym znaczeniem obyczajów i nawiązaniem potrawy do polskich tradycji i obrzędu Wielkiej Nocy. Na tych działaniach Panie nie zamierzają poprzestać. Już teraz rozpoczęły przygotowania do festiwalu „Polska od Kuchni”, upatrując sobie 2 kategorie. Panie zamierzają wystartować w kategorii „Kobieta Gospodarna i Wyjątkowa – Opowiedz swoją historię” oraz w kategorii artystycznej. Kto wie, może skuszą się na prezentację w ich ulubionej kategorii kulinarnej, a nawet wyborach „Miss Wdzięku”. Tym Kobietom nic niestraszne. Gdy tylko ogłoszono konkurs „Historia Kołem się toczy”, Panie już wiedziały, że wpisują się na kolejne zadanie do realizacji. Dodatkowo Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Wieprzeckiej otrzymało dofinansowanie od Zarządu Powiatu Zamojskiego na realizację zadania publicznego, pt. „Chleb i miód – dziedzictwo kulturowe powiatu zamojskiego” w ramach konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Zadanie zakłada m.in. organizację warsztatów kulinarnych z tradycyjnych wypieków chleba, warsztaty rzemiosła ludowego, w tym wyrób świec z wosku pszczelego oraz organizację stoiska wystawowego, pt. „Chleb z miodem”. Całkowite koszty zaplanowane na realizację tego przedsięwzięcia to 8600 zł, a otrzymane dofinansowanie to 5940 zł.

Inna organizacja z terenu Gminy Zamość, która starała się o środki ze Starostwa Powiatowego na realizację zadania publicznego z tego zakresu, to Stowarzyszenie „Wysokie nad Łabuńką”. Organizacja pozyskała środki w kwocie 2000 zł na realizację zadania, pt. „Tradycje Kulinarne Zamojszczyzny – warsztaty kuchni regionalnej”. Ponadto, w lutym br. Stowarzyszenie „Wysokie nad Łabuńką” przystąpiło do otwartego konkursu ofert na wspieranie realizacji zadań publicznych Województwa Lubelskiego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w kwocie 2000 zł na realizację zadania, pt. „Dzień Muzealnika – bogactwo i różnorodność”. Zakres zadania obejmuje m.in. „Tydzień z tradycją – warsztaty rzemiosła ludowego” (tkactwo) oraz organizację różnego rodzaju działań podczas Dnia Muzealnika w Regionalnej Izbie Pamięci w Wysokiem. Gratulujemy i życzymy dalszej aktywności. Zapraszamy do zgłoszeń wszystkich aktywnych liderów lokalnych społeczności. Odezwiście się, pokażcie się światu. Dzwońcie do Agnieszki Wójtowicz, tel. 880 787 280. UGZ: AW, GOK: DB

WODOCIĄG W PŁOSKIEM Z UNIJNYM DOFINANSOWANIEM

Gmina Zamość podpisała umowę na dofinansowanie rozbudowy zbiorczej sieci wodociągowej w m. Płoskie – Etap III.

Gmina Zamość w maju 2020 r. złożyła wniosek o dofinansowanie projektu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, który uzyskał akceptację Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie. W piątek 26 lutego 2021 r. Wójt Gminy Zamość Ryszard Gliwiński podpisał umowę na dofinansowanie realizacji inwestycji, a Skarbnik Gminy Maria Zajączkowska ją kontrasygnowała.

Projekt obejmuje budowę kolejnego odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Płoskie o długości 2,81 km, wraz z uzbrojeniem (hydranty p. poz, zasuw). Umożliwi przyłączenie do sieci ok. 50 posesji. Woda do wybudowanej sieci wodociągowej będzie dostarczana z istniejącej ujęcia wody w m. Płoskie. Planowany koszt inwestycji 1 372 629,61 zł, dofinansowanie 710 084,00 zł. Postępowanie przetargowe zostanie rozstrzygnięte w tym roku, a następnie rozpoczną się prace budowlane. UGZ

AKCJA „SOŁTYS 2021”

Z okazji Dnia Sołtysa Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość, w imieniu gminnego Samorządu, przekazał Sołtysom z 35 Sołectw Gminy Zamość zestawy upominków. Każdy zestaw zawierał ponad 25

przedmiotów, głównie były to materiały promocyjne, m.in. 2 najnowsze foto-albumy o tematyce związanej z naszą Gminą, inne publikacje, w tym przewodniki i mapy, a także pakiety gminnych materiałów promocyjnych typu notatniki, pendrive'y i drobniejsze gadżety, jak praktyczne breloki i odbłaski, ale również flagi. Mamy nadzieję, że upominki nie tylko umilą pracę Sołtysom, ale też okażą się przydatne w pełnieniu codziennych obowiązków. Zestawy są uzupełnieniem życzeń od Samorządu Gminy Zamość dla wszystkich Sołtysów Sołectw z terenu naszej Gminy.

GOK: JK

RAPORT O STANIE REALIZACJI GMINNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OŚWIATY I WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE ZAMOŚĆ

Miesiąc marzec dla Wójta i gminnej Administracji jest czasem przedłożenia Radzie Gminy i Regionalnej Izbie Obrachunkowej sprawozdania z wykonania zadań budżetowych ubiegłego roku. Zakończenie tego etapu rozliczenia z przeszłością pozwala zintensyfikować działania związane z opracowaniem RAPORTU O STANIE GMINY. W styczniowym wydaniu BIULETYNU powróciłem myślami do ubiegłorocznej debaty nad RAPORTEM. Miała miejsce podczas sesji Rady Gminy w dniu 25 sierpnia. Zachęcam do przeczytania tego materiału oraz zapoznania się z zawartością RAPORTU za rok 2019 – dostępne na stronie www.gminazamosc.pl. W ramach podsumowań 2020 roku, chciałbym dzisiaj przybliżyć Czytelnikom oświatę i wychowanie przedszkolne – jedno z wielu zadań własnych Gminy, które w układzie księgowym obejmuje połowę wydatków bieżących budżetu każdego roku.

Prowadzenie szkół jako zadanie własne Gmina Zamość przejęła z dniem 1 stycznia 1994 roku. Wówczas w Gminie było 16 Szkół – oprócz wymienionych poniżej w tabeli nr 1 nieistniejące już dzisiaj Szkoły w Białobrzegach, Siedliskach, Wychodach i Lipsku Polesiu. W ciągu tych 27 lat byliśmy świadkami dwóch dużych reform organizacji polskiej oświaty. W 1999 roku utworzono trzyletnie gimnazja, a naukę w szkołach podstawowych ograniczono do sześciu lat. Do tego systemu gminy dostosowały organizacje nauczania oraz inwestycje oświatowe. W 2016 roku rozpoczęto proces powrotu do nauczania w szkole podstawowej ośmioklasowej. Realizację reformy lat 2016-2019 rozpoczęto bez wcześniejszego przygotowania do tej decyzji organów prowadzących szkoły, w tym przede wszystkim Gmin. O skutkach poniżej.

Reforma oświatowa 1999 roku zaowocowała w Gminie Zamość konkretnymi decyzjami organizacyjnymi i w zakresie realizacji inwestycji szkolnych. Nasz ówczesny system to 12 sześcioklasowych Szkół podstawowych, 4 publiczne Gimnazja (Żdanów, Płoskie, Sitaniec, Wysokie) i jedno Niepubliczne Gimnazjum w Zawadzie, oraz Przedszkole w Kalinowicach. Szkoły i gimnazja w Żdanowie, Płoskiem, Sitańcu i Wysokiem funkcjonowały w ramach Zespołów Szkół. Taki sam Zespół tworzyły

szkoła podstawowa i przedszkole w Kalinowicach. Przy 11 szkołach podstawowych funkcjonowały oddziały wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-6 lat. W 2012 roku podjęliśmy decyzje w sprawie trzech najmniejszych Szkół – w Pniówku, Lipsku i Białowoli. Pozostawiając jako szkoły publiczne, przekazaliśmy je do prowadzenia przez założone w tym celu Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego DOBRA SZKOŁA. Do takiej organizacji nauczania i wychowania dostosowaliśmy obiekty największych szkół, a mniejsze rozbudowano i wyremontowano. Największe wyzwania inwestycyjne lat 1999 – 2015 to budowa 5 sal gimnastycznych przy największych szkołach (Wysokie, Żdanów, Sitaniec, Płoskie, Zawada), boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią w Żdanowie, oraz rozbudowa obiektu szkolnego w Kalinowicach dla potrzeb nauczania w klasach I – VI. Tą ostatnią inwestycję realizowaliśmy w latach 2015 – 2016, a jej koszt to 1 756 862 zł.

Reforma oświatowa 2016 roku zdecydowała o gruntownej zmianie w tym, co powyżej. Wprowadzając ją Polski Parlament pozbawił Organy Gminy prawa do podejmowania jakichkolwiek decyzji w zakresie nowej organizacji nauczania. Parlament zdecydował, że w Gminie Zamość jest obecnie 12 szkół podstawowych ośmioklasowych, i że nie ma już Niepublicznego Gimnazjum w Zawadzie. **Tabela nr 1 obrazuje ilość dzieci i młodzieży w gminnych szkołach po reformie 2016 roku.** Są takie z ilością 3–5 uczniów w VIII klasie, a ilość dzieci w oddziałach „0” i klasach I – III nie napawa optymizmem. W roku szkolnym 2013/2014 w największej wówczas gminnej Szkole w Żdanowie mieliśmy 326 uczniów, w roku szkolnym 2020/2021 jest ich już tylko 202. Odwrotna sytuacja jest w Szkole w Kalinowicach. W roku 2013/2014 było 204 uczniów, a obecnie jest 373. Przy szkole w Żdanowie jest sala gimnastyczna i boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią. Szkoła w Kalinowicach, której rozbudowę pod 200 uczniów zakończyliśmy w 2016 roku musi pomieścić ich teraz 370. Nie ma też sali gimnastycznej. Jej budowę rozpoczynamy w tym roku angażując w to zadanie w latach 2021–2022 około 4 400 000 zł.

Konsekwencją reformy oświatowej lat 2016–2019 są także bardzo duże zmiany w gminnych finansach. Odkąd pamiętam zadania z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego angażowały około 50% całości wydatków bieżących budżetu (bez inwestycji). Tak też było i jest w latach 2015-2021, co obrazuje **tabela nr 3**. Powstały po oświatowej reformie lat 2016-2019 problem obrazuje **tabela nr 4**. W 2015 roku udział środków własnych Gminy w całości wydatków bieżących oświaty i wychowania przedszkolnego wynosił 19% (4 024 717 zł). W 2020 roku było to już 31% (8 563 973 zł), a plan na 2021 rok to 37% (11 514 434 zł). W latach 2015-2021 przekazywana na finansowanie nauki w szkołach subwencja oświatowa wzrosła o 2 431 867 zł, gdy w tym samym czasie udział finansowy środków Gminy w realizacji całości zadań oświaty i wychowania przedszkolnego wzrósł o 7 489 717 zł. **Te różnice w kwotach są źródłem problemów gminnych finansów ostatnich lat.** Sytuację pogarsza fakt, że aż 72% dochodów bieżących własnych budżetu Gminy przekazywane jest z budżetu Państwa (**tabela nr 5**). Skąd wzięliśmy pieniądze na wzrost wydatków związanych z funkcjonowaniem oświaty i wychowania przedszkolnego? Odpowiedź nie jest budująca – z części przeznaczanej na rozwój Gminy, na tworzenie infrastruktury poprawiającej warunki życia w Sołectwach Gminy.

W 2020 roku ze środków gminnych w realizację zadań oświaty i wychowania przedszkolnego zaangażowaliśmy 8 563 973 zł (bez inwestycji). Trzeba pamiętać, że miało to miejsce w roku zdalnego nauczania, gdy nie wszystkie potrzeby były w pełni realizowane. Budżetowy plan wydatków był o około 1 700 000 zł większy. W biuletynowym materiale nie ma miejsca na dokładną analizę finansową poszczególnych rodzajów wydatków i podsumowania wyników finansowych poszczególnych Szkół. Analiza taka została przygotowana i przedłożona Radnym Rady Gminy. Była też w dniu 16 marca przedmiotem obrad dwóch Komisji Rady Gminy – Oświatowo-Społecznej, oraz Rozwoju Gminy i Budżetu. Dlatego w tym miejscu krótko o tym **na co wydaliśmy w 2020 roku gminne**

środki pochodzące z podatków lokalnych i udziałów w podatku PIT. Przypominam, że gdyby nie zdalne nauczanie i ograniczenia w wychowaniu przedszkolnym poniższe kwoty byłyby większe łącznie o około **1 700 000 zł.**

- **2 211 981 zł** na nauczanie w oddziałach I-VIII dziewięciu szkół prowadzonych przez Gminę (Kalinowice, Żdanów, Sitaniec, Zawada, Płoskie, Wysokie, Mokre, Borowina Sitaniecka, Wólka Wieprzecka),
- **2 258 516 zł** na wychowanie przedszkolne w ośmiu szkołach prowadzonych przez Gminę i w przedszkolu w Kalinowicach,
- **1 060 158 zł** na nauczanie w oddziałach I-VIII i wychowanie przedszkolne w trzech szkołach prowadzonych przez Stowarzyszenie (Pniówek, Lipsko, Białowola),
- **996 842 zł** na wychowanie przedszkolne 135 dzieci uczęszczających do przedszkoli w Zamościu i innych Gminach. To obowiązkowa refundacja ponoszonych przez Miasto i Gminy kosztów,
- **252 764 zł** na dowóz uczniów niepełnosprawnych spełniających obowiązek szkolny w specjalnych ośrodkach wychowawczych,
- **173 237 zł** dotacja dla dwóch przedszko-

li niepublicznych funkcjonujących na terenie Gminy,

- **385 361 zł** na dowóz dzieci i uczniów do szkół,
- **359 908 zł** na remonty w szkołach,
- **873 973 zł** na funkcjonowanie Centrum Usług Wspólnych – jednostki obsługującej administracyjnie wszystko co związane jest z oświatą i wychowaniem przedszkolnym.

Wspomniałem powyżej, że w biuletynowym materiale nie ma miejsca na szerszą analizę sytuacji w realizacji gminnych zadań z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego. Proponuję jednak skrócone spojrzenie na to, co dzieje się w wychowaniu przedszkolnym dzieci w wieku 3-5 lat. Zadania z tego zakresu otrzymują stosunkowo niewielkie wsparcie finansowe z budżetu Państwa. W 2020 roku było to **614 000 zł** (dotacja przedszkolna). Jeśli podzielimy tą kwotę dotacji przez **440** dzieci 3-5 latków w placówkach na terenie Gminy, otrzymamy **1395 zł** dotacji budżetu Państwa na jedno dziecko. Uśrednione zaangażowanie środków własnych Gminy (bez wpłat Rodziców) w przypadku placó-

wek prowadzonych przez Gminę wynosi natomiast **7429 zł** (w tym uśrednieniu nie uwzględniono 6 latków, na których otrzymujemy subwencję oświatową). Porównanie tych kwot to jeden z problemów w finansowaniu wychowania przedszkolnego. Kolejny jest już typowym dla gmin położonych pierścieniowo wokół dużych Miast. Wydatki gminnego budżetu obejmują także dotacje dla Zamościa i innych Gmin – refundację kosztów uczęszczania **135 dzieci** do publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych Miasta i innych Gmin. W 2020 roku była to kwota **996 842 zł**, czyli na jedno dziecko **7384 zł**. To już wyłącznie nasze gminne środki. Obecność tych dzieci w gminnych oddziałach przedszkolnych obniżyłoby zapewne podane powyżej uśrednione nasze zaangażowanie finansowe. Ważniejszym jest jednak to, że niewiele z tych dzieci powraca do oddziałów „0” placówek na terenie Gminy i później do oddziałów I-VIII gminnych szkół. Rozumieniem przyczyny decyzji Rodziców, które w większości związane są z pogodzeniem pracy zawodowej i wychowaniem dzieci. Oferta placówek miasta Zamościa rozwią-

Tabela nr 1. Gmina Zamość. Organizacja nauczania i wychowania przedszkolnego – rok szkolny 2020/2021

	Ilość oddziałów bez sześciolatków	Liczba uczniów i wychowanków									Łącznie
		Oddział „0”	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	
SP Wólka Wieprzecka	6	4	6	6	8	9	-	9	16	5	63
SP Borowina Sitaniecka	6	7	4	6	11	12	6	7	17	11	81
SP Mokre	6	9	13	9	7	17	8	4	13	9	89
SP Wysokie	8	10	18	12	14	17	18	16	18	18	141
SP Płoskie	8	21	17	19	14	16	12	18	25	12	154
SP Zawada	8	10	24	15	22	22	10	26	21	22	172
SP Sitaniec	10	9	18	18	21	14	8	15	18	15	172
								15	21		
SP Żdanów	10	26	26	22	22	18	17	22	20	19	228
								18	18		
SP Kalinowice	18	48	17	19	22	25	14	23	25	19	421
			17	19	25	26		23	29	19	
			18	17		16		19			
Szkoły publiczne Stowarzyszenia Rozwoju Lokalnego DOBRA SZKOŁA											
SP Białowola	5	1	1	7	5	7	5	5	9	8	48
SP Lipsko	7	9	11	7	7	8	3	4	6	3	58
SP Pniówek	7	5	12	12	6	5	6	7	13	9	75
ŁĄCZNIE 12 Szkół	99	159	202	188	184	196	107	228	269	169	1702

zuje pewne problemy z tym związane. Czy możemy temu przeciwdziałać? Centralne położenie Miasta wobec Gminy nie pozwala raczej zbyt mocno wierzyć w znaczące efekty podejmowanych działań. W takiej sytuacji nie wystarczy oferta oddziałów przedszkolnych dostępnych przez 10 godzin i głośna promocja gminnych szkół. Wspólnie z Dyrektorami Szkół ponownie przeanalizujemy sytuację i wdrożymy wnioski jakie zgłaszane były w trakcie marcowych wspólnych obrad dwóch Komisji Rady Gminy.

Gmina Zamość jest wyjątkową ze względu na liczbę Mieszkańców i pierścieniowe położenie wokół dużego Miasta. Być może nie znajdziemy drugiej w Polsce gminy wiejskiej mającej 12 szkół podstawowych

ośmioklasowych i w każdej wychowanie przedszkolne. Takie wyjątkowe gminy, na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego, powinny mieć specjalny system wsparcia finansowego z budżetu Państwa. Jestem realistą, więc nie wymagam czegoś niespotykanego. Oczekuję tylko tego, co było możliwe w latach 2009–2015, czyli około 20% udziału finansowego Gminy w realizacji zadań. To dałoby nam rocznie dodatkowo około **7 000 000 zł** własnych środków na inwestycje – na budowę dróg i inne pilne potrzeby infrastrukturalne. Duża część tych pieniędzy powróciłaby z powrotem do budżetu Państwa poprzez podatki, np. 23% podatek VAT. Decyzje Rządu i Polityków wspierające gminne finanse potrzebne

są jeszcze w tym roku. Bez nich gminy coraz bardziej będą ograniczać wydatki inwestycyjne, a to moim zdaniem nic dobrego nie tylko dla samorządowej idei w Polsce, ale również dla stanu finansów Państwa. Obecna sytuacja w gminnych finansach to także zagrożenie dla wykorzystania dotacji z unijnych programów lat 2021–2027. Obradujące w dniu 16 marca dwie Komisje Rady Gminy zaleciły Wójtowi wystąpienie do Parlamentarzystów Lubelszczyzny z listem otwartym przedstawiającym to, o czym powyżej. Uczynię to za 2-3 tygodnie. Pozostaję z wiarą, że tym razem Parlamentarzyści zareagują.

23 marca 2021 roku,
Ryszard Gliwiński – Wójt Gminy Zamość

Tabela nr 2. Gmina Zamość. Organizacja wychowania przedszkolnego – rok szkolny 2020/2021

	Liczba oddziałów z sześciolatkami	Liczba wychowanków					Łącznie
		6 - latki	5 – latki	4 - latki	3 - latki	Młodsze	
SP Wólka Wieprzecka	1	Tabela 1	4	4	5		13
SP Borowina Sitaniecka	1	Tabela 1	3	2	1		6
SP Mokre	2	Tabela 1	7	12	3		22
SP Wysokie	2	Tabela 1	5	7	-		12
SP Płoskie	3	Tabela 1	18	16	7		41
SP Zawada	2	Tabela 1	9	7	11		27
SP Sitaniec	2	Tabela 1	4	8	4		16
SP Żdanów	4	Tabela 1	25	18	20		63
Przedszkole Kalinowice	6	Tabela 1	44	36	24		104
Szkoły publiczne Stowarzyszenia Rozwoju Lokalnego DOBRA SZKOŁA							
SP Białowola	1	Tabela 1	4	3	1		8
SP Lipsko	2	Tabela 1	9	14	12	2	37
SP Pniówek	2	Tabela 1	7	9	11	1	28
Przedszkola niepubliczne							
Niepubliczne Przedszkole URWIS w Sitańcu	2		11	7	6	2	26
Niepubliczne Przedszkole CZERWONY KORALIK w Szopiniku	3	4	7	11	14	5	41
ŁĄCZNIE 14 placówek	33	4	157	154	119	10	444
Przedszkola poza Gminą Zamość							
Miasto Zamość			43	38	20	7	108
Inne Gminy			15	6	6	0	27
ŁĄCZNIE poza Gminą Zamość			58	44	26	7	135
ŁĄCZNIE	33	4 + 159 Tabela nr 1	215	198	145	17	579 + 159 Tabela nr 1

Tabela nr 3. Gmina Zamość. Wydatki bieżące własne budżetów lat 2015 – 2021

	Łączne wydatki bieżące budżetu Gminy w zł	W tym wydatki bieżące na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego (bez projektów unijnych) w zł	Procentowy udział wydatków z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego w całości wydatków bieżących
2015 rok	41 226 953	21 070 348	51%
2016 rok	42 836 311	21 444 644	50 %
2017 rok	44 243 316	21 710 321	49 %
2018 rok	49 236 083	24 436 810	50 %
2019 rok	53 340 224	26 925 603	50 %
2020 rok	55 184 405	27 844 135	50 %
2021 rok – stan 25.02.	65 003 456	31 111 362	48 %

Uwaga – wykonanie wydatków oświatowych 2020 roku zmniejszone w stosunku do planu i rzeczywistych potrzeb z uwagi na zdalne nauczanie w Szkołach

Tabela nr 4. Gmina Zamość. Finansowanie zadań z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego w latach 2015-2021 (bez projektów unijnych)

	Łączne wydatki bieżące w zł	Źródła finansowania wydatków bieżących				Procentowy udział środków własnych Gminy w realizacji całości wydatków bieżących
		Subwencja oświatowa przekazywana z budżetu Państwa w zł	Dotacje przekazywane z budżetu Państwa – wychowanie przedszkolne w zł	Pozostałe dochody – w tym wpłaty Rodziców w zł	Środki własne Gminy w zł	
2015 rok	21 070 348	15 629 427	881 140	535 064	4 024 717	19 %
2016 rok	21 444 644	16 013 603	629 140	765 500	4 036 401	19 %
2017 rok	21 710 321	15 833 649	515 472	784 598	4 576 602	21 %
2018 rok	24 436 810	16 321 218	691 988	946 131	6 477 473	27 %
2019 rok	26 925 603	17 167 053	631 797	1 021 892	8 104 861	30 %
2020 rok	27 844 135	17 588 307	664 417	1 027 488	8 563 973	31 %
2021 rok – stan 25.02.	31 111 362	18 061 294	653 124	882 510	11 514 434	37 %

Uwaga – wykonanie wydatków 2020 roku zmniejszone w stosunku do planu i rzeczywistych potrzeb z uwagi na zdalne nauczanie w Szkołach

Tabela nr 5. Gmina Zamość. Dochody bieżące własne budżetów lat 2015 – 2021

	Łączne dochody bieżące budżetu Gminy w zł	W tym przekazywane z budżetu Państwa (bez projektów unijnych)		W tym podatki lokalne, gospodarka mieniem gminnym	
		Kwota w zł	Procentowy udział w całości dochodów bieżących	Kwota w zł	Procentowy udział w całości dochodów bieżących
2015 rok	47 696 721	34 172 366	72 %	9 324 738	20 %
2016 rok	50 316 449	36 212 369	72 %	10 544 097	21 %
2017 rok	54 019 884	39 000 051	72 %	10 857 099	20 %
2018 rok	57 582 773	41 629 213	72 %	11 245 839	20 %
2019 rok	63 545 862	45 189 809	71 %	12 052 136	19 %
2020 rok	67 629 371	48 170 950	71 %	12 245 094	18 %
2021 rok – stan 25.02.	69 632 652	49 888 608	72 %	11 644 940	17 %

ZADAJ PYTANIE WÓJTOWI

Poniżej prezentujemy odpowiedź Wójta na pytania Mieszkańców Gminy Zamość. Pytania Wójtowi można zadawać na stronie www.gminazamosc.pl

PYTANIE

Witam serdecznie Pana Wójta, jedno pytanie – czy Pan wie, ile autobusów kursuje do miejscowości Mokre, Hubale, Wychody, bo ja wiem i to jest wstyd dla gminy, której jednym z obowiązków jest zapewnienie transportu zbiorowego dla mieszkańców. Do Mokrego dojeżdżają 4 autobusy na dobę, do Hubal i Wychodów jeszcze mniej. Czy podejmuje Pan jakieś działania, by poprawić tą sytuację?

19.02.2021 r.

ODPOWIEDŹ

Witam i dziękuję za kontakt e-mail.

O realizacji przez Gminę Zamość zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego piszę od kilku lat w Biuletynie Samorządu Gminy Zamość (Biuletynie), na stronie internetowej Gminy w zakładce ZADAJ PYTANIE WÓJTOWI, mówię też o tym w trakcie zebrań wiejskich. Zachęcam do korzystania ze stworzonej Mieszkańcom możliwości zapoznawania się ze stanem gminnych spraw. Wspomniane powyżej zadanie jest jednym z wielu zadań własnych Gminy opisanych w art. 7 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Zakres realizacji zadań ograniczony jest możliwościami finansowymi – podobnie jak w budżetach rodzinnych. O sytuacji w gminnych finansach piszę i mówię – nie ukrywam tego przed Mieszkańcami. Zachęcam do zapoznania się z tekstami zamieszczonymi w Biuletynie – w wydaniach od października ubiegłego roku, w wersji elektronicznej dostępne na www.gminazamosc.pl Tutaj krótko – w 2016 roku Rząd zafundował Gminom reformę oświatową. OK – ale zapomniano dać Gminie Zamość pieniędzy na funkcjonowanie 12 ośmioklasowych szkół podstawowych. Zapomniano też o pieniądzach na wychowanie przedszkolne. Skutek – na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania przedszkolnego w 2017 roku z własnych środków przeznaczyliśmy 4 576 602 zł. W 2021 roku to już kwota 11 625 728 zł. Ta różnica (7 049 126 zł) to ograniczenia w realizacji innych gminnych zadań. W Mokrem też jest Szkoła. Autobusy MZK nie kursują za darmo – trzeba za to płacić i to całkiem dużo. W 2014 roku z gminnego budżetu zapłaciliśmy Miastu Zamość 310 000 zł – za łączną ilość przejechanych po Gminie 397 081 km. W 2021 roku za dużo mniej – 272 236 km, mamy zapłacić 1 130 000 zł. MZK Sp.z.o.o. w Zamościu jest spółką Miasta. Nie mamy żadnego wpływu na koszty świadczenia przez nią usług – płacimy tyle, ile oczekuje Miasto. Wiem ile autobusów MZK dojeżdża do Mokrego. Wiem również, że np. do Zawady, Lipska, Białowoli, Lipska Polesia nie dojeżdża żaden. Jeszcze raz zachęcam do szerszego zapoznawania się ze stanem gminnych spraw. Dużo o tym jest w RAPORCIE O STANIE GMINY za 2019 rok – dostępny na www.gminazamosc.pl Obecną sytuację możemy zmienić poprzez obywatelską świadomość. O około 70% dochodach bieżących budżetu Gminy Zamość decyduje Minister Finansów.

Pozdrawiam
Ryszard Gliwiński
04.03.2021 r.

PYTANIE

Dzień dobry

Panie wójcie, interesuję się sytuacją gminy i co aktualnie się w niej dzieje. Powiem szczerze, że po przeczytaniu pana odpowiedzi na pytanie jednego z mieszkańców o środki transportu publicznego w naszej gminie, aż brak mi słów. Od trzech lat cały czas powtarza pan to samo tłumaczenie - brak środków wynikający z braku dotacji od państwa na szkolnictwo. Proszę o szczerą odpowiedź, co pan zrobił w temacie komunikacji przez te kilka lat, od kiedy prezydentem Zamościa jest pan Wnuk, z którym nie może się pan porozumieć w kwestii komunikacji i nie tylko. Zapewne wynika to z innej opcji politycznej. Miasto, co rok podnosi opłaty za komunikację a gmina nic nie robi w tej kwestii tylko płaci więcej i tnie kursy. MZK korzysta z pozycji monopolisty, może pasowałoby wykorzystać sytuację epidemii i znaleźć jakąś nową firmę transportową. Na komunikację środków finansowych brakuje, natomiast radni proszą o podwyżki diet, ponieważ dawno nie były podnoszone, w czasie kryzysu wywołanego epidemią, kiedy ludzie tracą pracę i majątki. W 30 rocznicę samorządu terytorialnego tenże samorząd zachowuje się tak samo pazernie i nietaktownie jak politycy z Wiejskiej. A może zamiast drewnianego konia oraz budowy stodoły przy Regionalnej Izbie Pamięci należało wybudować stajnię i zakupić żywego konia z wozem do przewozu mieszkańców gminy. Irytuje mnie też, co roczne wyrzucanie pieniędzy przez gminę na remonty dróg gruntowych tłuczniem, po którym po dwóch dniach nie ma śladu. Nie lepiej by było zakupić nawet używane płyty drogowe i wyłożyć nimi w jednym roku kawałek remontowanej drogi, w następnym roku kolejny taki remont, w ostatecznym rozrachunku byłby tańszy i przede wszystkim trwalszy.

06 marca 2021 r.

ODPOWIEDŹ

Witam i dziękuję za kontakt e-mail.

Pisz Pan (Pani), że interesuje się sytuacją w Gminie i tym co dzieje się w Niej. Cieszę się, dziękuję i zachęcam do dalszej dyskusji o gminnych sprawach. Tekst mojej odpowiedzi na e-mail Mieszkańca w sprawie kursowania autobusów MZK do m. Mokre ukazał się nie tylko na stronie internetowej Gminy Zamość Zamieszczony został na jednym z portali społecznościowych przez aktywnego Mieszkańca, który od mniej więcej sześciu lat publicznie krytykuje Organy Gminy i obraża aktywnych Mieszkańców. Niczego konstruktywnego w tym czasie nie zaproponował. Czytając Pana (Pani) tekst mam wrażenie, że ma on jakiś związek z aktywnością wspomnianego Mieszkańca, którą przejawia także w negowaniu wszystkiego, co dzieje się wokół Regionalnej Izby Pamięci w Wysokiem. Do takich myśli zachęcił mnie także adres poczty e-mail z jakiego przesłano mi tekst Pana (Pani) wypowiedzi. Przepraszam, jeśli moje skojarzenia nie mają nic wspólnego z rzeczywistością.

Autobusy komunikacji podmiejskiej MZK dojeżdżają do sołectw Gminy Zamość od dziesiątków lat. Jeździłem nimi w latach siedemdziesiątych poprzedniego stulecia i pamiętam jak były one przepełnione. Dzisiaj to tylko wspomnienie. W każdym gospodarstwie domowym jest samochód osobowy, często więcej niż jeden. Autobusami MZK jeździ przede wszystkim młodzież dojeżdżająca do szkół w mieście Zamościu. Przychody z biletów, które w większości są ulgowe w cenie, nie równoważą kosztów funkcjonowania komunikacji podmiejskiej. Dzisiaj każdy kilometr przejechany przez autobusy MZK po Gminie Zamość kosztuje 6,25 zł. Korzystający z autobusów podmiejskich Mieszkańcy Gminy płacą średnio 2,10 zł za kilometr, pozostałe 4,15 zł płaci Gmina. Oznacza to, że w 2021 roku z budżetu Gminy mamy zapłacić Miastu kwotę 1 130 000 zł. Przytoczone powyżej dane zawarte są w piśmie Prezydenta Miasta z października 2020 roku. W obecnych realiach prawnych Wójt Gminy może tylko zaproponować Radzie Gminy płacenie tego co proponuje Miasto lub ograniczanie ilości kilometrów, a więc kursów autobusów na poszczególnych liniach. W ramach rozmów z Miastem niczego innego nie wynegocjuję.

Czy można zastąpić usługi świadczone przez MZK Sp. z o.o. w Zamościu usługami innego podmiotu? W skomplikowanych polskich realiach prawnych jest to bardzo trudne, w przypadku Gminy Zamość uważam wręcz niemożliwe. Ustawa o samorządzie gminnym (art.74) pozwala Gminie Zamość przekazywać Miastu Zamość do realizacji zadanie z zakresu lokalnego transportu zbiorowego. Ustawa nakazuje także płacić Miastu za taką decyzję. Dzieje się to na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy dwoma samorządami. Nie ma w tym przypadku żadnego trybu przetargu publicznego, ale poziom dotacji musi być taki, jakiego oczekuje Miasto. Zupełnie inaczej prawo układa sprawę w przypadku usług przewozowych świadczonych przez inne niż Miasto podmioty. Ewentualna roczna kwota udzielonej przez Gminę dotacji musi być ustalona poprzez oferty składane w publicznym postępowaniu przetargowym. Tutaj rozpoczynają się przysłowiowe schody. Pierwszy problem – przetarg na świadczenie usług mogą ogłosić tylko w zakresie przewozu do granicy Miasta Zamościa. Kursowanie autobusów przez Miasto byłoby więc poza zakresem opisanym w umowie z przewoźnikiem. Taka gminna usługa dla Mieszkańców byłaby na pewno zupełnie czymś innym niż obecna. Czy tego chcą obecnie korzystający z przewozów autobusami MZK? Drugi problem – zatoki autobusowe w granicach Zamościa są własnością Miasta. Przewoźnik musiałby więc mieć zgodę na zatrzymywanie się na niektórych z nich – nie wierzę aby taką otrzymał na wszystkie. Trzeci problem – aby ogłosić taki przetarg trzeba wypowiedzieć dotychczasowe porozumienie Miastu. Prawo nie pozwala Gminie podzielić zadania, nie możemy część linii powierzyć obsłudze Miastu (MZK) a część innym przewoźnikom. Czwarty problem – to zachowanie Miasta w sytuacji braku gminnej dotacji na kursowanie autobusów MZK. Moim zdaniem bardzo możliwy jest wariant, że np. przez rok autobusy MZK jeżdżą dalej będąc konkurencją dla przewoźników, z którymi Gmina zawarła umowę dotacyjną. W takiej sytuacji nie spełnią się przyjęte przez przewoźników założenia dotyczące zakładanych przychodów ze sprzedaży biletów. Cała konstrukcja programu rozleci się, będą sądowe spory, ale nie będzie komunikacji podmiejskiej. Pisząc powyższe, chcę zobrazować możliwe konsekwencje podjęcia decyzji o rezygnacji z tego co mamy. Dzisiejszy stan przewozów MZK w Gminie Zamość to 22 linie autobusowe i 117 kursów dziennie (w dni robocze i nauki szkolnej). W latach 2017-2018 rozmawiałem z przewoźnikami o możliwej ich ofercie. Nie wyglądało to optymistycznie w zakresie ceny biletów i bezpłatnych przejazdów. To багаж odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Czy można zrezygnować z remontów dróg gminnych, a pieniądze te przeznaczyć np. na tworzenie nawierzchni z płyt? Uważam, że możliwość podjęcia takiej decyzji jest tylko w teorii. Rozpocznijmy od strony prawnej. Pojęcie remontu nawierzchni drogi oznacza jej naprawę materiałem takim samym z jakiego ona jest. Ułożenie płyt na nawierzchni tłuczniowej, to już prawne pojęcie budowa drogi. Trzeba więc opracować dokumentację i pozyskać właściwe pozwolenia. A więc to już konkretna inwestycja obejmująca wykonanie podbudowy pod płyty oraz obejmująca inne konieczne rozwiązania. Koszty budowy 1 km nawierzchni asfaltowej to dzisiaj ok. 1 300 000 zł. W przypadku nawierzchni z płyt pewnie nieco mniej – mamy kalkulację 450 000 zł za 1 km przy szer. nawierzchni 3 m. Na remonty nawierzchni dróg tłuczniem przeznaczamy rocznie ok. 550 000 zł. Czyli za te pieniądze można wybudować rocznie ok. 1,2 km nawierzchni z płyt. Remontem nawierzchni tłuczniem obejmujemy rocznie ok. 80 km dróg. Jeśli podzielimy to przez 1,2 km, to otrzymamy wynik 66 lat na drogach bez remontów takich, jakie realizujemy. Czy zgodzą się na to Mieszkańcy korzystający z tych dróg? Czy będą tak długo czekać w kolejce na nawierzchnię z płyt? Odpowiedzią na te pytania są telefony i pisma Mieszkańców z marca tego roku.

Zachęcam do spojrzenia na gminne sprawy poprzez prawne i publiczne uwarunkowania zarządzania całością zadań przypisanych gminom do realizacji. Dostępny na stronie internetowej Raport o stanie Gminy Zamość za 2019 rok to obszerny materiał, ale daje on możliwości szerszego spojrzenia na stan spraw. Krócej jest w materiałach, które zamieszczam w Biuletynie Samorządu Gminy Zamość. Faktem jest, że dzisiaj każde działanie i każda decyzja związane są z pieniędzmi. Tak jest w gospodarstwach domowych i gospodarowaniu gminnym. Faktem jest również to, że Ministerstwo Finansów decyduje o ponad 70% dochodów bieżących własnych budżetu Gminy każdego roku. Trudno w tych warunkach wyłączyć Rząd z odpowiedzialności za stan gminnych spraw.

Pozdrawiam
Ryszard Gliwiński
21 marca 2021 r.

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Spis Powszechny to:

Obowiązkowe badanie realizowane raz na 10 lat przez Główny Urząd Statystyczny

Ustawowa gwarancja ochrony Twoich danych

Nowoczesna i bezpieczna formuła spisu on-line

Od 1 kwietnia 2021 r. Główny Urząd Statystyczny przeprowadza Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

Pamiętaj, że udział w spisie to Twój obowiązek wynikający z ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Obowiązkową metodą jest samospis internetowy. Wejdź na stronę GUS spis.gov.pl i wypełnij formularz spisowy. Jeżeli nie możesz tego zrobić we własnym zakresie, odwiedź najbliższy urząd gminy. Nie możesz wykonać samospisu internetowego? Zadzwoń na infolinię: 22 279 99 99 i spisuj się przez telefon.

Jeśli nie spiszesz się przez Internet ani przez telefon, skontaktuje się z Tobą rachmistrz telefonicznie lub bezpośrednio, aby przeprowadzić spis.

Nie obawiaj się o swoje dane. Są u nas bezpieczne, ponieważ chroni je tajemnica statystyczna. Dane jednostkowe zbierane i gromadzone w badaniach przeprowadzanych w ramach statystyki publicznej są poufne i **podlegają szczególnej ochronie**. Pracownicy statystyki publicznej są zobowiązani do przestrzegania tajemnicy statystycznej.

Chcesz sprawdzić, o co zapytamy w spisie? Zapoznać się z ustawą spisową? Zweryfikować rachmistrza? Wejdź na spis.gov.pl i bądź na bieżąco!

Wejdź na spis.gov.pl i spisuj się!

 Liczymy się
DLA POLSKI!

Narodowy Spis Powszechny
Ludności i Mieszkań 2021

LICZYMY SIĘ DLA POLSKI

Od 1 kwietnia Główny Urząd Statystyczny przeprowadza Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań.

Dnia 1 kwietnia br. rozpoczyna się największe badanie statystyczne realizowane raz na 10 lat – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

Zgodnie z Ustawą o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań spis prowadzony będzie od 1 kwietnia 2021 roku do 30 czerwca 2021 roku. Jednak z uwagi na obecne zagrożenie epidemiczne związane z COVID-19 w celu umożliwienia efektywnego przeprowadzenia spisu trwają prace nad nowelizacją ustawy tak, by wydłużyć czas trwania NSP 2021 o trzy miesiące – wówczas spis powszechny będzie trwał do dnia 30 września 2021 r.

Ostatni spis powszechny odbył się w Polsce w 2011 roku. Badanie realizowane obecnie pozwoli na analizę zmian, jakie zaszły w procesach demograficzno-społecznych i ekonomicznych w zakresie: ludności, stanu mieszkań i budynków oraz gospodarstw domowych i rodzin w powiązaniu z warunkami mieszkaniowymi na przestrzeni lat 2011-2021.

Wyniki spisu stanowią wyznacznik dla tworzenia budżetów przez samorządy oraz podstawę określania wysokości subwencji państwowych czy dotacji dla gmin i województw. Ponadto są wykorzystywane przez kluczowe resorty do planowania działań w zakresie oświaty, ochrony zdrowia, polityki żywnościowej, finansów, zagospodarowania przestrzennego, potrzeb mieszkaniowych czy gospodarki wodno-ściekowej. Wysokość dotacji unijnych oraz liczba miejsc w Parlamencie Europejskim zależą m.in. od liczby mieszkańców, określonej wynikami ostatniego spisu.

Obowiązkiem spisowym objęci zostali wszyscy mieszkańcy Polski (Polacy

i cudzoziemcy), którzy stale mieszkają lub przebywają czasowo na terenie Polski. Jak również Polacy przebywający czasowo za granicą. Przedmiotem spisu są również mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zamieszkania i inne zamieszkane pomieszczenia nie będące mieszkaniami.

Dane podawane w spisie dotyczą stanu na dzień 31 marca 2021 r. na godz. 24:00, a z treścią pytań, zawartych w formularzu można zapoznać się pod adresem <https://spis.gov.pl/lista-pytan-w-nsp-2021/>.

Podstawową metodą spisu jest samospis internetowy poprzez formularz spisowy dostępny na stronie spis.gov.pl już od pierwszego dnia spisu.

Każda z osób podlegających spisowi będzie również mogła skorzystać ze spisu „na żądanie” – wystarczy zadzwonić na **Infolinię spisową** pod numer telefonu **22 279 99 99**. Jeżeli ktoś nie ma komputera, dostępu do Internetu lub potrzebuje pomocy by się spisać, będzie mógł skorzystać bezpłatnie z udostępnionego na terenie gminy lub w Urzędzie Statystycznym w Lublinie i jego Oddziałach pomieszczenia ze stanowiskiem komputerowym umożliwiającym przeprowadzenie samospisu. Taka forma spisu będzie możliwa tylko w przypadku gdy sytuacja epidemiczna na to pozwoli.

Z osobami, które nie spiszają się samodzielnie skontaktuje się rachmistrz, aby zrealizować spis w formie wywiadu telefonicznego lub – jeśli będzie to konieczne – bezpośredniego, z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa.

Rozpoczynając wywiad rachmistrz musi podać swoje dane identyfikacyjne (tj. imię i nazwisko oraz urząd statystyczny, który

reprezentuje). Tożsamość rachmistrza telefonicznego lub terenowego można zweryfikować dzwoniąc na Infolinię spisową pod numer telefonu 22 279 99 99 oraz w aplikacji „Sprawdź rachmistrza” na stronie spis.gov.pl.

Dane zbierane w spisie są bezpieczne. Osoby wykonujące prace spisowe są obowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej. Przed przystąpieniem do pracy są pouczeni o istocie tajemnicy statystycznej i sankcjach za jej niedotrzymanie.

Wszystkie dane osobowe przetwarzane w ramach prac spisowych są poufne i podlegają szczególnej ochronie, na zasadach określonych w ustawie o statystyce publicznej oraz w ustawie o ochronie danych osobowych. Dane osobowe od momentu ich zebrania stają się danymi statystycznymi i objęte są tajemnicą statystyczną. Zasada tajemnicy statystycznej ma charakter absolutny, jest wieczysta, obejmuje wszystkie dane osobowe i nie przewiduje żadnych wyjątków dających możliwość jej uchylenia. W procesie przetwarzania danych osobowych uczestniczą wyłącznie osoby upoważnione przez Administratora Danych do przetwarzania danych osobowych z zachowaniem zasady wiedzy koniecznej. Dane jednostkowe są anonimizowane.

Administratorem danych osobowych jest Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Dane pozyskane podczas spisów mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do aktualizacji operatów do badań statystycznych prowadzonych przez służby statystyki publicznej. Udostępnianie lub wykorzystywanie danych uzyskanych w spisach dla innych niż podane celów jest zabronione, pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Więcej informacji o spisie można znaleźć na stronie dedykowanej Narodowemu Spisowi Powszechnemu Ludności i Mieszkań 2021: spis.gov.pl.

NOWY FANPAGE „KONKURSY DLA SPOŁECZNOŚCI GMINY ZAMOŚĆ”

Szanowni Mieszkańcy Gminy Zamość, zapraszamy do polajkowania i udostępniania informacji o nowo powstałej stronie Facebookowej. Wpisując w wyszukiwarkę powyższego portalu sformułowanie „Konkursy dla Społeczności Gminy Zamość” otrzymamy dostęp do gminnego profilu, w którym znaleźć możemy mnogą ilość „konkursów”. Konkursy skierowane są do dzieci, dorosłych oraz seniorów. Obejmują twórczość rękodzielniczą, poetycką, kulinarną, a także fotograficzną czy multimedialną. Każdy, w obrębie swoich zainteresowań i zdolności, znajdzie na niej coś dla siebie. Na stronie znajdują się informacje o przedsięwzięciach gminnych, powiatowych, wojewódzkich czy ogólnopolskich. Znajdziecie tam Państwo organizacje, ministerstwa i programy krajowe, z których można pozyskać zewnętrzne środki finansowe. W ramach licznych dotacji, konkursów czy grantów można uzyskać fundusze na realizację własnych inicjatyw społecznych oraz wzajemnej aktywizacji społecznej. Gminny profil ma charakter informacyjny. W każdym poście znajdują się linki do regulaminów i zgód oraz namiary na kontakt z organizatorami konkursów. Jako podmiot prowadzący ten profil zapraszamy do obserwacji oraz udostępniania zamieszczanych informacji. Mamy nadzieję, że ów fanpage pomoże Mieszkańcom w lokalnej aktywizacji oraz przyczyni się do dynamizacji kultury i promocji. Pragniemy przyczynić się do rozwoju organizacji działających na obszarze Gminy Zamość oraz liczymy na wyłonienie nowych aktywnych liderów lokalnych społeczności. Zajrzyj! Polub! Skorzystaj! **UG: AW**

SZCZEPIENIA NA COVID W DOMACH

Informacja Narodowego Funduszu Zdrowia: Szczepienia obłożnie chorych pacjentów w domach – specjalne wyjazdowe punkty szczepień dotrą do pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą przyjąć szczepionki w punkcie stacjonarnym. W naszym regionie 10 dodatkowych punktów uzupełni sieć populacyjnych punktów szczepień, które zadeklarowały możliwość podania preparatu również w domu pacjenta.

Wyjazdowe punkty szczepień są dodatkowym wsparciem dla populacyjnych punktów, które zgłaszając się do Narodowego Programu Szczepień, potwierdziły swą gotowość do mobilnego szczepienia pacjentów w domach.

Szczepienie w domu dla konkretnych pacjentów: wyjazdowe punkty szczepień pojadą do pacjentów, których stan zdrowia nie pozwala na samodzielne dotarcie do stacjonarnego punktu szczepień. To tzw. pacjenci leżący. Punkty wyjazdowe uzupełniły sieć punktów populacyjnych, które mają zespoły mobilne, gotowe do szczepienia pacjentów w miejscu zamieszkania. Punkty wyjazdowe nie będą zatem zastępować zespołów mobilnych z populacyjnych punktów, a wspierać ich pracę.

Dla osób z niepełnosprawnościami lub wykluczonymi komunikacyjnie przygotowany jest transport samorządowy, organizowany przez władze lokalne.

Sprawdź, jak skorzystać z organizowanego przez gminy specjalnego transportu na szczepienia: <https://www.gov.pl/web/szczepimysie/transport>

Pacjent potrzebuje szczepienia w domu? Powinien skontaktować się ze swoim POZ. Aby skorzystać z wyjazdowego punktu szczepień wystarczy zadzwonić do swojej poradni POZ. Lekarze rodzinni lub pielęgniarki opieki długoterminowej najlepiej znają swoich pacjentów, dlatego najszybciej potwierdzą, że konkretna osoba z ich listy potrzebuje szczepienia w domu, z względów zdrowotnych.

Oznacza to, że na wizytę wyjazdowego punktu szczepień nie ma rejestracji przez

internet lub telefonicznie, np. przez infolinię 989.

Liczy się wyłącznie bezpośredni kontakt z własną poradnią POZ lub pielęgniarką opieki długoterminowej. Jeśli pacjent lub jego opiekun skontaktują się z punktem wyjazdowym, ten skieruje takiego pacjenta lub opiekuna w pierwszej kolejności do POZ/pielęgniarki opieki długoterminowej, ponieważ to właśnie **lekarz POZ lub pielęgniarka opieki długoterminowej potwierdzą, że pacjent może skorzystać ze szczepienia w domu.**

Szczepienie pacjentów w domu – krok po kroku.

1. Poradnia POZ/pielęgniarka opieki długoterminowej przyjmuje zgłoszenie pacjenta lub opiekuna do wyjazdowego punktu szczepień i sprawdza, czy pacjent należy do tego POZ (jest na liście aktywnej poradni).
2. Poradnia POZ/pielęgniarka opieki długoterminowej sprawdza czy pacjent ma skierowanie na szczepienie. Jeśli nie, a pacjent jest w grupie aktualnie szczepionej, wtedy lekarz POZ wystawia skierowanie na szczepienie.
3. Podstawami do zakwalifikowania pacjenta do szczepienia wyjazdowego są: dokumentacja medyczna i wiedza lekarza/pielęgniarki opieki długoterminowej o stanie zdrowia pacjenta, lub teleporada, lub wywiad z opiekunem pacjenta.
4. Jeśli lekarz POZ/pielęgniarka opieki długoterminowej potwierdzą, że pacjent może skorzystać ze szczepienia w domu przez wyjazdowy punkt szczepień, wtedy lekarz POZ/pielęgniarka opieki długoterminowej odnotowuje to w dokumentacji medycznej i przekazuje taką informację do wyjazdowego punktu szczepień.
5. Lekarz POZ/pielęgniarka opieki długoterminowej może też przekazać informację o pozytywnej kwalifikacji do szczepienia w domu bezpośrednio pacjentowi lub jego opiekunowi, który następnie kontaktuje się z najbliższym wyjazdowym punktem szczepień.
6. Wyjazdowy punkt szczepień rejestruje pacjenta na szczepienie, ustala termin

szczepienia i informuje o tym pacjenta lub jego opiekuna.

7. O zakwalifikowaniu do szczepienia decyduje lekarz wyjazdowego punktu szczepień. Jeśli pacjent pozytywnie przejdzie kwalifikację, zostaje szczepiony pierwszą dawką preparatu. W dniu szczepienia ustalana jest również data drugiej dawki podania szczepionki.

Procedura szczepienia wyjazdowego jest więc zbliżona do szczepienia w punkcie stacjonarnym. Zespół wyjazdowy przynajmniej 15 minut po szczepieniu obserwuje pacjenta pod kątem wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Jeśli takie wystąpią, zespół wyjazdowy jest przygotowany, aby pomóc pacjentom w domu.

ABC szczepień wyjazdowych.

- **Zespół mobilny populacyjnego punktu szczepień** – ma go stacjonarny punkt szczepień. Zespół szczepi pacjentów, którzy zapisali się na szczepienie w populacyjnym punkcie szczepień i ze względu na stan zdrowia wymagają szczepienia w domu. Szczepienie dla pacjenta jest bezpłatne.
- **Wyjazdowy punkt szczepień** – szczepi pacjentów w domu. Dotyczy to osób, które ze względu na stan zdrowia nie mogą samodzielnie dotrzeć do stacjonarnego punktu szczepień (tzw. pacjent leżący). Jest wsparciem dla mobilnych zespołów przy populacyjnych punktach szczepień. Chory umawia się na szczepienie wyłącznie przez swoją poradnię POZ lub pielęgniarkę opieki długoterminowej. Szczepienie dla pacjenta jest bezpłatne.
- **Transport do punktu szczepień** – to specjalny transport, organizowany przez samorządy lokalne. Mogą z niego skorzystać osoby z niepełnosprawnościami i te, które nie zdołają samodzielnie dotrzeć do punktu szczepień (np. ze względu na wykluczenie komunikacyjne). To bezpłatny transport z domu do punktu szczepień i z powrotem.

Źródło informacji: Pełnomocnik ds. Kontaktów Zewnętrznych Lubelskiego OW NFZ (Malgorzata.Bartoszek@nfz-lublin.pl)

#SZCZEPIMYSIE

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ NA WWW.GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

DYSTANS

DEZYNFEKCJA

MASECZKA

NFZ
Ministerstwo Zdrowia

AKCJA WALENTYNKOWA

„KRWIODAWCZY” 2021 rok w Gminie Zamość rozpoczęła „Walentynkowa Akcja Poboru Krwi”, która odbyła się 14 lutego w siedzibie RCKiK OT Zamość. Była to pierwsza z 4 zaplanowanych akcji poboru krwi, organizowanych przez Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie Gminy Zamość. Tego dnia udało się zebrać łącznie 48,1l, czym nie zastąpionego leku, dzięki 107 honorowym dawcom.

W dniu 14.02.2021 r. Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie Gminy Zamość wraz z Samorządem Gminy Zamość oraz RCKiK OT w Zamościu zorganizowało Walentynkową Akcję Poboru Krwi. Przybyli krwiodawcy mogli podzielić się miłością z innymi oddając krew oraz osocze, dla wszystkich przybyłych czekało wiele atrakcji, każdy dawca po oddaniu krwi mógł liczyć na słodki poczęstunek przygotowany przez KGW Bortatycze. W ramach „Czekoladowego Zakątka” można było spróbować pitnej czekolady, członkinie Koła upiekły kruche ciasteczka jako

dodatek do serwowanej gorącej czekolady. Jak zawsze, osoby, które oddały krew otrzymywały zestaw gadżetów, nowością wśród nich była kolorowanka „Młoda Krew łączy pokolenia-pokoloruj dobro” - powstała ona przy współpracy z Samorządem Gminy Zamość, Stowarzyszeniem Kobiet na rzecz promocji i rozwoju środowisk lokalnych 28+ oraz Młodzieżową Akademią Kreatywności. Głównym celem kolorowanki jest promowanie idei Honorowego Krwiodawstwa wśród najmłodszych oraz przekazanie w zwięzłej formie faktów o krwiodawstwie. Krwiodawcy

otrzymali również chusty z logo Stowarzyszenia pełniące funkcje maseczki. Na akcji krwiodawczej można było wesprzeć akcję pod hasłem „Podaj dalej”. Krwiodawcy mogli podzielić się czekoladami, które zostały przekazane dla podopiecznych Hospicjum Santa Galla w Łabuńkach Pierwszych.

Pomimo złych warunków pogodowych i panującej epidemii, aż 8 par postanowiło wspólnie spędzić w tak piękny sposób Walentynki i oddać krew. Dla par oddających krew RCKiK w Lublinie przygotowało specjalne zestawy upominkowe.

Pary, które oddały krew:

Wasil Mariola i Edward, Nowakowska Małgorzata i Paweł, Tyszko Ewelina i Łukasz, Kudyk Bożena i Piotr, Stankiewicz Elżbieta i Leszek, Magryta-Ciurysek Agnieszka i Ciurysek Jarosław, Ponahajba Anna i Mariusz, Draczka Joanna i Bartłomiej.

Walentynkowa akcja poboru krwi otworzyła VI edycję dorocznego konkursu „Bitwa Sołectw – do ostatniej kropli krwi”. Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w pozostałych gminnych akcjach poboru krwi, najbliższa zaplanowana jest na 9 maja 2021 r. w Szkole Podstawowej w Żdanowie. Krew w ramach konkursu można oddawać również w Punkcie Poboru Krwi RCKiK OT Zamość (al. Jana Pawła II, 10)

Jako Organizatorzy dziękujemy wszystkim, którzy odwiedzili akcję poboru krwi, szczególnie 8 parom, które postanowiły w ten wspaniały sposób spędzić Walentynki. Dziękujemy również pracownikom RCKiK OT Zamość z dr n.med. Anną Miką na czele za możliwość zorganizowania akcji krwiodawczej w punkcie poboru krwi. Pamiętajmy, że mimo epidemii wiele zabiegów i operacji ciągle się odbywa, krew jest nieustannie potrzebna. Nie bądźmy obojętni, oddając krew ratujesz życie innym.

Zarząd SHDK przy UG Zamość

WYNIKI KONKURSU „ZIMA 2021 W OBIEKTYWIE”

Aż 415 zdjęć nadesłano do konkursu fotograficznego „Zima 2021 w obiektywie”, organizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem. Do rywalizacji konkursowej organizator dopuścił 367 zdjęć, ponieważ 48 nie spełniło wymogów regulaminowych. Listę zgłoszeń zamknięto o północy z 28 lutego na 1 marca. Czteroosobowe Jury obradowało dnia 4.03.2021 r. Oto krótkie podsumowanie. Więcej szczegółów w Protokole – zapraszamy do lektury.

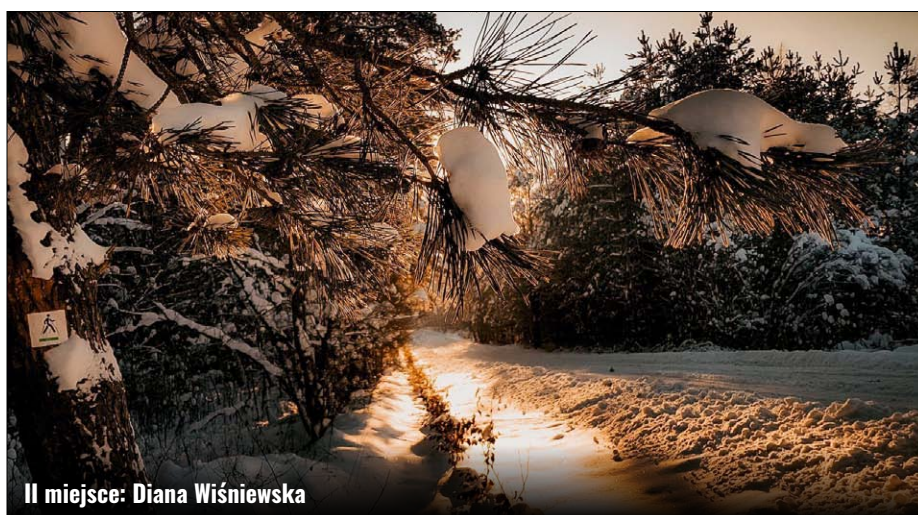
Zainteresowanie konkursem przerosło oczekiwania organizatora, być może dlatego, że była to pierwsza edycja konkursu, ale być może nie ostatnia. Z powodu tak dużej ilości zdjęć Jury pracowało w dwóch etapach: najpierw indywidualnie, wybierając po 10 zdjęć przez każdego z Jurorów; potem w formie zebrania i dyskusji nad wydrukami wybranych zdjęć. Spośród 367 zdjęć wytypowano łącznie 32 zdjęcia, gdyż w pierwszym etapie wybory niektórych Jurorów się pokrywały – takich zdjęć było 8. Przy typowaniu kierowano się takimi kryteriami ukazania tematyki zimowej, jak artyzm, pomysłowość, unikalne ujęcia fauny dzikiej, unikalne ujęcia fauny oswojonej, unikalne ujęcia flory, unikalne ujęcia krajobrazu, unikalne ujęcia zjawisk naturalnych (słońce, lód, śnieg, szadź, opad atmosferyczny, noc, powietrze/mgła, itp.), sposób dokumentowania ludzkich działań (figury śniegowe, bałwany, itp.).

Podczas dyskusji podjęto jednogłośnie decyzję o zwiększeniu liczby równorzędnych wyróżnień z 6 do 15, celem zmniejszenia dysproporcji między zaskakująco dużą liczbą zgłoszonych zdjęć, a nieproporcjonalnie małą ilością nagród i wyróżnień. Oto werdykt:

- I miejsce: MIŁOSZ DYBAŚ – otrzymuje dyplom i następujące nagrody: smartwatch, zestaw obiektywów na smartfon, mini-słuchawki bezprzewodowe i pakiet gminnych gadżetów promocyjnych, w tym foto-album.
- II miejsce: DIANA WIŚNIEWSKA – otrzymuje dyplom i następujące nagrody: smartband, zestaw obiektywów na smartfon i pakiet gminnych gadżetów promocyjnych, w tym foto-album.
- III miejsce: MARCEL LEŃCZUK – otrzymuje dyplom i następujące nagrody: smartband i pakiet gminnych gadżetów promocyjnych, w tym foto-album.
- IV miejsce: MAGDALENA SAŁAMA-CHA – otrzymuje dyplom i następujące nagrody: mini-słuchawki bezprzewodowe i pakiet gminnych gadżetów promocyjnych, w tym foto-album.

I miejsce: Miłosz Dyaś

II miejsce: Diana Wiśniewska

III miejsce: Marcel Leńczuk

Jury przyznało 15 równorzędnych wyróżnień następującym autorom: Aleksandra Dróżdź-Smyk, Anna Ślusarska, Dariusz Głowacki, Dorota Wrzesinska, Emil Knybel, Edyta Zając, Izabela Pawlos, Karolina Adamczuk, Krzysztof Chrześcijan, Lena Kołtun, Patrycja Kwitek, Szymon Popko, Weronika Kostrubiec, Vanessa Sokołow-

ska i Wojciech Tor. Każdy wyróżniony Autor otrzyma dyplom oraz zestaw gminnych gadżetów i publikacji promocyjnych, w tym album fotograficzny.

Wszystkie 367 zdjęć konkursowych jest dostępnych do obejrzenia na stronach oficjalnych serwisów internetowych organizatora konkursu i Gminy Zamość. GOK: JK

SPOTKANIE AUTORSKIE Z PANIĄ JADWIGĄ GRZESIAK

24 lutego 2021 r. w Bibliotece Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem odbyło się spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki z Panią Jadwigą Grzesiak, emerytowaną nauczycielką i pedagog. Pani Jadwiga po raz drugi gościła w naszych progach. Pierwsza wizyta odbyła się dwa lata temu wraz z promocją pierwszej powieści pt. „Pensjonat pod Malinką”. Tym razem autorka przyjechała, by porozmawiać o nowej książce, która de facto jest kontynuacją pierwszej powieści i nosi tytuł „I wtedy wychodzi słońce...”. Już na wstępie dowiedzieliśmy się, że jej dotychczasowe powieści pojawiły się na skutek trudnych przeżyć osobistych. Powstanie „Pensjonatu...” związane było z nagłym odejściem na emeryturę. Pisarka bardzo ciężko przeżyła fakt, iż musi pożegnać się z uczniami, młodymi ludźmi, wśród których czuła się rewelacyjnie. W związku z tą sytuacją pojawił się problem z brakiem celu w życiu. I wtedy pojawiła się myśl, by zacząć coś robić. Trafiła na warsztaty, które zostały zorganizowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bychawie. I w ten oto sposób powstała pierwsza powieść. Książka ta pomogła jej „oswoić się z emeryturą”, a przede wszystkim uwierzyć w siebie. Pani Jadzia mówi, że od tamtej pory

„jest dzieckiem bychawskiej szkoły pisania”. Genezą drugiej powieści też są przeżycia bardzo osobiste i mają związek z chorobą i śmiercią męża autorki. Pisarka wspomina, że to był bardzo trudny czas dla niej i jej najbliższych. Stworzyła sobie dwa światy. Jeden to chwile i czas kiedy musiała być przy mężu i drugi, kiedy zamykała się w pokoju i pisała. Te chwile z książką pomagały jej oderwać myśli od codzienności, znaleźć się w innym wymiarze. Mówiąc o swoich książkach pisarka podkreśla istotę ilustracji zawartych w jej tekstach. Okazuje się, że w „Pensjonacie pod Malinką” ilustracje są autorstwa zaprzyjaźnionej malarki. W przypadku drugiej powieści wkład swój miała bychawska biblioteka, która ogłosiła konkurs plastyczny na ilustracje do książki. Temat został narzucony przez Panią Jadwigę i nawiązywał do książki, a obrazy osób nagrodzonych zostały umieszczone w powieści.

Zapytana o to, co jej dało pisanie, Pani Jadwiga odpowiada, że „wyzwolili się spod presji bycia starą”. Książki pomogły jej przepracować fakt, że jest starszą panią. Pojawiły się myśli o przemijaniu, upływie czasu. Pisanie nauczyło i dalej uczy ją „żyć tu i teraz”, bo gdy się pisze książkę tkwi się w życiu tu i teraz, w tej jednej konkretnej chwili. Jest to życie świadome. Niejednokrotnie podkreśla także, że stara się unikać ludzi złośliwych, narzekających, tkwiących w zawiści, zakłamaniu, poczuciu, że ja wiem lepiej. Autorka podkreśla fakt, że zawsze w ludziach stara się dostrzegać to co dobre, stara się promować dobro, pozytywne podejście do świata, życia i ludzi. Twierdzi, że „z moich książek dowiedziałam się kim naprawdę jestem”. Mówi, że w takich chwilach dużo myśli się nad swoim życiem. Te książki ją odmieniły, stała się bardziej refleksyjna, stara się doceniać każdą chwilę, dużo spaceruje po Bychawie, spotyka

się i rozmawia z wieloma ludźmi, cieszy się chwilą, drobnymi rzeczami, bo „nie istnieję po to, aby imponować światu, istnieję po to, aby żyć tak, żeby być szczęśliwą. Szczęście to nie tylko stacja docelowa, ale także podróż do niej”. Książka służy autorce do wypowiedzenia myśli, o których nawet nie wiedziała parę lat temu. Autorka zaznacza, że będąc na emeryturze też trzeba wiedzieć gdzie chce się iść, trzeba postawić sobie cel, plan na życie, „trzeba mieć marzenia, bo bez nich dusza umiera”, a marzenia należy przekształcać w cel, szukać sposobu, żeby je realizować. „Odnaleźć swoją misję, swój sens istnienia i zrobić ze swego życia arcydzieło”. Według autorki „my czasu nie zabijamy, to czas zabija nas”. Dlatego trzeba żyć świadomie, kierować się zasadami, podążać właściwą drogą. „Dopiero jak się zacznie żyć świadomie dopiero wtedy jest fajnie”. W trakcie spotkania padło pytanie o trzecią powieść, autorka uchyliła rąbka tajemnicy, że kolejna książka to jest coś zupełnie innego i nie jest to kontynuacja dwóch poprzednich. Pani Jadwiga zdradziła tylko, że akcja została umiejscowiona 50 lat wstecz i pracuje nad tym, by jak najlepiej odzwierciedlić Bychawę tuż po wojnie. Podkreśla również, że dwie pierwsze książki pisała „emocjami”, natomiast kolejna to zupełnie inna płaszczyzna jej wrażliwości. Jak powiedział Umberto Eco: „Kto czyta książki, żyje podwójnie”, a Pani Jadwiga do tego hasła dodała „Kto pisze książki żyje wiecznie”. Dziękujemy za bardzo ciekawe i pełne pozytywnych emocji spotkanie, za głębokie refleksje dotyczące życia, przemijania i upływu czasu. Mamy nadzieję, że wszyscy obecni podczas tego spotkania zaczną inaczej postrzegać świat, rzeczywistość i patrzeć z nadzieją oraz uśmiechem w przyszłość, bo „...wtedy wychodzi słońce”.

BPGZ: Mokra Dorota Mika-Waga

BIBLIOTEKA BEZGLUTENOWA

W ramach konkursu pod nazwą „Biblioteka bezglutenowa – konkurs dla bibliotekarzy!”, zorganizowanego z inicjatywy Polskiego Stowarzyszenia Osób z Celiakią i na Dziecie Bezglutenowej oraz firmy GOOD BOOKS we współpracy z Justyną Tarkowską (autorką książki „Co je Jan?”), nasza biblioteka otrzymała zestaw książek na temat celiakii i diety bezglutenowej. Zadanie konkursowe polegało m.in. na przygotowaniu specjalnego wiersza. Wszystkich zainteresowanych tym tematem serdecznie

zapraszamy do Biblioteki Publicznej Gminy Zamość w Mokrem:

*Trudne życie, ciężka sprawa,
dzisiaj świat jest przepiękny
chorobami z każdej strony.*

Covid, grypa, Celiakia...

*– ta ostatnia to przypadłość uciążliwa,
lecz bez względu na diagnozę
nie załamuj rąk człowieku,
smakuj życie w inny sposób!*

Ścisła dieta to nie wyrok, egzekucja

to początek, nowe życie, glutenowa rewolucja.

*Dzień za dniem przybywa smaków,
optymizmu i energii...*

*Jeśli pragniesz większej wiedzy
zapraszamy do czytelnii!*

*W bibliotece na regale
w tym temacie książek wiele,
do lektury zachęcamy
na bok troski odstawiamy.*

*A na koniec oczywiście
zdrowia życzymy,
niechaj dobra książka
życie Wam umili!*

BPGZ: Anna Dubel

ROZSTRZYGNĘCIE XV EDYCJI KONKURSU PLASTYCZNEGO „ANIOŁY, ANIOŁKI, ANIOŁECZKI”

XV Edycja Konkursu „Anioły, Aniołki, Aniołeczki” przebiegała w tym roku, wbrew pozorom, bezproblemowo. Pomimo utrudnień spowodowanych sytuacją epidemiologiczną, na tegoroczny konkurs plastyczny z aniołkiem w roli głównej wpłynęło łącznie 241 prac, które zostały ocenione w pięciu kategoriach wiekowych: przedszkolaczki i klasy 0; kl. I – III; kl. IV – VI; kl. VII – VIII i Liceum; osoby dorosłe. Dodatkowo wprowadzona w roku ubiegłym kategoria prac rodzinnych, znalazła swoją kontynuację również w XV edycji.

Dokładnie 14 stycznia br., komisja konkursowa zgodnie przyznała 135 nagród i wyróżnień, co stanowi blisko połowę z ogólnej liczby uczestników (wszystkich zainteresowanych i ciekawych ostatecznych wyników, odsyłam do naszej strony internetowej oraz relacji facebookowych: <http://bibliotekamokre.pl/>; <https://www.facebook.com/Biblioteka.w.Mokrem>). W składzie komisji obok Dyrektora Biblioteki Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem Elżbiety Stankiewicz, stanął po raz pierwszy Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury z/s w Wysokiem – Pan Jarosław Kalbarczyk, ta obecność jak zgodnie zapowiedziano, będzie stanowiła zapowiedź przyszłych wspólnych inicjatyw dwóch Instytucji Kultury działających w Gminie Zamość. Decydująca funkcja Przewodniczącej Komisji Konkursowej w XV edycji przypadła Pani

Annie Chabros – Nauczycielce i Instruktorce muzyki, plastyki w Szkole Podstawowej w Starym Zamościu i to właśnie Pani Ania wstępnie zabrała głos w trakcie uroczystego rozstrzygnięcia konkursu „Anioły, Aniołki, Aniołeczki”.

Po raz pierwszy rozstrzygnięcie zorganizowano w formie spotkania online na żywo. 4 lutego 2021 r. Biblioteka Publiczna Gminy Zamość przeprowadziła spotkanie z uczestnikami tegorocznej edycji konkursu pod znakiem aniołka, z użyciem platformy Zoom. W spotkaniu udział wzięli indywidualnie uczestnicy z poszczególnych kategorii wiekowych, opiekunowie, rodzice, a nawet całe grupy m.in. przedszkolaczek, jak również sami członkowie jury oraz Wójt Gminy Zamość Pan Ryszard Gliwiński, pod którego patronatem corocznie biblioteka organizuje swoje konkursy.

Wiele cennych słów do uczestników padło już na początku z ust Pani Ani Chabros: „Na wstępie chciałam podziękować wszystkim uczestnikom za wielkie zaangażowanie, za wykazanie się tak ogromną kreatywnością. Myślę, że sama ilość udziału was w tym konkursie raduje serce. Techniki były bardzo zróżnicowane [...]. Pojawiły się tutaj techniki malarskie, techniki rysunkowe. Jeżeli chodzi o techniki malarskie, pojawiło się malarstwo olejne na kanwie płótna, malarstwo na desce, pojawiły się przepiękne prace malowane na tkani-

nach techniką batikową. Pojawiły się prace przestrzenne z zakresu rzeźby oraz płaskorzeźby oraz wieloelementowe kompozycje przestrzenne. Pracując w zasadzie w zgodzie doszliśmy do wniosku z członkami komisji, że warto te piękne prace nagrodzić w jak największych ilościach!”.

Ilość nagród przyznanych jednomyślną decyzją komisji konkursowej, zdecydowanie świadczy o ogromnym zaangażowaniu tegorocznych laureatów. Ten fakt zdecydowanie w swoim przemówieniu podkreślił Pan Ryszard Gliwiński Wójt Gminy Zamość, a jednocześnie honorowy Patron konkursu: „Witam serdecznie wszystkich z Biblioteki Publicznej Gminy Zamość w Mokrem, tym razem nie od siebie z urzędu. Cieszę się z tego spotkania, [...] cieszę się, że ten konkurs tak pięknie nam wychodzi, ponad 240 prac w takim okresie publicznego zamknięcia, praktycznie już rok trwającym. [...] Naprawdę piękne prace. [...] Widać wyraźnie wkład pracy i serca – piękne dzieła, naprawdę piękna wspiana rzecz! Dzięki za to i życzę, żebyśmy w tym trudnym okresie, właśnie takimi wspólnymi przedsięwzięciami tworzyli w sobie jak największe pokłady optymizmu, a przez to także i zdrowia. Dzięki piękne jeszcze raz i do zobaczenia na zakończeniu kolejnych tego typu przedsięwzięć!”. My ze swojej strony dzie-

kujemy Wójtowi Gminy Zamość zarówno za znaczącą obecność, patronat, jak również za pamięć i kilka słów tytułem wstępu do przypadającej w tym roku okrągłej rocznicy – siedemdziesięciolecia istnienia Biblioteki Publicznej Gminy Zamość.

O tym jak ważną rolę w życiu kulturalnym odgrywają tego typu inicjatywy, jak powyższy konkurs, podkreślał w trakcie spotkania Dyrektor GOK-u Pan Jarosław Kalbarczyk. Pan Jarosław wyraził również swój ogromny entuzjazm wynikający z osobistego, aktywnego zaangażowania się w realizację XV Edycji Konkursu „Anioły...”: „Szanowni Państwo, po raz pierwszy mogłem zreali-

zować to zaproszenie ze strony Pani Dyrektora Elżbiety, żeby wziąć udział w jednym z wielu konkursów organizowanych przez Bibliotekę Publiczną Gminy Zamość. [...] Jestem przeschęśliwy, że mogłem dotknąć każdej pracy, mogłem podziwiać te pierzaste aniołki, te kuchenne aniołki zrobione z gąbek do czyszczenia spalonych blach. [...] Kiedy tak naprawdę nie mogliśmy się zebrać jakoś tak razem [...], część prac ocenialiśmy po prostu indywidualnie, ale to było wspaniałe przeżycie i za to w zasadzie dziękuję wszystkim autorom tych aniołów, aniołków i aniołeczków, którzy w tym roku, w tym trudnym czasie stanu epidemii postanowili wziąć udział w tym XV konkursie". Dziękujemy Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Kultury za to zaangażowanie i życzymy wielu przyszłych, wspólnych, owocnych przedsięwzięć!

Tegoroczne uroczyste uhonorowanie laureatów XV Edycji Konkursu Plastycznego „Anioły, Aniołki, Aniołeczki” zostało oficjalnie podsumowane przez Dyrektora Biblioteki Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem – Panią Elżbietę Stankiewicz: „Jeszcze raz bardzo dziękuję wszystkim uczestnikom za udział w naszym konkursie i w dzisiejszym podsumowaniu, tak nietypowym, ale bardzo się cieszę, że się nam udało! [...] Jeszcze raz dziękuję i oczywiście zapraszam do kolejnych konkursów i projektów, które realizuje nasza biblioteka.” W ramach podsumowania uczestnicy zostali zaproszeni do wspólnej rozmowy i opowiedzenia, jak powstały ich anioły. Na prośbę zareagował jeden z uczestników konkursu, laureat pierwszego miejsca w kategorii prac w przedziale wiekowych do lat 6, Filip Luchowski. Nagranie z krótką video-relacją Filipa zo-

stało zamieszczone na naszej stronie www. Dziękujemy małemu artyście za piękną pracę oraz za odwagę!

Ze względu na ilość osób nagrodzonych w tegorocznej edycji, zapraszamy wszystkich zainteresowanych do zapoznania się z całociowymi wynikami na naszej stronie online. Poniżej prezentujemy laureatów miejsc pierwszych, drugich oraz trzecich.

WIEK: PRZEDSZKOLE, kl. 0 (do 6 lat)

1 miejsce: Maria Misztal – Przedszkole Miejskie Nr 6 w Zamościu, Filip Luchowski – SP w Żdanowie

2 miejsce: Maja Sarzyńska – SP w Lipsku, Jakub Wojtyna i Ola Pliha – SP w Wysokiem

3 miejsce: Julia Głąb – SP w Płoskiem, Katarzyna Łapa i Maja Karchut – SP w Pniówku, Nadia Kukiełka i Paulina Kuks – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu

Buczak, Nadia Markiewicz, Zuzanna Niecko – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Dominika Popik – Zarzecze, Małgorzata Ciastoch – SP w Zawalowie, Zofia Szajnoga – SP w Jarostawcu

WIEK: KL. IV – VI

1 miejsce: Dawid Okoniewski – SP w Wysokiem, Bartłomiej Stawarski, Szymon Kudyk – SP w Pniówku

2 miejsce: Laura Kukiełka – SP w Lipsku, Nikodem Mojżesz – SP w Płoskiem, Amelia Mendel, Lena Brodaczevska, Magdalena Krawczuk, Natalia Kuśnierz – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Klaudia Puhacz – SP w Pniówku

3 miejsce: Dawid Rybak, Łucja Romaszko – SP w Wólce Wieprzeckiej, Aleksandra Cichosz, Gaja Kondrat, Izabela Juszcak, Lena Wołoch, Oliwia Jasiel, Zosia Łyś – Stowarzyszenie Drukarnia Wyobraźni w Zamościu, Aleksandra Jachorek, Emilia Wielgusiak, Kacper Kulczyński, Kinga Majkut, Zuzanna Żak – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Gabrysia Łoza – Osiedlowy Dom Kultury w Zamościu, Julia Puk – SP SMART SCHOOL w Zamościu,

WIEK: KL. VII – VIII, LICEUM

1 miejsce: Aleksandra Filipiuk – SP w Jarostawcu, Wiktoria Gil – Stowarzyszenie Drukarnia Wyobraźni w Zamościu, Edyta Cioś – Płoskie, Izabela Nizioł – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu

2 miejsce: Alicja Łaskiewicz – Osiedlowy Dom Kultury w Zamościu, Gabriela Gawliczek – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Anna Jabłońska, Kornelia Gajewska – Stowarzyszenie Drukarnia Wyobraźni w Zamościu, Małgorzata Wojtaszuk – SP Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Lubinie, Weronika Kudyk – SP w Pniówku

3 miejsce: Julia Kozak – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Kinga Łapa – SP w Pniówku

WIEK: KL. I – III

1 miejsce: Lena Rycaj – SP w Borowinie Sitanieckiej, Kinga Trych – Osiedlowy Dom Kultury w Zamościu, Martyna Naworol – SP w Pniówku, Zofia Leńczuk – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Maja Szajnoga – SP w Jarostawcu

2 miejsce: Alicja Wilk, Maja Kolawa – SP Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Lubinie, Marcel Sarzyński – SP w Lipsku, Hania Kudła – Osiedlowy Dom Kultury w Zamościu, Hanna Płaza – Młodzieżowy Dom Kultury w Zamościu, Kajetan Budzyński – SP w Żdanowie, Madzia Wołoch – Stowarzyszenie Drukarnia Wyobraźni w Zamościu, Natalia Filipiuk – SP w Jarostawcu, Łucja Magdziak – Katolicka SP w Zamościu

3 miejsce: Antoni Stopa – SP w Lipsku, Jan Stawarski, Paulina Puhacz, Sandra Łapa – SP w Pniówku, Antonina Rymarz, Emilia

WIEK: OSOBY DOROSŁE

1 miejsce: Edyta Zajac – Zamość, Małgorzata Wołoszyn – Wysokie

2 miejsce: Cecylia Solan – Mokre

3 miejsce: Elżbieta Hrabowska – Kol. Sitaniec

KATEGORIA: PRACE RODZINNE

1 miejsce: Anna i Agnieszka Karabin – Wólka Wieprzecka

2 miejsce: Barbara Cioś, Piotr Cioś, Mateusz Cioś – Płoskie

3 miejsce: Michalina i Jarosław Teterycz – Kalinowice

Na zakończenie dziękujemy wszystkim uczestnikom oraz opiekunom tegorocznej edycji konkursu z aniołkami za wkład i zaangażowanie oraz życzymy dalszych sukcesów!

BPGZ: Anna Dubel

RECEPTA NA SZCZĘŚCIE I SPEŁNIONE MARZENIA W PREZENCIE DLA PAŃ I PANÓW WEDŁUG KRZYSZTOFA CZARNOTY

Tegoroczne świętowanie Dnia Kobiet, Biblioteka Publiczna Gminy Zamość po raz pierwszy postanowiła połączyć ze świętem, które obchodzone jest corocznie dwa dni później. I tak dla wypośrodkowania tych ważnych dat, a więc 8 i 10 marca, zorganizowaliśmy spotkanie dla Pań i Panów dokładnie 9 marca br. W tym dniu w siedzibie głównej biblioteki w Mokrem, miały miejsce spotkania stanowiące „prezent” dla wszystkich świętujących Dzień Kobiet oraz Dzień Mężczyzn. Na wstępie popłynęły życzenia: dobrej książki każdego dnia, zdrowia, uśmiechu na co dzień, radosnych chwil..., spełnienia marzeń! Po części udało nam się zrealizować kilka z wymienionych intencji. Nasi goście już na dzień dobry otrzymali propozycję świetnej książki, co więcej książki, która jak żadna inna stanowi krok ku realizacji marzeń, a jest nią „Poczekalnia marzeń” autorstwa Krzysztofa Czarnoty. Po takim wstępie nie będzie zaskoczeniem, że Pana Krzysztofa z jego najnowszą, premierową powieścią gościliśmy w murach naszej biblioteki właśnie tego dnia. Zanim jednak przekażę Wam, drodzy czytelnicy, receptę na spełnione marzenia, kilka słów o „Męskich rozterkach – takich wstępnych gierkach” nadesłanych przez Przewodniczącą Rady Gminy Zamość Pana Wojciecha Suchowicza, a dokładnie o oryginalnych życzeniach dla kobiet z okazji ich święta. Z pewnością Pan Wojciech pisał prosto z serca, kiedy w swoim utworze przyznał, że świat mężczyzn jest „zależny” od „płci przeciwnej”. Do tej prawidłowości w świecie relacji damsko-męskich nie trzeba nikogo przekonywać, ale dziękujemy za głośne wypowiedzenie i coroczną pamięć oraz za cenną puentę: „I właśnie za nic Was KOCHAMY, nasze żabki, słońca i damy”. Wszystkie Panie, które chciałyby te oryginalne życzenia przestudiować dokładnie, odsyłam do naszej strony www oraz portalu facebookowego, gdzie zamieściliśmy wiersz Pana Wojciecha.

Wracając do marzeń i naszego gościa, tytułem wstępu kilka informacji z Wikipedii: „Krzysztof Czarnota – polski pisarz, autor tekstów, satyryk, scenarzysta programów rozrywkowych, koniarz, terapeuta. W swoim życiu zajmował się bardzo wieloma rzeczami. Jest Trenerem i hodowcą koni arabskich. Studiował też Terapie Naturalne i jest dyplomowanym terapeutą Techniki Bowena” – koniec; zdecydowanie wolę biografię pisaną ręką samego autora, zamieszczoną na kartach „Poczekalni marzeń”: „Zdarzyło mi się nocować

w najlepszych hotelach i na Dworcach Centralnych. Bywałem na prestiżowych, wypasionych przyjęciach artystycznej bohemy i zbierałem butelki, żeby kupić coś na obiad. Sprzedawałem dżinsy z polowego łóżka na Placu Defilad pod Pałacem Kultury i wygrywałem konkursy literackie. Współpracowałem z wieloma telewizyjami, tworząc scenariusze, skecze, programy, ale też robiłem drzewo na zrębie, żeby mieć czym napalić w zimie. Pisałem teksty do najlepszych programów satyrycznych Polskiego Radia, ale równie dobrze jak piórem posługuję się łopatą, siekierą, czy piłą spalinową. [...] Czasem odbierałem jakieś nagrody i pochlebne recenzje, ale zdecydowanie częściej odbierałem porody od klaczy. [...] Pisałem teksty dla znakomych aktorów i występowałem na estradzie z największymi tuzami kabaretu, ale też delektowałem się piwem z największymi menelami, na ławeczce obok wiejskiego sklepu. [...] Jako wolny strzelec nigdy nie pozwoiliłem ujeżdżyć się jakimkolwiek szefowi, za to sam ujeżdżyłem kilkaset arabów. Byłem zaklinaczem koni i zaklinałem rzeczywistość, żeby żyć w swojej bajce. [...] [Myślę, że jestem smakoszem – smakoszem życia!]

Podsumowując słowa pisarza, który otwarcie mówi „jestem człowiekiem szczęśliwym” – to się nazywa życie pełną piersią! O tym jak realizować marzenia i osiągnąć własne szczęście, Pan Krzysztof pisze właśnie w autobiograficznej powieści, pt. „Poczekalnia marzeń”. To przede wszystkim książka o szczęściu i marzeniach osiągniętych w zgodzie z własnym „ja”, o poszukiwaniu, a w końcu o powrocie do siebie. Książka, która ostatecznie świetnie wpisuje się w kanon „przepisów” na bolączki tego świata, gdzie w ciągłym pędzie należałoby, choć na chwilę przystopować, by zastanowić się, co naprawdę jest dla nas ważne. Ta publikacja daje szansę na chwilę refleksji, daje nam osobistą szansę na szczęście. Tak, jak życie Pana Krzysztofa pełne jest niesamowitych historii i przygód, tak też sama rozmowa z nim przyniosła obecnym na spotkaniu czytelnikom, w dniu ich święta, wiele cennych tematów do rozważań. Zaczynając od początku – od ma-

rzeń, poprzez koleje życia, pasje, potyczki, zakręty losu, aż do korzeni, gdzie z historią rodziny Pana Krzysztofa docieramy na mroźną Syberię, by zaraz wrócić na Kresy Wschodnie i ziemię odzyskane, do Polski. To raz słuchamy opowieści hodowcy koni, za chwilę relacji pisarza zdradzającego kulisy powstawania swoich powieści. Raz Pan Krzysztof z sentymentem, w zadumie wspomina rodzinne perypetie, by zaraz w pełni humoru zaszerwować nam naturalną terapię śmiechem i przytoczyć kawał niosący w sobie cenną radę. I mnóstwo anegdot, cytatów, przykłądów z życia wziętych, porad terapeutów, recept na zdrowie, pomysłów na siebie, a w tym wszystkim spontaniczność i szczerość, które wyznaczają dobry kierunek, aby ostatecznie dotrzeć do sedna – do marzeń! A wystarczy nastawić się pozytywnie, wstać rano i wypowiedzieć magiczne słowa, by „zakląć rzeczywistość”: życie tu i teraz jest piękne, dziś mam odwagę żeby żyć i być sobą. Masz do stracenia o wiele więcej, zaryzykuj, tylko tym sposobem będziesz szczęściarzem, który swoje marzenia nie pozostawi w cieniu pobożnych, niespełnionych życzeń. Nie jest to łatwe, nikt nie lubi ryzykować, nam ogólnie jest bardzo ciężko zrezygnować z bezpiecznej pozycji, często niestety niosącej bylejaką jakość życia i błędnie utożsamianej z czynnikami zewnętrznymi: praca, pieniądze, dach nad głową... Jak przekonuje nasz gość stabilność jest wartością, której należy poszukać w sobie, wtedy żadne zmiany nas nie przytłoczą: „[...] zrozumiałem jak bardzo boimy się zmian i jak często nasze marzenia, wizje, plany przegrywają z tym strachem. [...] Boimy się ryzykować, wynajdując mnóstwo argumentów, na czele z tym, że lepsze byle jakie, ale znane, niż niepewna przyszłość.

[...]. I tak siedzimy pokornie przez całe życie, jak wróble w stodole, zamiast latać jak orły". Zgodnie z życiową filozofią Pana Krzysztofa: jeśli zdecydujesz się zaangażować i spełniać swoje marzenia, to zacznij od zmian (marzenia to zawsze jakaś zmiana). Na początek mogą to być zmiany niewielkie, ale zawsze zaczynaj je od siebie i na tym zakończ. Pamiętaj przy tym, że niektóre marzenia spełniają się dłużej, do niektórych prowadzi nas kręta i bolesna droga, jeśli jednak sam będziesz wiedział, czego z pewnością nie chcesz i kim chciałbyś być, nawet popełniając po drodze kilka gaf, w końcu dotrzesz do celu. Nie odkładać marzeń na potem, nie czekać, aż ich termin gwarancji minie: „Marzenia też mają swoją poczekalnię. Na spełnienie jednych czeka się bardzo, bardzo długo, inne realizuje się w miarę szybko, jeszcze inne przychodzą łatwo i przyjemnie. [...] marzenia trzeba spełnić w określonym czasie, bo w przeciwnym razie tracą na ważności [...]. Niespełnione marzenie jest jak kolec wbity w duszę. Kiedy tych koleców nabiera się zbyt dużo, życie staje się nie do zniesienia”.

Możesz być „perfekcyjnym amatorem”, tak powiedział o sobie kiedyś Andrzej Strumiłło (rzeźbiarz, malarz, hodowca koni, człowiek, który zdobywał szczyty w Himalajach i jako pierwszy sfotografował Yeti), dotykać wielu rzeczy, testować, smakować, szukać odpowiedniej drogi, a wszystko to w zgodzie z własnym „ja”. Wstań i powiedz: „Jestem wystarczająco dobry dla siebie”, jestem szczęśliwym człowiekiem i nie dopuszczaj innych myśli, nie trać czasu stojąc w miejscu, szkoda życia! Kreujmy pozytywną przyszłość, niech nasz świat będzie na „TAK”, jak świat z kart powieści Pana Krzysztofa. Z dwóch sposobów na życie, jakie zaproponował Albert Einstein, wybierz właściwą, żyj „jakby wszystko było cudem” i wierz w marzenia!

Na koniec relacji ze spotkania z autorem znakomitych powieści oraz cennej recepty na spełnianie marzeń, krótki fragment piosenki, również autorstwa „człowieka szczęśliwego” – „Poczekalnia szczęścia, poczekalnia marzeń”:

„Proza trzyma cię w szponach
Życie cieknie przez palce
zapomniałaś o sobie
zagubiona w tej walce
Uwikłana w dorosłość
z powagą na twarzy
kostką lodu w sercu
nie umiesz już marzyć.
Poczekalnia szczęścia
poczekalnia marzeń
nie spełnionych pragnień
nie przeżytych zdarzeń.
[...]
Suniesz w przyszłość cudną
Strach czmychnął w popłochu
Nie było tak trudno.”

Niech Wam drodzy czytelnicy i czytelniczki, „Poczekalnia marzeń” doda skrzydeł oraz odwagi do spełniania własnych aspiracji. Bądźcie jednak ostrożni, marzenia się spełniają! W tej kwestii nasz gość honorowy zaleca bycie uważnym, bo nigdy nie wiadomo, co się przyciągnie. Więc nie marzcie o byle czym, żeby byle co się Wam nie przytrafiło! BPGZ: Anna Dubel

UCZMY SIĘ BYĆ SZCZĘŚLIWI TU I TERAZ WARSZTATY ARTYSTYCZNE POD KIERUNKIEM PANI HALINY JUSZCZAK

Byle jakich marzeń nie miała dla siebie Pani Halina Juszcak (członkini zespołu Roztocze oraz Klubu Seniora ze Skaraszowa), która w dniu 9 marca w naszej bibliotece gościnnie poprowadziła warsztaty artystyczne. Pani Halina marzyła o byciu artystką, obecnie odważnie realizuje się w tej roli. Już w trakcie spotkania z Panem Krzysztofem Czarnotą padła życiowa mądrość – człowiek szczęśliwy, to nie koniecznie perfekcjonista. Wystarczy robić to, co się kocha i na tyle ile nas samych to satysfakcjonuje. Pani Halina przyznaje, że jest amatorem samoukiem i że liczy w przyszłości na spotkanie z fachowcem w dziedzinie malarstwa: „*Marzę mi się warsztaty z zawodowcem. Chciałabym rozwijać swoje umiejętności, iść do przodu i nie oglądać się za siebie!*”. Proszę wytrwale trzymać się tego marzenia, zgodnie z teorią „spełnionego pisarza”, już sama myśl przyciągnie jego spełnienie, wystarczy dalej odważnie działać!

A teraz kilka słów tytułem przybliżenia Państwu, drodzy czytelnicy – osoby tej odważnej kobiety. Pani Halina Juszcak maluje, jak skromnie przyznaje, po amatorsku obrazy farbą olejną na płótnie, akwarelę, akrylami. Kocha przyrodę, która nas

otacza, szczególnie upodobała sobie, jako motyw przewodni swoich prac – kwiaty. Wykształciła ją mazowiecka Wyższa Szkoła Humanistyczno-Pedagogiczna. Miłość do przyrody, malowania i śpiewu zaszczepił w niej tato: „*Mój talent do malowania, czy śpiewu uważam, że odziedziczyłam po swoim ojcu, który pięknie rysował i śpiewał. To właśnie on wpajał we mnie od dziecka miłość do lasu i przyrody. Gdy miałam 12 lat zabierał mnie na poziomki, grzyby, które później sprzedawane były w skupach, czy też na rynku. Nauczył mnie ciężkiej pracy, bo w tamtych czasach, aby przeżyć trzeba było ciężko pracować, niezależnie od wieku. Mój tato przelał we mnie miłość do Boga, nauczył pracy, szacunku do ludzi, za co jestem mu wdzięczna do dziś!*”.

Od najmłodszych lat Pani Halina starała się być wierna swoim marzeniom i pasji. Teraz, kiedy jest na emeryturze poświęca ich realizacji każdą wolną chwilę, bo jak przyznaje tylko to daje jej szczęście: „*Malowanie mnie wycisza, wciąga, to spełnienie moich marzeń, których wcześniej nie było mi dane zrealizować. Obecnie czuję się kobietą spełnioną.*” Przez swoją działalność artystyczną stara się dawać radość innym, jak również stanowić dowód tego, że marzenia się spełniają bez względu na metryczkę. Za swój dar dziękuje Bogu, my zaś dziękujemy Pani Halinie za warsztaty pełne ciepła, radości i kolorowych, przecudnych zajęczków wielkanocnych. To w trakcie warsztatów artystycznych, pod kierunkiem Pani Haliny Juszcak, grono wiernych czytelniczek miało okazję własnoręcznie sprezentować sobie w Dniu Kobiet – prezent nie byle jaki! Powstałe w trakcie kreatywnego spotkania zajęcia, to kolejny dowód, że połączenie marzeń, pozytywnej energii, pracy i zdolności w każdym przypadku mogą zaskoczyć objawieniem się talentu! Wzorem Pana Krzysztofa i Pani Haliny nie czekajmy na łatwiejsze czasy, „uczmy się być szczęśliwi tu i teraz, bo jutro może nie istnieć” (demotywatory.pl).

BPGZ: Anna Dubel

DZIEJE SIĘ W SZKOŁACH GMINY ZAMOŚĆ

SP w Białowoli

SP BIAŁOWOLA

Uczeń SP w Białowoli w finale V Edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Bliżej pszczół”

Uczeń klasy VIII Szkoły Podstawowej w Białowoli – Piotr Mateja przeszedł do finału V edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Bliżej pszczół”. Głównym organizatorem konkursu jest Katolicki Uniwersytet Lubelski oraz Technikum Pszczelarskie w Pszczelej Woli. Celem konkursu „Bliżej pszczół” jest popularyzacja wśród uczniów roli pszczoły miodnej w środowisku naturalnym oraz wiedzy odnośnie do możliwości funkcjonowania pszczoły miodnej w industrialnej rzeczywistości. Ponadto zachęcenie młodych ludzi do obserwowania życia pszczoł i ich zwyczajów, zaczerpnięcia wiedzy na temat roślin miododajnych i pszczelarstwa oraz uświadczenia młodzieży znaczenia produktów pszczelich dla zdrowia człowieka. Konkurs odbył się w dwóch grupach wiekowych: uczniów szkół podstawowych (klas 7 i 8) i uczniów szkół ponadpodstawowych. Przystąpiło do niego ponad 600 osób. Zadania konkursowe w rzetelny sposób sprawdziły wiedzę uczestników. Odznaczały się wysokim poziomem trudności. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem przez: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Edukacji i Nauki, Lubelskiego Kuratora Oświaty, Wojewodę Lubelskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego, Prezydenta Miasta Lublin, Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, Starostę Lubelskiego, Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Marszałka Województwa Lubuskiego, Marszałka Województwa Małopolskiego, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego,

Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego. Gratulujemy naszemu uczniowi wysokiego poziomu wiedzy na temat pszczelarstwa i życzymy powodzenia w finale. **Zespół redakcyjny SP w Białowoli**

SP BOROWINA SITANIECKA

Bal Karnawałowy w Przedszkolu

W środę 10 lutego 2021 r. w Oddziale Przedszkolnym SP im. Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej już od rana było bardzo wesoło, a wszystko to za sprawą atmosfery związanej z Balem Karnawałowym, który był wielką atrakcją, dostarczającą dzieciom wielu emocji i przeżyć. Mimo iż bal przybrał formę klasowego balu, a obostrzenia i reżim sanitarny ograniczały uczestników, dzieci świetnie się bawiły, prezentowały swoje stroje, a uśmiech nie zniknął z ich twarzy. Dzieci z ochotą uczestniczyły w tańcach i zabawach przy różnych gatunkach muzycznych. Były również kon-

kursy: „Wędrujący kapelusz”, figurki lodowe, dywan gwiazd, taniec na gazetce, taniec z balonem między określonymi częściami ciała oraz pociągi, wężyki, zabawy w kółeczku, wesołe płyśy przy muzyce. Na koniec balu dzieci ozdabiały maski karnawałowe według własnego pomysłu. Dziękuję rodzicom za zaangażowanie w przygotowanie pięknych strojów oraz przygotowanie poczęstunek. **Elżbieta Jaworska – Wytupek**

Ogólnopolski program

„Dobrze Jemy ze Szkołą na Widelcu”

Celem ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Dobrze Jemy ze Szkołą na Widelcu” jest przede wszystkim edukacja w zakresie prawidłowego i świadomego żywienia oraz zachęcenie najmłodszych do gotowania. Program jest spójny z podstawą programową w szkole podstawowej w następujących punktach: kształcenie i wychowanie uczniów w zakresie edukacji zdrowotnej; kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób; gruntowanie wiedzy w zakresie prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki. Do programu aktywnie włączyli się uczniowie klasy III SP. im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej. Wraz z uczniami zostały zrealizowane zajęcia teoretyczne, jak również praktyczne, m.in. filmy edukacyjne, warsztaty kulinarne obejmujące tematykę: „Dlaczego jedzenie jest ważne?”, „Skąd bierze się jedzenie?”, „Dlaczego warto umieć gotować, czyli przygoda w kuchni”, „Madre zakupy”, „O smaku, ziołach... i uważnym jedzeniu”. Działania wynikające z realizacji programu nadal kontynuujemy. **Wychowawca kl. III i koordynator programu: Ewa Łapa**

SP w Borowinie Sitanieckiej

Dzień Dinozaura w Przedszkolu

W dniu 26 lutego przedszkolaki ze SP. im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej obchodziły Dzień Dinozaura. Dzieci poznały historię dinozaurów – dowiedziały się jak wyglądały i czym się żywiły oraz dlaczego wyginęły, rozpoznawały na ilustracjach dinozaury mięsożerne i roślinożerne. Najwięcej emocji wzbudziło doświadczenie, które obrazowało erupcję wulkanu. Dzieci rozwiązywały zagadki o „bajkowych dinozaurach”, segregowały i przeliczały figurki dinozaurów określając ich położenie względem siebie, bawiły się jajkiem dinozaura turlając go po wyznaczonym torze oraz podając go sobie w rytm muzyki. Podsumowaniem zajęć było wykonanie pracy plastycznej – przedszkolaki za pomocą pędzli i szablonów tworzyły odbicia różnych dinozaurów tworząc przepiękne obrazy. **Elżbieta Jaworska – Wytupek**

Dzień Kobiet w przedszkolu

Dzień Kobiet to wyjątkowy dzień szczególnie dla wszystkich pań, zarówno tych dużych jak i małych. Pamiętały o tym również przedszkolaki z Borowiny Sitanieckiej. Wszyscy „mali” panowie tradycyjnie zaśpiewali swoim koleżankom uroczyste 100 lat oraz złożyli najserdeczniejsze życzenia. Tego dnia w przedszkolu panowała wesoła atmosfera. Słychać było taneczną muzykę, w rytm której bawiły się zarówno dziewczynki jak i chłopcy. Dzieci uczestniczyły w zabawach zręcznościowych i chętnie bawiły się emulacją animacyjną, która wywołała wiele emocji. Uśmiechnięte buzie przedszkolaków, a zwłaszcza dziewczynek świadczyły o miło spędzonym czasie.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

W 2011 r. dzień 1 marca został ustanowiony świętem państwowym – Narodowym Dniem Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Jest to święto, honorujące i upamiętniające żołnierzy polskiego podziemia antykomunistycznego i antysowieckiego działającego w latach 1944 – 1963 w obrębie przedwojennych granic RP. Żołnierze Wyklęci działając w ramach powojennego podziemia pozostali wierni przysiędze żołnierskiej i nie współpracowali z władzami komunistycznymi, za co zostali pozbawieni wszelkich praw. Bezwzględnie tropieni, więzieni i bestialsko mordowani w katowniach ówczesnego aparatu bezpieczeństwa. Ostatni z nich – Józef Franczak ps. „Lalek” zginął podczas oblężenia w Majdanie Kozic Górnych niedaleko Piask w województwie Lubelskim. Historia wielu z nich jest zapomniana, dlatego w związku z 10. rocznicą upamiętniającą żołnierzy niepodległościowego podziemia uczniowie SP im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej wykonali

prace przybliżające sylwetki wybranych „Zapomnianych Żołnierzy”. **Marek Wytupek**

Sukcesy naszych uczniów

Poznanie życia i twórczości oraz pielęgnowanie pamięci o patronie już na stałe zapisało się w tradycji i obrzędowości naszej szkoły. Dobrą okazją do tego są nie tylko szkolne uroczystości, ale również kontakty z innymi szkołami na terenie województwa lubelskiego, których patronem jest ksiądz poeta – Jan Twardowski. Są one oparte na wymianie doświadczeń, spotkaniach i wspólnych projektach. Wszystkie posiadają ważne wartości edukacyjne i wychowawcze dla uczniów i ich środowisk. Uczniowie naszej szkoły już po raz piąty uczestniczyli w IX Wojewódzkim Konkursie Dla Szkół im. Ks. Jana Twardowskiego w Zemborzycach Tereszańskich. Był to konkurs plastyczny, a tegoroczny temat, jak również poprzednie, był trudny, oparty o twórczość poety. Udział w konkursie, jak zawsze był poważnym wyzwaniem dla uczniów i ich opiekunów. Aby wykonać pracę konkursową należało poznać i omówić treść wielu utworów napisanych przez naszego patrona. Tegoroczne zmagania konkursowe oparte były o hasło: „Miłość w twórczości Ks. Jana Twardowskiego”. Uczniowie wszystkich klas i przedszkolaki z ochotą i zaangażowaniem przystąpiły do wykonania prac. Powstały piękne i ciekawe prace zainspirowane miłością, którą ksiądz Jan pokazał w swoich wierszach. Były to obrazy pełne ciepła, barw oraz inwencji twórczej autorów. Wykonane przez dzieci prace pokazały miłość w ich rodzinach na tle tej, o której tak pięknie potrafił pisać patron naszej szkoły. W tegorocznej edycji konkursu nie zabrakło sukcesów naszych uczniów i dzieci z oddziału przedszkolnego. Otrzymali oni w swoich kategoriach wiekowych nagrody i wyróżnienia. Wśród przedszkolaków na nagrodę zasłużyły Nikola Pabich i Maja Sobieszkańska a wyróżnienie otrzymał Miłosz Hukała. Przedszkolaki pracowały pod opieką wychowawczynie pani Elżbiety Jaworskiej – Wytupek. Komisja konkursowa również wysoko oceniła prace wykonane przez uczniów klasy II, którzy pracowali z wychowawczynią panią Elżbietą Swatowską. Wyróżnienie za wykonane ciekawe prace konkursowe otrzymało czworo uczniów tej klasy. Są nimi – Paweł Greszta, Maja Hojda, Emilia Matwiej i Maja Właż. Udział uczniów w konkursie przyczynił się nie tylko do rozwijania ich talentów, pasji i zainteresowań plastycznych, ale przede wszystkim był wspaniałą okazją do ciągłego poznawania osoby patrona naszej szkoły. Cieszymy się kolejnymi zasłużonymi sukcesami uczniów oraz przedszkolaków, gratulujemy im serdecznie talentów i ochoty do tworzenia. Jesteśmy z nich bardzo dumni. **Elżbieta Swatowska**

Teatr inaczej

W dniu 26 lutego 2021 roku dzięki uprzejmości TVP Lublin klasa szósta wraz z klasą siódmą SP im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej miały przyjemność uczestniczyć w spektaklu ITeatru pt. „Daszeńka” na podstawie opowieści Karela Čapka. Wirtualnie młodzież przeniosła się na deski radomskiego Teatru Powszechnego im. Jana Kochanowskiego. Wspólnie na platformie TEAMS podziwialiśmy świetną grę aktorską w reżyserii Marka Zakościeleckiego. Przedstawienie pokazywało pieskie dzieciństwo tytułowej Daszeńki – foksteriera oraz jej dorastanie. Rozrywką głównej bohaterki jest ganień za własnym ogonem, rozrabianie i podziwianie świata ludzi. Opiekunowie Daszeńki mają z nią nie lada kłopoty, ale suma summarum świetnie sobie radzą z jej wychowaniem. Mogliśmy obejrzeć historię, która zarazem uczy i bawi. Dobry humor oraz świetna muzyka towarzyszyły nam przez całą godzinę spektaklu. Uczniowie w swoich recenzjach ze spektaklu opisywali, że bardzo podobała im się gra aktorska. Zwrócili uwagę, że wychowanie szczeniaka wcale nie jest takie łatwe, a przedstawienie uczy nas odpowiedzialności za zwierzęta, którymi się opiekujemy.

Ogólnopolski program

„Uniwersytet Dzieci w Klasie”

Uczniowie klasy III SP. im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej uczestniczą w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Matematyka. Co się liczy w sporcie?” w ramach programu „Uniwersytet Dzieci w Klasie”. Program został objęty honorowym patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Scenariusze lekcji są zgodne z podstawą programową. Udział w projekcie stwarza możliwość rozwijania u uczniów kompetencji matematycznych i umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy matematycznej w różnych dziedzinach życia. Zajęcia prowadzone Metodą Pytań i Doświadczeń pozwalają rozbudzić ciekawość i kreatywność uczniów: nauka przez zabawę i eksperymenty, samodzielne wyciąganie wniosków; praca w grupie, lepsze poznanie kolegów i koleżanek z klasy; poznanie własnych emocji i sposobów radzenia sobie z nimi w trudnych sytuacjach. **Wychowawca kl. III i koordynator projektu: Ewa Łapa**

Zawód programista

W klasie IV SP. im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej na godzinie wychowawczej gościliśmy panią Magdalenę Kaniowską, która jest nauczycielem polonistą, a także założycielem firmy Robocikowo. Pani Kaniowska opowiadała naszym czwartoklasistom o robotyce, o tym, czym się zajmuje i jakie projekty powstają w jej firmie. Zaprezentowała również uczniom

program, w którym można tworzyć animacje postaci. Uczniowie ze wskazówkami pani Kaniowskiej próbowali stworzyć animowaną legendę o smoku wawelskim. Każdy stworzył tło do legendy, postacie oraz smoka, który potrafił ziać ogniem. Dzieciom udało się nawet sprawić, aby smok latał. Dodatkowo nauczyliśmy się jak wstawiać dźwięki i dialogi oraz własne rysunki i je animować! Uczniowie programowali dialogi, które później udostępniali i pokazywali całej klasie. Stworzone postacie potrafiły również chodzić oraz przenosić się w inne miejsce. Wszyscy świetnie się bawili i udoskonalili swoje umiejętności technologiczne. Oczywiście powtórzyliśmy przy okazji legendę o smoku wawelskim!

wania przez młodzież mediów cyfrowych i prawnych aspektach cyberprzemocy. Dzień Bezpiecznego Internetu to doskonała okazja do uświadomienia wszystkim skali niebezpieczeństwa, z jaką spotykamy się na co dzień w cyberprzestrzeni. Pamiętajmy, bądźmy czujni i rozważni! **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Brawo drużyna!

Niebywały sukces odnieśli uczniowie kl.6 Marcel Gmitrzuk, Agata Łapa, Paulina Łapa oraz Natalia Stręciwilk. Drużyna zajęła I miejsce w interdyscyplinarnym konkursie historycznym „Lubelszczyzna dla Niepodległej w 1920 roku”, w którym zgłoszonych zostało 77 prac (w tym 60 ze szkół podsta-

SP w Lipsku

SP W LIPSKU

Bezpieczni w sieci

W ramach Dnia Bezpiecznego Internetu pod hasłem „Działajmy razem!” – 9 lutego w Szkole Podstawowej w Lipsku odbyły się zajęcia wychowawczo-profilaktyczne. Ten czas jest szczególny, gdyż bezpieczeństwo w Internecie i zasady Netykiety są bardzo ważne ze względu na nauczanie zdalne. Uczniowie klas I-III uczestniczyli w pogadance na temat bezpieczeństwa w Internecie, obejrzeli krótkie filmy z serii „Owce w sieci” oraz wykonali plakaty. W klasach IV-VIII przeprowadzono zajęcia w formie online, które poświęcone były również zagrożeniom w sieci oraz zasadom bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych. Dodatkowo udostępniono prezentację z ogólnopolskiej konferencji „Asy Internetu”, która dotyczyła bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych w oparciu o rozsądek i uważność. Uczniowie naszej szkoły uczestniczyli też w spotkaniu online z policjantem – panem Dariuszem Kuropatnickim. Funkcjonariusz opowiadał o zagrożeniach dotyczących danych osobowych w systemach teleinformatycznych, o konsekwencjach naduży-

wowych). Łącznie udział wzięło 225 uczestników. Nasi uczniowie wykonali dwustronny lapbook, przedstawiający najważniejsze aspekty wojny polsko-bolszewickiej na Lubelszczyźnie. Finaliści awansowali do drugiego etapu, który odbył się w formie quizu elektronicznego za pośrednictwem łącza internetowego. Drużyna dzielnie się spisała i zajęła V miejsce. Organizatorami konkursu byli Lubelski Kurator Oświaty, Wojewoda Lubelski, natomiast partnerami: Muzeum Lubelskie oraz Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Być kobietą...

9 marca w Szkole Podstawowej w Lipsku odbyła się uroczysta akademія z okazji Dnia Kobiet. Inscenizację słowno-muzyczną przygotowali chłopcy z klas I-III. Młodzi „mężczyźni” zaprezentowali wiersze, piosenki i taniec, a damska część publiczności była zachwycona umiejętnościami wokalo-aktorskimi. Mali artyści z dużym przejęciem i zaangażowaniem odtwarzali swoje role. Wszystkie występy zostały nagrodzone gromkimi brawami. Dzień Kobiet był doskonałą okazją do okazania Paniom, ile znaczą w życiu każdego mężczyzny. Tego dnia panowała miła i uroczysta atmosfera. Nie

zabrakło również serdecznych życzeń skierowanych do wszystkich kobiet, zarówno tych dużych jak i małych. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy zaangażowali się w przygotowanie uroczystości. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Dzień Kota

Dzieci z oddziałów przedszkolnych naszej szkoły obchodziły nietypowe święto – Dzień Kota. Z tej okazji uczestniczyły w „kocich zabawach”; malowały czworonogi, pomagały kotkowi odnaleźć właściwą drogę do miseczki z mlekiem, dopasowywały ilustracje na obrazku, wykonywały dla siebie kotka z papieru oraz w grupach wykleiły portret tego zwierzęcia z bibuły. Wszystkie dzieci zamieniły się tego dnia w kociaki, naśladowały ruchy swojego pupila oraz brały udział w zabawach, takich jak „Zwijanie kłęбка wełny”, „Picie mleka” oraz „Z jakiej bajki jest ten kot”. Przedszkolaki oglądały obrazki przedstawiające koty domowe i koty dzikie oraz dowiedziały się ciekawych rzeczy na ich temat. Światowy Dzień Kota obchodzony jest corocznie 17 lutego. Święto przede wszystkim ma na celu zwrócenie uwagi ludzi na los porzuconych i bezdomnych kotów, które co roku są wyrzucane przez rodziny, którym znudził się zwierzę. Koty są dziś najpopularniejszymi zwierzętami domowymi, goszczą w wielu domach w Polsce. Mimo iż na przestrzeni lat spotykały je różne losy, dziś są coraz bliższe ludziom. Dla przedszkolaków był to dzień pełen wrażeń oraz nowych i ciekawych doświadczeń. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego – to święto obchodzone 21 lutego i ustanowione przez UNESCO 17 listopada 1999 roku. Związane jest z tragicznymi wydarzeniami, które miały miejsce w Dhace w Bangladeszu. Podczas pokojowej demonstracji 21 lutego 1952 roku zginęło pięciu studentów, domagających się nadania językowi bengalskiemu statusu języka urzędowego. Data ta upamiętnia przywołane wydarzenia, ale także przypomina o różnorodności językowej świata oraz zwraca uwagę na języki zagrożone i powoli ginące. Obchodom święta w naszej szkole towarzyszyły liczne działania, które miały na celu pokazać walory języka polskiego, jego odmiany wraz zasięgiem terytorialnym oraz wartość dla rozwoju dziedzictwa kulturowego. Na zajęciach online uczniowie klasy IV przedstawili w formie plakatów wybrane regiony kraju wraz z ciekawostkami na temat kultury, dialektów i dialektów języka polskiego. O tym, że literatura jest skarbnicą mowy ojczystej, dowiedli uczniowie klasy VII, którzy przygotowali inscenizację wybranych scen „Zemsty” A. Fredry. Język komedii choć przy-

bliza do mowy potocznej, to wzbogacony jest o regionalizmy, a powiedzonka bohaterów sprawiają, że mówią językiem różnych pokoleń i zawodów. O tym, że książka jest na pierwszej liście zagrożonych gatunków i stale konkuruje o zainteresowania dzieci z gadżetami elektronicznymi, przedstawili uczniowie klasy V i VI w inscenizacji pt. „Książka przed sądem”. W dobie mediów społecznościowych komunikujemy się znacznie częściej pisząc niż mówiąc. Używamy skrótów myślowych i tworzymy nie zawsze zrozumiałe neologizmy. Język jest żywą materią i potrzebuje, by pielęgnować jego poetycką formę oraz pozwalać mu od czasu do czasu wybrzmieć w literackim kształcie. Lekcje online języka ojczystego były nie tylko kierowane do uczniów, ale przede wszystkim przez nich współtworzone. Połączenie nauki z zabawą to najlepszy sposób, aby zwrócić uwagę na piękno mowy ojczystej, dzięki której na co dzień możemy wyrażać siebie, swoje emocje oraz uczucia. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Programowanie z GeniBotem

W oddziałach przedszkolnych Szkoły Podstawowej w Lipsku odbywają się zajęcia z programowania i kodowania z wykorzystaniem robotów edukacyjnych – GeniBotów. Jest to nie tylko świetna zabawa dla dzieci, która uatrakcyjnia zajęcia, ale przede wszystkim oswaja najmłodszych z nowymi technologiami w kreatywny sposób. GeniBot to wyjątkowy robot, którego można zaprogramować bez użycia sprzętu komputerowego. Posiada efekty świetlne oraz dźwiękowe, porusza się po obwodach figur geometrycznych, potrafi również podążać za wyznaczoną linią, a także odtwarzać muzykę. Do pracy z nim wykorzystuje się matę do kodowania oraz karty ze specjalnym oznakowaniem, które robot rozpoznaje w dwóch językach – polskim i angielskim, co ułatwia naukę młodszym dzieciom. Podczas zajęć mali programiści przy pomocy kart do kodowania wprowadzili robota w ruch i sprawili, że wykonywał wybraną sekwencję poleceń. Przemieszczał się na podstawie wykonanych działań matematycznych i poruszał się po obwodach figur geometrycznych. Umieszczone na kartach piktogramy pozwoliły na korzystanie z robota również dzieciom, które nie potrafią czytać. Dzięki temu przedszkolaki miały możliwość poznania podstawowych konstrukcji programistycznych. Praca z GeniBotem podnosi efektywność nauki kodowania oraz programowania, wspiera naukę czytania i pisania, uczy dzieci precyzji, planowania i dokładności oraz rozwija ich kompetencje informatyczne, matematyczne i językowe. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Spotkanie autorskie

Już po raz drugi uczniowie klas I-VI naszej szkoły mieli przyjemność spotkać się online z panem Jakubem Sosnowskim – autorem serii książek o „Wuju krasnoludzie”. Pisarz przedstawił kolejną część pt. „Wuj krasnolud, Pani Strach i Pan Złość” oraz przeczytał fragmenty przygód dziewczynki Emki, Huberta i wuja Karola. W czasie podróży bohaterowie spotykają wiele fantastycznych postaci znanych z polskich legend i opowieści oraz przeżywają niesamowite przygody. Przedstawione opowieści z pewnością zachęciły dzieci do spojrzenia na świat w inny sposób, niż promują go dziś media. W filmie czy grze komputerowej wszystko jest gotowe od początku do końca. Za to opowieść wymaga ożywienia wyobraźni i może być początkiem ciekawej zabawy. Pan Sosnowski z przyjemnością odpowiadał na pytania uczniów oraz mówił o swoich ulubionych książkach, inspiracjach twórczych, a także o procesie tworzenia poszczególnych części przygód Emki i wuja krasnoluda. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

W hołdzie Żołnierzom Wyklętym

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzom Wyklętym to polskie święto państwowe obchodzone 1 marca. Poświęcone jest upamiętnieniu żołnierzy antykomunistycznego podziemia niepodległościowego, stawiających opór wobec sowiezacji Polski i podporządkowania jej ZSRR w latach 40. i 50. XX wieku. Z tej okazji w naszej szkole odbył się apel online poświęcony bohaterom – Żołnierzom Niezłomnym. Uczniowie klasy VIII przedstawili młodszym kolegom i koleżankom historię tego święta, a także bohaterów tamtych lat: pułkownika Łukasza Ciepłińskiego, rotmistrza Witolda Pileckiego oraz Danuty Siedzikówny. Występ wzbogaciły filmy oraz zdjęcia archiwalne. Następnie uczniowie obejrzeli koncert „Młodzi Niezłomnym”, który został zorganizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Polskie Radio. Oprawę artystyczną widowiska zapewnił zespół SOUL Sanok. W ten sposób złożono hołd tysiącom Polaków i Polek, którzy byli ścigani, chwytani, prześladowani, więzieni i mordowani przez władze komunistyczne. Program apelu odśpiewał jedno z najważniejszych, a zarazem najbardziej pomijanych i zakłamywanych wydarzeń w XX-wiecznej historii naszej Ojczyzny. Żołnierze Wyklęci nie złożyli broni po 1945 roku, prowadzili nierówną walkę z nową sowiecką okupacją i komunistyczną władzą tzw. Polski Ludowej. Wrogami nowego porządku stawiali się żołnierze i działacze Polskiego

Państwa Podziemnego. Komuniści nie tylko skazywali na śmierć zasłużonych Polaków Niepodległej, ale chcieli wymazać ich z pamięci Polaków. Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych – to święto niezłomnych bohaterów, którzy wysoko wyznaczyli miarę wierności Ojczyźnie. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Walentynki

15 lutego dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz uczniowie klas 1-3 Szkoły Podstawowej w Lipsku świętowali czerwony dzień, zorganizowany z okazji Dnia Świętego Walentego przez Samorząd Uczniowski. Wszyscy ubrani w kolory miłości, próbowali odpowiedzieć na trudne, ale nurtujące pytania: kim był św. Walenty?, czym jest miłość?, co to są walentynki? Pomysłów było wiele. Musimy przyznać, że odpowiedzi były trafione i wszyscy wspólnie zgodzili się, że jest to wyjątkowy dzień w roku. Następnie odbył się quiz ze znajomości bajek, w których jednym z wątków była miłość. Bez większych problemów zarówno najmłodszy naszej szkoły, jak i uczniowie nie mieli sobie równych. Tego dnia wszyscy dostali kartki walentynkowe jako wyraz sympatii osób, które po prostu się lubi. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

Zdalne eksperymentowanie jest możliwe

Uczniowie klas I-III i IV-VIII Szkoły Podstawowej w Lipsku uczestniczyli w warsztatach online z zastosowaniem eksperymentów. Zajęcia odbyły się w ramach wspólnego Programu Ministra Edukacji i Nauki oraz Centrum Nauki Kopernik pod nazwą „Nauka dla Ciebie”. Wraz z edukatorami „Kopernika” starsi uczniowie skonstruowali nie tylko obwód elektryczny, ale również przewody, poznali różnice pomiędzy przewodnikami a izolatorami, dowiedzieli się, jak zbadać właściwości wody oraz wykonali urządzenie do oszukiwania zmysłu wzroku. Samodzielne eksperymentowanie wzbudza ciekawość, wspiera w nauce, ale przy tym wpisuje się w podstawę programową z przyrody, chemii, techniki czy fizyki. Dla młodszych dzieci przygotowano sztukę kamuflażu. W czasie warsztatów dowiedziały się na czym ona polega, które zwierzęta tę umiejętność wykorzystują najlepiej oraz rozpoznawały zakamuflowane ptaki. Kolejną częścią zajęć było wykonanie pracy plastyczno-technicznej, przedstawiającej sylwetkę maskującego się zwierzątka. Uczniowie mogli zaprezentować ją nie tylko kolegom z klasy, ale również edukatorom. Zdalne eksperymentowanie to nauka poprzez zabawę, która wspiera intelektualny rozwój dzieci oraz jest uatrakcyjnieniem zajęć lekcyjnych. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

SP w Płoskiem

SP W PŁOSKIEM

Bal karnawałowy

Jak co roku, choć przy zachowaniu zaleceń związanych z pandemią Covid-19 zorganizowaliśmy dla przedszkolaków zabawę karnawałową. Każda grupa bawiła się w swojej sali, która została przystrojona łańcuchami, serpentynami i balonami. W tym dniu dzieci prezentowały ciekawe karnawałowe przebrania. Nie zabrakło postaci z bajek, piratów, wróżek, robotów czy też policjantów. Po tańcach przyszedł czas przerwy i odpoczynku, podczas którego dzieci miały okazję uczestniczyć w zdrowym poczęstunku. Jednakże po kilku chwilach wypoczynku muzyka znowu porwała wszystkich do tańca! Kiedy czas zabawy dobiegł końca dzieci z żalem opuściły salę. Wspólna zabawa przyniosła wiele radości naszym wychowankom. Na pamiątkę pozostały nam cudowne zdjęcia.

Dzień Bezpiecznego Internetu

W ramach Dnia Bezpiecznego Internetu, 9 lutego Szkoła Podstawowa w Płoskiem włączyła się w działania, które mają uświadomić dzieci i młodzieży jakie zagrożenia towarzyszą korzystaniu z Internetu. Nasi najmłodszy z grupy przedszkolnej „Sówki” zostali zapoznani z podstawowymi zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu poprzez prezentację multimedialną na ten temat. Prezentacja poprzedzona została krótką pogadanką z dziećmi na temat Internetu z naciskiem na bezpieczeństwo w sieci. Uczniowie klas I-III wzięli udział w transmisji na żywo zorganizowanej przez Centrum Sztuki w Oławie „Bezpiecznie w sieci”. Dowiedzieli się, czym jest sieć i w jaki sposób możemy reagować w sytuacjach wirtualnego zagrożenia. Uczniowie klas starszych, IV-VIII zostali zapoznani z materiałami edukacyjnymi m.in. plakatami, infografiką i quizem o bezpiecznym Internecie. Współczesna edukacja stanowi wyzwanie nie tylko ze względu na trudności związane z zagrożeniem wirusem. To także trudno-

ści polegające na przekazywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności przydatnych młodym ludziom w dorosłości, w świecie zupełnie innym niż ten, jaki znali ich nauczyciele. Te dwa kierunki rozwoju młodego człowieka zostały wsparte przez niezwykle prezenty. 5 lutego 2020 roku z inicjatywy naszego radnego Rady Gminy Zamość pana Krzysztofa Ostasza w biurze poselskim Posała na Sejm RP Sławomira Zawisłaka zostało zorganizowane spotkanie dyrektora naszej szkoły Jolanty Adamczuk z Ministrem Edukacji Narodowej i Nauki Przemysławem Czarnkiem. Właśnie od niego szkoła nasza otrzymała robota ozobota tak bardzo potrzebnego do zajęć z programowania dla dzieci z klas 1-3 oraz zestaw gier historycznych, które umożliwiają poznanie naszej historii w interesujący sposób.

Dzień Języka Ojczystego w SP Płoskie

21 lutego obchodzimy ustanowiony przez UNESCO w 1999 roku Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Święto to obchodzone jest na całym świecie już po raz 21, by przypomnieć o bogactwie różnorodności językowej i podkreślić wartość języka ojczystego dla rozwoju dziedzictwa kulturowego ludzkości. Przesłaniem święta jest ochrona języków ojczystych, promowanie wielojęzyczności i podkreślanie wartości edukacji językowej. Po raz pierwszy dzień ten obchodzony był w 2000 roku. Uczniowie klas I-III włączyli się w obchody tego dnia poprzez udział w Klasowych Konkursach Kaligrafii. Uczniowie każdej klasy biorąc udział w konkursie musieli przepisać przygotowany tekst wykazując się umiejętnością pięknego pisania oraz poprawnością ortograficzną i graficzną. Jury nagrodiło następujących mistrzów i wicemistrzów klasowej Kaligrafii: Klasa 1: Mistrz – Anita Feliksiak i Szymon Mielko; Wicemistrz Oliwia Mil i Rafał Zgnilec. Klasa 2: Mistrz – Julia Łuczka; Wicemistrz – Iga Kaźmierczak i Weronika Borys. Klasa 3: Mistrz – Kinga Jonas i Bartek Cebula; Wicemistrz – Nina

Sendłak, Gabrysia Kozina, Emil Hereta i Wojciech Belina. Nagrodzeni otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz przybory piśmienne. Gratulujemy wszystkim uczestnikom konkursów klasowych.

Jesteśmy różni, lecz równie ważni

Przedszkolaki oraz uczniowie klas I-III przystąpili do Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjno-Społecznego „Jesteśmy różni, lecz równie ważni”. Celem projektu jest podnoszenie świadomości społecznej i propagowanie wiedzy na temat autyzmu i zespołu Aspergera oraz uświadomienie dzieciom obecności osób niepełnosprawnych w najbliższym otoczeniu. Cała społeczność szkolna łącząc się z osobami chorymi na autyzm ubrała się na niebiesko oraz wykonała niebieskie kwiaty przyjaźni.

Światowy Dzień Kota w szkolnej bibliotece – konkurs twórczy „Kocie sprawy”

Już po raz drugi z inicjatywy opiekuna szkolnej biblioteki, Pani Edyty Zając obchodziliśmy Dzień Kota. Światowy Dzień Kota to święto, które do Polski dotarło w 2006 roku. Głównym jego celem jest podkreślenie znaczenia kotów w naszym życiu, niesienie pomocy wolno żyjącym i bezdomnym zwierzętom, a także uwrażliwienie ludzi na często trudny koci los. Zostało zapoczątkowane we Włoszech w 1990 roku. W tym roku wydarzenie miało charakter konkursu, pod hasłem „twórczy”. Twórczy, ponieważ nie były wyznaczone sztywne ramy, których należało się trzymać aby wziąć w nim udział. Celem było pokazanie tego co w życiu kotów ciekawe, zabawne, spontaniczne, po prostu koci świat. Przedszkolaki i uczniowie wykazali się ogromnym zaangażowaniem i wspaniałymi pomysłami. Otrzymaliśmy prace o charakterze przestrzennym i płaskim, były kolaże, fotografie, filmy, prezentacje i wiersz o kocie. Jury w składzie: Pani Edyta Zając, Pani Joanna Greszta, Pani Joanna Koczułap oraz Pani Alina Szypra jednogłośnie przyznały nagrody w kategoriach:

- Kategoria Fotografia: Nagroda główna – Zofia W. grupa Biedronki; Wyróżnienie – Hanna B. i Kacper Dz. – klasa III, Michał O. i Natalia R. – klasa V
 - Kategoria Film: Nagroda główna – Nikodem M. – klasa IV; Wyróżnienie – Hanna B. – klasa III
 - Prezentacja: Wyróżnienie – Marlena S. – klasa V
 - Praca Plastyczna Płaska: Nagroda główna – Kacper S. – klasa IV; Wyróżnienie – Wiktor D., Oliwia M., Maksymilian M. – klasa I, Małgorzata B. – klasa IV, Ewelina B. – klasa VII
 - Praca Plastyczna Przestrzenna: Nagroda główna – Natalia R. – grupa Biedronki; Wyróżnienie – Marcel P. – grupa Biedronki
 - Wiersz: Wyróżnienie – Mateusz C. – klasa V
- Zwycięzcom serdecznie gratulujemy i zapraszamy do kolejnych wydarzeń w szkolnej

bibliotece. Patronat nad konkursem objęła Pani Jolanta Adamczuk, Dyrektor Szkoły Podstawowej w Płoskiem. Pani Dyrektor ufundowała nagrody dla uczestników konkursu a także dla kociaków, które wystąpiły w filmie i na fotografiach. Kocurki spisały się na medal. Całość można obejrzeć na kanale YouTube szkolnej biblioteki: <https://www.youtube.com/watch?v=lcRV9fb8JcQ&t=205s>

Uroki zimy

Zima jest porą roku, która szczególnie inspirowa artystów, a zarówno zdjęcia, jak i prace plastyczne stanowią świetne utrwalenie jej uroków. Dlatego zorganizowany został na początku lutego konkurs w naszej szkole. Głównym jego celem było utrwalenie piękna zimy w fotografii oraz stworzenie okazji do działalności plastycznej związanej z tematyką zimową. Uczestnicy konkursu wykazali się dużą pomysłowością, kreatywnością, wyobraźnią, inwencją twórczą i poczuciem estetyki. Prace były bardzo ciekawe. Komisja otrzymała w sumie do obejrzenia 23 prace fotograficzne oraz 15 prac plastycznych wykonanych różnymi technikami. Jury po dokładnym obejrzeniu wszystkich prac przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

- w kategorii FOTOGRAFIA:
 - » 1 nagroda ex aequo- Michał Zgnilec kl. 3 i Rafał Zgnilec kl. 1
 - » 2 nagroda – Jakub Gamza kl. 7
 - » 3 nagroda – Marlena Sołtys kl. 5
 - » Wyróżnienia: Ewelina Bożek kl.7 Maksymilian Malec kl.1
- W kategorii PRACE PLASTYCZNE:
 - » 1 nagroda ex aequo – Anna Dudzicz kl. 7 i Nikodem Mojżesz kl. 4
 - » 2 nagroda ex aequo – Oliwia Duda kl. 7 i Oliwia Bzówka kl. 6
 - » 3 nagroda ex aequo – Klaudia Roch, Kacper Stąsiek i Oliwier Zinkiewicz – wszyscy z kl. 4
 - » Wyróżnienia: Dawid Roch, Kinga Jonas, Nikola Bergiel, Oskar Marmaj, Dawid Roch

Wszystkie prace plastyczne i fotografie oglądać można w galerii, a nagrodzone i wyróżnione prace ozdobią korytarze szkolne. Zwycięzcy otrzymali dyplomy i drobne nagrody rzeczowe, Zwycięzcom gratulujemy!
Joanna Greszta – organizator

Kreatywni uczniowie SP Płoskie

Uczniowie klas I-II uczyli się jak przygotować swoje pierwsze lapbooki. LAPBOOK czyli „Książka na kolanach” jest czymś w rodzaju teczki tematycznej, w której możemy umieścić informacje na wybrany temat. Takateczka pełni raczej funkcję interaktywnej prestrzeni, w której wiadomości umieszczone są w kieszonkach, książeczkach o przeróżnych kształtach. Lapbook przypomina papierowy teatrzyk mieszczący się na naszych kolanach, stąd właśnie jej nazwa. Klasa

I przygotowała jesienią lapbook o tematyce jesiennej, a na podsumowanie okresu zimowego lapbook o zimie, zaś starsi koledzy przygotowali lapbook z lektury tj. „Detektywa Pozytywki” Grzegorza Kasdepki. Ten rodzaj zadań przypadł uczniom do gustu. Uczniowie klasy III w ramach lekcji j.polskiego: „Wśród zamkowych komnat” wzbogacili swoją wiedzę na temat zamków i pałaców. Z dużym zaciekawieniem obejrzeni prezentację o polskich zamkach i pałacach. Uczniowie wykonali makiety zamków. Kreatywność dzieci zasługuje na pochwałę. Prace prezentują się niezwykle okazale. Uczniowie klasy III już kolejny raz biorą udział w ogólnopolskim projekcie „Uniwersytet Dzieci”. W tym roku pracujemy w ramach projektu „Mali inżynierowie”. Uczniowie wzbogacili swoją wiedzę na temat robotów humanoidalnych oraz dowiedzieli się w jakich dziedzinach życia wykorzystywane są roboty. Dzieci postanowiły zaprojektować swoje własne roboty. Konstruktorzy wykazali się dużą wyobraźnią i zaangażowaniem w wykonanie swoich projektów. Prezentacja wykonanych robotów cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Pasowanie na przedszkolaka

Po sumiennej nauce w ciągu pierwszego semestru przyszedł czas na uroczyste pasowanie najmłodszej grupy przedszkolnej w Szkole Podstawowej w Płoskiem. Przedszkolaki z grupy Biedronki z niecierpliwością czekały na ten dzień. Uczyły się wierszyków, piosenek i tańców. Wyśpiewały hymn wzorowego przedszkolaka „Jestem sobie przedszkolaczek” w nowej wersji. Zatańczyły taniec z chusteczką i w parach. Bez pomyłki wyrecytowały wiersz zapraszając jednocześnie do uroczystości. Po części artystycznej wraz z wychowawczynią Panią Edytą Zając ustawiły się w szeregu wyczekując punktu kulminacyjnego, czyli pasowania przez Panią Dyrektor. Emocje sięgnęły zenitu, a po pasowaniu każde dziecko otrzymało pamiątkowy prezent w postaci poduszeczki z dedykacją oraz prezenty wspólne dla grupy. Były to między innymi samochody, puzzle, a także warsztat z narzędziami dla chłopców i toaletka z lustrem dla dziewczynek. Upominki zostały zakupione ze środków finansowych grupy, od starszych kolegów i koleżanek z przedszkola oraz od Dyrektor Szkoły Pani Jolanty Adamczuk. Cała uroczystość została uwieczniona filmem, który można obejrzeć na stronie szkoły oraz na kanale YouTube szkolnej biblioteki. Zapraszamy do obejrzenia: <https://www.youtube.com/watch?v=6FWcZf52Khl>, <https://sploskie.edupage.org/a/oddzialy-przedszkolne>

Światowy Dzień Kota 2021

17 lutego w naszym przedszkolu obchodziliśmy nietypowe święto „Światowy

Dzień Kota”. W tym dniu wszystkie grupy przedszkolne poznawały życie kotów i ich obyczaje. Były też wesołe „kocie zabawy” takie jak koci spacer, zabawy z wólczką, zabawy przy muzyce „Uciekaj myszko do dziury”. Przedszkolaki wykonały prace plastyczne m.in. malowanie farbami, robienie kotów z rolek papieru, talerzyków jednorazowych oraz kocich masek. Po wesołej zabawie wysłuchały bajek o kotkach: „Kot w butach” i „Kocie łakocie”. Ponadto przedszkolaki i uczniowie naszej szkoły wzięli udział w konkursie organizowanym przez bibliotekę szkolną „Kocie Sprawy”.

Żołnierze Wyklęci

Byli patriotami, a spędzili najlepsze lata życia w polskich więzieniach, torturowani i poniżani. Żołnierze Wyklęci, Żołnierze Niezłomni. Zapłacili za swoje przywiązanie do ojczyzny najwyższą cenę. Byli to żołnierze podziemia niepodległościowego, wywodzący się z Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych, którzy od roku 1944 walczyli z wojskami sowieckimi i komunistycznym aparatem terroru o niepodległą Polskę, wierni złożonej przysiędze. W Szkole Podstawowej w Płoskiem uczczono pamięć Żołnierzy Wyklętych. W tym celu ogłoszono konkurs na plakat z tej okazji. Uczniowie klas 4-8 podjęli działania i wykonali piękne prace plastyczne, które zostały nagrodzone stosowną literaturą na temat Tych, którzy walczyli o godność, honor i wolność.

SP W PNIÓWKU

Bezpieczeństwo w sieci – spotkanie z policjantem

W dniu 26 lutego 2021 r. dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz uczniowie z klas 1-8 ze Szkoły Podstawowej w Pniówku uczestniczyli w spotkaniach online z panem policjantem Dariuszem Kuropatnickim starszym aspirantem z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu. Tematem rozmów było bezpieczeństwo w sieci. Policjant przypomniał podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z Internetu. Opowiedział o zagrożeniach czyhających w sieci oraz o tym, jak się przed nimi bronić. Zwrócił również uwagę, że zarówno w realnym, jak i wirtualnym świecie obowiązują nas zasady kulturalnego zachowania. Prowadzący spotkanie dołącznie omówił też zjawisko cyberprzemocy. Wyjaśnił, dlaczego jest ono tak niebezpieczne – kompromitujące zdjęcia, filmiki, komentarze czy inne materiały docierają w bardzo krótkim czasie do wielu osób i nie sposób nad ich rozpowszechnianiem zapanować. Policjant radził, jak postąpić, będąc świadkiem takiej formy przemocy oraz gdzie szukać pomocy, gdy staniemy się ofiarą agresji w sieci. Mamy nadzieję, że dzięki spotkaniom i wielu innym działaniom podejmo-

wanym przez naszą szkołę w tym temacie, uczniowie będą odpowiedzialnie korzystać z Internetu, co pozwoli uniknąć wielu niebezpieczeństw i ustrzec się wielu błędów. Spotkania zorganizowała pani pedagog Joanna Borowiec-Szklarz. **Wiestawa Gawlik**

Dzień Puzzlej u przedszkolaków

Dzieci z oddziałów przedszkolnych w szkole w Pniówku wraz z nauczycielkami Ewą Naworol oraz Martą Ziemińską obchodziły Międzynarodowy Dzień Puzzlej. Układanie puzzli to jedna z bardziej lubianych rozrywek naszych milusińskich, która znakomicie przyczynia się do prawidłowego rozwoju logicznego myślenia, pobudza dziecięcą wyobraźnię, a także uczy cierpliwości. Zadaniem wprowadzającym do tego wydarzenia, było odszyfrowanie hasła związanego z obchodzonym świętem. Następnie dzieci zmierzyły się z puzzlami matematycznymi, które nie sprawiły im najmniejszej trudności oraz papierową wersją niegdyś bardzo popularnej gry „TETRIS”, którą starsze dzieci pod czujnym okiem nauczyciela przygotowały samodzielnie. Ostatnim zadaniem puzzlowych zmagania było ułożenie w parach układanki z ulubionymi bohaterami współczesnych bajek. **Marta Ziemińska**

Magda Laureatem!

Magdalena Pyś z klasy VIII ze Szkoły Podstawowej w Pniówku uzyskała tytuł Laureata Wojewódzkiego Konkursu z Języka Angielskiego organizowanego przez Lubelskiego Kuratora Oświaty. Ogromne gratulacje dla uczennicy oraz nauczyciela pani Doroty Wybranowskiej. Należy dodać, że Magda jest zwolniona z pisania egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego.

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

Ojczysta mowa jest elementem łączącym nas bez względu na to czy mieszkamy w Polsce, czy poza jej granicami. Język polski pozwolił podczas zaborów kilku pokoleniom zachować swą odrębność, poczucie wspólnoty. W mowie ojczystej powstawały przepiękne utwory literackie, na których urok i wartość staramy się zwracać uwagę uczniom w szkole. Jednocześnie mamy świadomość, jak zaśmiecana jest nasza

mowa ojczysta, ile błędów językowych popełniają nasi rodacy. Oprócz więc codziennej pracy w szkole i w domu rodzinnym warto okazjonalnie podkreślać, jak ważne jest pielęgnowanie ojczystej mowy, dbanie o jej czystość. Temu właśnie służy Dzień Języka Ojczystego obchodzony 21 lutego. Kiedy trwa zdalne nauczanie, niemożliwe jest zorgani-

zowanie okolicznościowego apelu z konkursami. W zamian podczas lekcji z każdą z klas IV-VIII nauczyciel języka polskiego, pan Mirosław Trzeźniowski zorganizował zajęcia pod hasłem „Na polskim bez nudy”. Uczniowie oglądali i komentowali plakaty związane z mową ojczystą, zabawiali się odczytywaniem zdań trudnych do wypowiedzenia, tzw. „łamańców językowych”. Najciekawsze były krótkie, animowane filmiki pokazujące słowiański rodowód polszczyzny, powstanie języka polskiego, jego rozwój i ewolucja w czasach średniowiecza, renesansu i baroku. Uczniowie dowiedzieli się, jakie słowa zostały zapożyczone po przyjęciu chrześcijaństwa, podczas tworzenia miast i wsi, rozwoju handlu, rzemiosła i prawodawstwa. Obce wyrazy przywędrowały do nas z Niemiec, Czech, Węgier, Rusi, Włoch (choćby nazwy warzyw, tzw. „włoszczyzny”). Również wojny i kontakty z Tatarami i Turkami miały wpływ na polszczyznę, ale także na modę i uzbrojenie. Inny filmik zapoznał uczniów z najstarszymi zabytkami polskiego piśmiennictwa. Z „Bulli gnieźnieńskiej” wyczytali dawno wyszłe z użycia polskie imiona, „Księga henrykowska” pozwoliła poznać pierwsze polskie zdanie. Każdy filmik był okazją do rozmów i dyskusji na temat ciekawostek tam zawartych. Podsumowaniem zajęć była propozycja namalowania plakatu związanego z ojczystą mową, zgromadzenie i przedstawienie na planszy najtrudniejszych „łamańców językowych” oraz najpopularniejszych zapożyczeń (nie zawsze zdajemy sobie sprawę, że wyrazy znane nam od dawien dawna pochodzą z obcych języków). Mamy nadzieję, że podobne zajęcia pozwolą naszym uczniom lepiej poznać tajniki polskiej mowy i używać jej świadomie, bez błędów językowych i zaśmiecania modnymi twórcami językowymi i wulgaryzmami. **Mirosław Trzeźniowski**

Pierwsze spotkanie z genibotem

W ostatnim czasie dzieci 5 i 6-letnie z oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Pniówku miały przyjemność spędzić czas z nowym kolegą – GeniBotem. GeniBot to niezwykle robot do nauki kodowania.

Otwiera on dzieciom drzwi do świata nowoczesnych technologii i edukacji. Praca z nim przynosi wiele korzyści, bo GeniBot to wyjątkowy robot, którego możemy zaprogramować bez użycia sprzętu komputerowego, wykorzystując w tym celu karty ze specjalnym oznakowaniem, które robot rozpoznaje. Karty do programowania robota zostały przygotowane w dwóch językach – polskim i angielskim, co daje też dodatkowe możliwości przy nauce języka angielskiego. Robot jest wyposażony w wiele funkcji, które uatrakcyjniają z nim pracę, między innymi: mówi w dwóch językach, posiada efekty świetlne oraz dźwiękowe, porusza się po obwodach figur geometrycznych, potrafi również podążać za wyznaczoną linią, a także odtwarzać muzykę. Naszym milusińskim zabawy z GeniBotem bardzo się spodobały. Z niecierpliwością czekają na kolejne spotkania z tym niezwykłym robotem. Należy dodać, że przedszkolaki biorą udział w VII edycji Ogólnopolskiego Programu Uczymy Dzieci Programować. Na zajęciach, które prowadzi pani Marta Ziemińska wykonują zadania dotyczące programowania z użyciem GeniBotów, Ozobotów, Ozobotów Evo oraz maty do kodowania. **Marta Ziemińska**

SP W ŻDANOWIE

9 lutego Dniem Bezpiecznego Internetu

Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI) obchodzony jest z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 roku. Początkowo wydarzenie to świętowały jedynie państwa europejskie, ale już od lat DBI przekracza granice Europy angażując państwa z całego świata. Z pełną listą zaangażowanych państw i instytucji oraz podjętymi przez nie działaniami można zapoznać się na stronie www.saferinternetday.org. Organizatorem wydarzenia w Polsce od 2005 roku jest Polskie Centrum Programu Safer Internet (PCPSI), które tworzą państwowy instytut badawczy NASK oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – realizatorzy unijnego programu „Łącząc Europę” (ang. Connecting Europe Facility – CEF). Głównym partnerem wydarzenia jest Fundacja Orange. Wydarzenie patronatem honorowym objął Prezes Rady Ministrów – Mateusz Morawiecki. Partnerami akcji zostały firmy: Facebook, Google, Samsung, Librus oraz Elekrownia Powiśle. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Żdanowie obchodzą ten dzień w systemie zdalnym. Na stronie internetowej szkoły zostały umieszczone materiały, na podstawie których uczniowie wykonali plakaty oraz wraz z pedagogiem brali udział w konferencji online „Asy Internetu”.

Bałwan Stefan wyróżniony w konkursie!

Dnia 28 stycznia uczniowie z klasy 1 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie ulepili wielkiego pięknego bałwana, którego nazwali

imieniem Stefan. Bałwan mierzył dwa metry, był radosny, przyjazny dla wszystkich dzieci i czuwał nad dziećmi w czasie nauki. Uczniowie podczas przerw machali Stefanowi z okna oraz rozmawiali z nim a Stefan motywował ich do nauki. Bałwan był tak uroczy, okazały i piękny, że został zgłoszony do udziału w konkursie, który organizował Tygodnik Zamojski „Bałwan na miarę naszych czasów”. Bałwan został wyróżniony spośród wielu innych zgłoszeń. Tak piękny i zrobiony z wielkim zapałem uczniów bałwan nie mógł pozostać obojętny.

Dzień Kobiet

Dzień Kobiet, Dzień Kobiet niech żyją nam zdrowe i Pani nasza i mamy...! Pod tym hasłem 8 marca 2021 r. uczniowie klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa oraz w reżimie sanitarnym, lecz podniosłe i uroczyste obchodzili Dzień Kobiet. Szczęścia, uśmiechu, dużo radości, spełnienia wszystkich najskrytszych marzeń, samych przyjemnych chwil i zdarzeń w życiu ... tego i wiele innych ciepłych słów życzyli nasi chłopcy wszystkim Paniom i Koleżankom. Ten dzień był wyjątkowy, nasi chłopcy wręczyli piękne kwiaty, które wykonali na lekcjach. Kwiatami obdarowali koleżanki z klasy oraz swoje Panie wychowawczynie. Uczniowie nie zapomnieli również o Pani Dyrektor - Annie Kowalczyk, której również wręczyli kwiaty i złożyli serdeczne życzenia. Ponadto uczniowie wyrecytowali wiersze dla swoich koleżanek oraz zaśpiewali piosenki. Ten dzień pomimo panującej pandemii dla uczniów klasy 1,2 i 3 w Żdanowie był wyjątkowy. Wszystkim wspaniałym kobietom jeszcze raz składamy serdeczne życzenia samych dobrych chwil na każdy dzień roku! **Zespół Edukacji Wczesnoszkolnej.**

Dzień Kobiet w oddziałach przedszkolnych

8 marca to wyjątkowy dzień w roku. Wtedy święto obchodzą wszystkie kobiety, zarówno te duże jak i małe. W tym szczególnym dniu chłopcy ze wszystkich grup przedszkolnych składali życzenia dziewczynom oraz swoim paniom. Wszyscy mali panowie tradycyjnie zaśpiewali swoim koleżankom 100 lat, a następnie wręczyli piękne prezenty: własnoręcznie wykonane laurki oraz kwiaty. Tego dnia w przedszkolu panowała wesoła atmosfera. Uśmiechnięte buzie przedszkolaków, a zwłaszcza dziewczynek świadczyły o miło spędzonym czasie. **Zespół wychowania przedszkolnego**

Pomysłowi uczniowie z klasy IIIa

Uczniowie klasy III a ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie, pod kierunkiem swojej Pani - Iwony Greli, wykonali bardzo ciekawe budowle - igloo, lecz nie były one tradycyjnie ulepione ze śniegu tylko z kostek cukru. Uczniowie wykazali się ogromną pomysłowo-

ścią a inspiracją była lektura pt. „Anaruk, chłopiec z Grenlandii”. Książka opowiada o mieszkańcach Grenlandii - Eskimosach. Bohaterem utworu jest mały Eskimos od dzieciństwa nawykły do trudnej pracy myśliwego i życia w warunkach polarnych. Lektura bardzo poruszyła uczniów oraz wprawiła w refleksję, dzięki czemu dziecięce myśli i uczucia skupiły się w powstałych budowlach igloo.

Światowy Dzień Świadomości Autyzmu

2 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, który został ustanowiony w roku 2007 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w celu podnoszenia świadomości społecznej i propagowania wiedzy na temat tego zaburzenia. Autyzm dziecięcy jest poważnym, całościowym zaburzeniem rozwoju, obejmującym sferę poznawczą, emocjonalną i społeczną. W pierwszych latach XXI wieku obserwuje się wzrost częstości występowania autyzmu (30 przypadków na 10 000 urodzeń). Rośnie zatem liczba dzieci z taką diagnozą, które uczą się w szkołach ogólnodostępnych, w edukacji włączającej. Pedagog wraz z wychowawcami Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Żdanowie, ze względu na przypadający 2 kwietnia okres świąteczny, przenieśli ten dzień na 15 marca. Dzieciom klas uczących się zdalnie zostały udostępnione materiały edukacyjne na temat autyzmu a dzieci w klasach młodszych miały zorganizowaną pogadankę. Ze względu na to, iż kolorem świadomości autyzmu jest niebieski, uczniowie zostali poproszeni o ubranie się w ten kolor.

Walentynki

Uczniowie klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie tegoroczne walentynki obchodzili wyjątkowo a wszystko przez reżim sanitarny i obowiązujące zaostrożenia. Walentynki w szkole odbyły się dnia 15.02.2021 roku. W klasach były dniem serdecznych pozdrowień, wyrażania przyjaźni czy sympatii. Uczniowie w swoich klasach zorganizowali pocztę walentynkową,

która sprawiła im wiele radości. Walentynkowe zadania wykonywali z ogromną radością. Uczniowie dowiedzieli się kim był i skąd pochodził św. Walenty, jak powiedzieć „kocham cię” w różnych językach. Dzień ten podsumowano waleńtynkowym quizem. **Zespół Edukacji Wczesnoszkolnej.**

Zabawy na śniegu uczniów klas 1-3

Śnieg to dla dzieci inspiracja do wspaniałej zabawy. Nie przeszkadza chłód, bo przebywanie na świeżym powietrzu to najlepsza recepta na zdrowie, a każdy chce być przecież zdrowy. Nasypało śniegu i trzeba było to wykorzystać, aby wybrać się na dwór i poszaleć. W dobrej zabawie pomagał również odpowiedni strój, wygodny i dostosowany do warunków atmosferycznych tak, aby można było swobodnie spacerować, biegać i bawić się. Uczniowie z klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie w tym roku z uroków zimy korzystali często bawiąc się przy tym wspaniale. Pomysłów na zabawy było mnóstwo, uczestniczyli w wyścigach saneczkowych, toczyli śniegowe kule, rzucali się śnieżkami, czerpiąc mnóstwo przyjemności i radości z zimowej aury. Zimowe wyjście z sal lekcyjnych to świetna rozrywka i wielka frajda dla dzieci, ale także promocja zdrowego stylu życia.

Zdrowo jemy, więcej wiemy

Uczniowie klasy 1 Szkoły Podstawowej w Żdanowie wzięli udział w projekcie „Zdrowo jem, więcej wiem”, pod honorowym patronatem Agaty Kornhauser-Dudy. Udział w projekcie wyksztalił u dzieci postawy prozdrowotne. Uczniowie poznali zasady zdrowego odżywiania, poznali produkty służące zdrowiu oraz produkty szkodliwe dla zdrowia. Poznali związki pomiędzy żywieniem, a występowaniem wielu chorób i dolegliwości. Dużą wagę przywiązano do roli codziennej aktywności fizycznej w profilaktyce zdrowotnej. Udział w projekcie był dla uczniów klasy 1 prawdziwą lekcją zdrowia oraz świetną zabawą.

SP w Żdanowie

NAGRODY SPORTOWE ZA 2020 ROK

W ramach wspierania sportu, Gmina Zamość od 2014 roku nagradza sportowców za osiągnięte wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej. Nagrody przyznawane są na podstawie Uchwały Nr XIV/134/19 Rady Gminy Zamość z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie nagród i wyróżnień przyznawanych przez Gminę Zamość za osiągnięte wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej. Do dnia 31 stycznia br., do Wójta Gminy Zamość, wpłynęło od mieszkańców gminy 118 wniosków o przyznanie nagród i wyróżnień za osiągnięcia sportowe w 2020 roku.

Nagrody finansowe i rzeczowe są przyznawane dla mieszkańców Gminy Zamość oraz ich trenerów w dyscyplinach sportowych uczestniczących w systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży, prowadzonym przez ministra właściwego ds sportu oraz w dyscyplinach sportowych, dla których organizatorem są: Ludowe Zespoły Sportowe oraz Szkolny Związek Sportowy. Podstawę ustalenia wysokości nagrody, wyróżnienia stanowi kwota, określana w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w roku uzyskania prawa do nagrody. Po rozpatrzeniu i ocenie wniosków pod względem formalnym i merytorycznym, komisja powołana przez Wójta Gminy Zamość zarekomendowała do wyróżnienia i przyznania nagród 114 wniosków.

Nagrody dla zawodników i trenerów z klubów spoza terenu Gminy Zamość:

- **Zamojski Klub Karate Kyokushin:** Kacper Bosowski z Szopinka – junior – nagroda finansowa w wysokości 80%

za powołanie do kadry Polski na Wąskie Mistrzostwa Europy w Karate Kyokushin, Maria Łochin z Kalinowic – młodziczka – nagroda rzeczowa do 20% za zajęcie II miejsca w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Karate Kyokushin, Krzysztof Policha – trener – nagroda finansowa w wysokości 100%;

- **Lubelski Klub Karate Kyokushin:** Anna Zgnilec z Wysokiego – seniorka – nagroda finansowa w wysokości 10% za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Makroregionu Wschodniego w Karate Kyokushin w konkurencji kata;
- **Uczniowski Klub Sportowy „Sorga” Zamość:** Kacper Machalski z Lipska Polesia – młodzieżowiec – nagroda finansowa w wysokości 100% za zajęcie III miejsca w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w sumo kat. wagowa 85 kg, Ryszard Radliński – trener UKS „Sorga” Zamość – nagroda finansowa w wysokości 100%;
- **Uczniowski Klub Judo „Legion” Zamość:** Karol Swatko z Płoskiego – senior – nagroda rzeczowa w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w Judo, kat. 81 kg, Martin Sendlak z Łapiguza – kadet, nagroda rzeczowa w wysokości 100% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Polski w Sumo, Konrad Lis z Bortatycz Kolonii – senior, nagroda rzeczowa w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w Judo, Bartłomiej Wach – trener UKJ „Legion”, nagroda finansowa w wysokości 100%;
- **Klub Sportowy „Agros” Zamość:** Andrzej Neścior z Zarzeczca – junior, nagroda finansowa w wysokości 80% za zajęcie II miejsca w drużynie podczas Mistrzostw Polski w Łucznictwie,

Martyna Seń z Płoskiego – juniorka młodsza U16, nagroda rzeczowa w wysokości 100% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Polski w biegu na 100 i 300 m oraz osiągnięcie rekordu Polski U16 na 300 m (38,91), Kinga Staszczuk ze Żdanowa – juniorka, nagroda finansowa w wysokości 80% za zajęcie II miejsca w Halowych Mistrzostwach Polski w trójskoku, Leszek Stempel – łuczniczka, Dariusz Kuzdra – lekkoatletyka, Stanisław Namiotko – lekkoatletyka – trenerzy KS „Agros” – nagrody finansowe w wysokości 100%;

- **Uczniowski Klub Sportowy „Kiko” Zamość:** Maja Smolak z Kalinowic – młodziczka, nagroda rzeczowa w wysokości 20% za zajęcie III miejsca w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Badmintonie w grze podwójnej, Jakub Smolak z Kalinowic – junior – nagroda finansowa w wysokości 50% za zajęcie V miejsca w Mistrzostwach Polski w Badmintonie w grze podwójnej i mieszanej, Julia Szczepańska z Płoskiego – juniorka młodsza, nagroda rzeczowa w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w Badmintonie, Oskar Szewczuk z Szopinka – młodzik, nagroda rzeczowa w wysokości 20% za zajęcie III miejsca w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Badmintonie w grze podwójnej, Maja Szewczuk z Szopinka – młodziczka, nagroda rzeczowa w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego Młodzików w Badmintonie w grze podwójnej i pojedynczej, Sławomir Możdziej – trener UKS „Kiko” – nagroda finansowa w wysokości 100%;

- **UKP „Polonia” Warszawa:** Klaudia Wróblewska z Lipska Kosobud – juniorka, nagroda finansowa w wysokości 50% za zajęcie VII miejsca w Mistrzostwach Polski w Pływanii – sztafeta 4x100 stylem zmiennym.

Spośród klubów i stowarzyszeń mających siedzibę na terenie Gminy Zamość nagrody otrzymują:

- **Uczniowski Klub Piłkarski „Suchowiczteam”:** nagrody rzeczowe w wysokości 20% otrzymują dziewczęta z zespołu w kategorii U13 za awans do rozgrywek strefowych Klubowych Mistrzostw Polski: Gabriela Bubitek, Zuzanna Bednarska, Alicja Krępińska, Agata Tymicka, Anna Wołoch, Rozalia Bergiel, Marlena Sołtys, Oliwia Bzówka, Karolina Żebura, Natalia Tymura, Beata Szkiryniec, Maja Koza, Wiktoria Poździk, Aleksandra Momot, Ada Kliszcz, Patrycja Orchowska, Martyna Nowosad oraz Jagoda Wróbel za powołanie do kadry Wojewódzkiego Związku Piłki Nożnej w kategorii U 14 i Tomasz Poździk – trener UKP „Suchowiczteam”;
- **Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe „Gryf” Gmina Zamość:** nagrody rzeczowe w wysokości 20% otrzymują seniorzy za awans do IV Ligi LZPN na sezon 2020/2021: Patryk Dobromilski, Dawid Dobromilski, Rafał Burak, Patryk Cymerman, Daniel Galan, Damian Galan, Kacper Tomaszewski, Przemysław Gałka, Przemysław Dębicki, Patryk Kierepka, Kamil Krawiec, Maciej Markowski, Damian Dębicki, Kacper Cebula, Wiktor Flaga, Sebastian Magryta, Patryk Gromek;
- **Uczniowski Klub Sportowy „Azymut” Siedliska:** Ewelina Bożek – kategoria K14, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w biegu sprinterskim na orientację. Zuzanna Mielko – kategoria K 12, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w biegu klasycznym na orientację, Jakub Kiersztyn – kategoria M12, otrzymuje nagrodę za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w średni dystansowym biegu na orientację, Daniel Bekier – kategoria M14, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w biegu klasycznym na orientację, Oliwia Sudak – kategoria K14, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orien-

tację, Damian Kiełbasa – kategoria senior, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Marlena Czerwieniec – trenerka klubu, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w średni dystansowym biegu na orientację, Monika Bekier – kategoria K16, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Karolina Kardasz – kategoria K10, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Kacper Swatowski – kategoria M16, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Marta Sierkowska – kategoria K14, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Kacper Kość – kategoria M10N, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Bartłomiej Paruch – kategoria M10, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Bartłomiej Hereta – kategoria M10, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Marcin Mnich – kategoria M14, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie II miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Kamil Matwiejczuk – kategoria M10, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Eryk Podolak – kategoria M12, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w klasycznym biegu na orientację, Krystian Kość – kategoria M12 – otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie I miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację, Wiktor Szarek

– kategoria M12, otrzymuje nagrodę rzeczową w wysokości 10% za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Województwa Lubelskiego w sprinterskim biegu na orientację.

Za reprezentowanie Gminy Zamość podczas XXI Powiatowych Igrzysk LZS – Święto Sportu Powiatu Zamojskiego nagrody rzeczowe w wysokości 10% otrzymują: Katarzyna Szpuga – I miejsce w zlocie turystycznym, Dorota Czarny i Amelia Adamiak – II miejsce w zlocie turystycznym; Marta Chwała, Joanna Jarosławska, Sylwia Rapa, Agata Adamowicz, Natalia Kowalska za zajęcie I miejsca w piłce siatkowej; Kamil Kluczek, Konrad Michałowski, Dariusz Cis – za zajęcie I miejsca w piłce koszykowej.

Za reprezentowanie Gminy Zamość podczas Wojewódzkich Igrzysk LZS nagrody rzeczowe w wysokości 10% otrzymują: Paulina Kulik, Aleksandra Gryn, Aleksandra Radelczuk, Wiktoria Wiater, Weronika Stankiewicz – za zajęcie III miejsca w piłce siatkowej; Agnieszka Komincz, Julia Czochołowska – za zajęcie III miejsca w piłce siatkowej plażowej; Jakub Demski, Jakub Winnik – za zajęcie II miejsca w piłce siatkowej plażowej; Monika Milczuk, Oliwia Grabowska, Oliwia Rojek, Patrycja Paul – za zajęcie III miejsca w piłce koszykowej; Karol Tytoń, Krzysztof Bednarski, Kamil Marczyk – za zajęcie II miejsca w piłce siatkowej;

Ponadto za reprezentowanie Gminy Zamość podczas XXI Powiatowych Igrzysk LZS – Święto Sportu Powiatu Zamojskiego nagrody rzeczowe w wysokości 10% otrzymują: Wiesława Wójcik z Mokrego, Renata Szczygieł z Wierzychowin, Kinga Popytak z Płoskiego, Teresa Drózd z Wierzychowin i Anna Rutkowska – Sadło – z Płoskiego – za zajęcie I miejsca w przeciąganiu liny; Dominika Pomarańska, Kornelia Kulesza, Anna Marczuk, Oliwia Pomarańska, Paulina Szarlip – członkinie OSP Bortatycze – za zajęcie II miejsca w zawodach piłki nożnej kobiet.

Ze względu na stan epidemii nie odbyła się uroczysta, doroczna Gminna Gala Sportu. Nagrody i dyplomy oraz podziękowania dla klubów za aktywną działalność w 2020 roku zostały wręczone przez Wójta Gminy Zamość Ryszarda Gliwińskiego w dniu 23 marca w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość, na ręce prezesów lub przedstawicieli klubów i stowarzyszeń. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym i życzymy wielu sukcesów w 2021 roku!

KOBIETY ŚWIĘTUJĄ I POMAGAJĄ

Powitanie przybywających na marsz

Od 1 do 14 marca br. trwała akcja „Idź i Pomóż”, w ramach „Dobroczynnego Marszu Kobiet – świętujemy, dbamy, pomagamy”, której głównym celem jest wsparcie dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy „Krok dalej” w Białobrzegach.

Inicjatorami takiej formy świętowania były uczestniczki zajęć rekreacyjnych i spacerów z kijkami nordic walking z terenu Gminy Zamość.

W akcji można było uczestniczyć w sposób wirtualny, organizując spacer indywidualny lub w grupie rodzinnej na własnym terenie

i wpłacając dobrowolną kwotę na konto podmiotu głównego, tj. Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem” w Zamościu, które prowadzi wspomniany Dom „Krok dalej” w podzamajskich Białobrzegach – **konto w BNP Paribas SA O/Zamość: 59203 0004 5111 0000 0008 69230, z dopiskiem w tytule przelewu: na dowóz uczestników ŚDS w Białobrzegach.** Można było też wziąć realny udział w wydarzeniu głównym.

Odbyło się ono 7 marca br. i wzięło w nim udział ponad 50 uczestników, których

zadaniem było przejście z kijkami nordic walking, indywidualnie lub w grupach rodzinnych, około 4 km. Start i meta dla uczestników tego wydarzenia znajdowała się przy świetlicy wiejskiej sołectwa Skaraszów. Uczestników akcji powitali: dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość Jarosław Kalbarczyk, dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy Magdalena Poliwczak oraz jedna z inicjatorek wydarzenia Agnieszka Tor.

Wszyscy uczestnicy mogli skorzystać z poczęstunku i gorącej herbaty oraz zostali obdarowani gminnymi materiałami promocyjnymi. W tym dniu w Skaraszowie obecni byli także podopieczni z ŚDS, prezentujący swoje maskotki wykonane w czasie warsztatów. Organizację wydarzenia głównego wsparli: Samorząd Gminy Zamość, Koło Chłopa w Skaraszowie, Sołectwo Skaraszów, a także UKS Azymut Siedliska. Do dnia 8 marca wirtualnie akcję wspomogli między innymi: KGW i zespół Ale Cantare z Płoskiego, mieszkanki Szopinka oraz zawodnicy UKS Azymut Siedliska.

Więcej informacji o akcji znajduje się na stronie wydarzenia, utworzonej na Facebooku Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość „Zamojski GOK Wysokie”, głównego organizatora wydarzenia.

GOK: KC

DZIĘKUJEMY ZA „IDŹ I POMÓŻ”

W imieniu uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy „Krok dalej” w Białobrzegach, pragnę złożyć podziękowania wszystkim miłośnikom aktywności fizycznej z terenu Gminy Zamość, którzy włączyli się w akcję charytatywną z okazji Dnia Kobiet – #Idzipomoz, zorganizowaną na naszą rzecz przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość. Serdeczne podziękowania należą się również pomysłodawcom, organizatorom i współorganizatorom tego przedsięwzięcia! Łączny dochód z wpłat

przekazanych przez osoby, które w dniach 1-14 marca pokonały dystans ok. 5 km, wyniósł 934,96 zł. Środki te zostaną wykorzystane na dofinansowanie dowozu osób niepełnosprawnych do ośrodka w Białobrzegach. Transport organizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem” w Zamościu umożliwia im udział w zajęciach. Wszystkich, którzy nie zdążyli wesprzeć działań naszej organizacji, a zechcą przekazać darowizny, np. w formie 1% po-

datku, informujemy, że Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem” w Zamościu jest Organizacją Pożytku Publicznego. To znaczy, że co roku mogą nam Państwo przekazać 1% swojego podatku. Jak to zrobić? Wystarczy, że w odpowiedniej rubryce formularza zeznania podatkowego wpiszeć: – numer KRS: 00000 57 364, – kwotę 1% swojego podatku. Podaruj nam 1% podatku i wspieraj nasze działania. Niektóre z nich rozpoznasz na naszym plakacie promocyjnym.

Magdalena Poliwczak – Kier. Środowiskowego Domu Samopomocy „Krok dalej” w Białobrzegach

WEEKEND Z MAPĄ

Najmłodszy zawodnicy na biegu do mety

Zawodnicy UKS Azymut Siedliska sekcji biegów na orientację, udziałem w zawodach „Przedwiośnie na Roztoczu” zorganizowanych przez klub, zainaugurowali nowy sezon biegów na orientację. Zawody

odbyły się w dniu 6 marca br. na trasach leśnych Lipska Polesia.

Na trasie A o długości 1,8 km i 8 punktach kontrolnych zwyciężyła Karolina Kardasz, a miejsce drugie zajął Bartłomiej Paruch.

Trasę B o długości 2,1 km i 9 punktach kontrolnych pokonał Eryk Podolak, miejsca kolejne zajęli: Jakub Halinowski i Mikołaj Tur. Trasę C o długości 2,8 km z 12 punktami kontrolnymi pokonała Ewelina Bożek, przed Martą Sierkowską i Jakubem Kiersztynem. Na najdłuższej trasie o długości 3,8 km z 14 punktami kontrolnymi miejsce drugie zajął Paweł Paruch, a miejsce III Dawid Pióro.

Kolejnego dnia zawodnicy uczestniczyli w zawodach Otwarcia Sezonu BnO w Nałęczowie. Najlepsze miejsca na poszczególnych trasach zajęli: trasa dla początkujących o długości 1,1 km z pięcioma punktami kontrolnymi: miejsce III – Kamil Matwiejczuk; na trasie A o długości 2 km z 6 punktami kontrolnymi zwyciężył Krystian Kość, przed Jakubem Kiersztynem, natomiast na czterokilometrowej trasie B z 11 punktami kontrolnymi miejsce IV zajął Paweł Paruch.

W obu zawodach wybór trasy nie zależał od wieku uczestnika, ale od przygotowania biegowego i umiejętności technicznych zawodnika. W biegu na orientację długość trasy mierzona jest z punktu na punkt w linii prostej. Gratulujemy wyników i życzymy wielu sukcesów w nowym roku.

Na podstawie przesłanych informacji GOK: KC

SUPER BILANS PO TURNIEJU W CHEŁMIE

27 lutego 2021 r. w hali chełmskiego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji odbył się Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt z roczników 2009 i młodszych. Do zmagani piłkarskich przystąpiły 4 drużyny, w tym dziewczęta z Uczniowskiego Klubu Piłkarskiego Suchowiczteam Wólka Panieńska/Gmina

Zamość/ - piłkarki nie przegrały żadnego meczu, wygrały 5 i odnotowały 1 remis, a Wiktoria Poździk strzeliła aż 15 goli. To wspaniały wynik całej drużyny.

W turnieju w Chełmie wzięły udział 4 następujące drużyny: Niedźwiadek Chełm, Perełki Lublin, Piątka Biała Podlaska, UKP

Suchowiczteam Wólka Panieńska. W sumie w zawodach uczestniczyło ponad 50 zawodniczek. Mecze rozgrywano systemem każdy z każdym z rewanżami. Młode piłkarki UKP trenera Tomasza Poździka odnotowały świetny wynik i bardzo dobry bilans: wygrały aż 5 razy i tylko raz zremisowały. Regulamin turnieju nie przewidywał prowadzenia klasyfikacji turniejowej, więc nie wyłoniono oficjalnego zwycięzcy, co jednak nie zablockowało emocji, radości i ekspresyjnej możliwości spełniania piłkarskich pasji. Zawodniczki klubu z Wólki Panieńskiej zanotowały następujące rezultaty: z Niedźwiadkiem Chełm 9:2 i 6:1, z Piątką Białą Podlaska 3:2 i 4:2, z Perełkami Lublin 7:2 i 2:2.

Najwięcej bramek zdobyła Wiktoria Poździk – 15. Udany debiut zanotowała jedna z najmłodszych zawodniczek w zamojskim zespole, Jagoda Mroczek /rocznik 2011/, zdobywając nawet 1 z bramek.

Skład turniejowy UKP Suchowiczteam: Marlena Sołtys, Oliwia Bzówka, Wiktoria Poździk, Aleksandra Momot, Anna Wołoch, Natalia Tymura, Alicja Krępińska, Maja Koza (to mieszkanki Gminy Zamość) oraz Ada Kliszcz, Jagoda Mroczek, Nicole Serafin, Gabriela Bubiłek. **UKP Suchowiczteam**

MARIA NA PODIUM

Srebrny medal w kumite wywalczyła Maria Łochin, mieszkanka Kalinowic, podczas I Ogólnopolskiego Turnieju Karate Kyokushin Pamięci Żołnierzy Niezłomnych. Turniej odbył się w dniu 27 lutego br. w Kąkolewnicy. W zawodach wzięło udział 150 zawodników z 13 klubów, z terenu Polski południowo-wschodniej. Maria na co dzień trenuje w Zamojskim Klubie Karate Kyokushin, pod okiem trenera Krzysztofa Polichy. Gratulacje! Więcej informacji o wynikach i działalności klubu znajduje się na stronie klubu www.kyokushinzamosc.pl.

Na podstawie przesłanych informacji i zdjęć GOK: KC

BUDKI LĘGOWE NA TERENIE CENTRUM GEOTURYSTYCZNEGO

Do Centrum Geoturystycznego w Lipsku Polesiu trafiły dwa zestawy budek lęgowych, ofiarowanych przez anonimowych darczyńców. Łącznie 20 budek przeznaczonych dla różnych gatunków ptaków, a nawet dla nietoperzy. Skrzynki lęgowe służą ochronie gatunkowej i sprzyjają bioróżnorodności. Wielkość budki, średnica otworu czy grubość ścianek determinują jakie ptaki ją zasiedlą. Niektóre gatunki

wymagają określonej budowy budki. Budki lęgowe mogą być wieszane przez cały rok, jednak jeśli chcemy, aby zostały one zasiedlone w danym roku, należy to zrobić do połowy marca. Dlatego przekazane skrzynki lęgowe zostały niezwłocznie zabezpieczone przed warunkami atmosferycznymi i zawieszono na terenie centrum. Z niecierpliwością oczekujemy na pierwszych lokatorów oraz pisklęta,

które wyklują się na terenie centrum, a osobom, które przekazały budki bardzo serdecznie dziękujemy.

UGZ: KS

NA SPOTKANIE Z WIOSNĄ

Stoisko przyrodnicze przy Centrum Geoturystycznym w Lipsku Polesiu

Już po raz dziesiąty Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość był organizatorem Marszu Pieszego na Orientację, pod patronatem Wójta Gminy Zamość. Tym razem przemarsz uczestników odbywał się w okolicach Lipska Polesia ze startem i metą przy Centrum Geoturystycznym, gdzie swój początek i koniec mają dwie ścieżki nordic walking oraz zielony szlak rowerowy „Po Wzgórzach Rostocza”.

Jeszcze przed oficjalnym otwarciem obiektu, gdyż trwa jego doposażanie, wśród uczestników marszu wielkim zainteresowaniem cieszyła się ścieżka przyrodnicza na terenie ośrodka. W ostatnim czasie pojawiły się tam na drzewach budki lęgowe dla ptaków, rowery i kije do nordic walking. Zgodnie z ograniczeniami epidemicznymi

mi około 70 uczestników zaopatrzonych w mapy, wodę i poczęstunek przygotowany przez organizatora, wyruszało na trasy od 3 do 8 km samodzielnie lub w grupach rodzinnych oraz w różnym czasie.

Trasy rajdu prowadziły po granicach trzech krain geograficznych: Padołu Zamojskiego oraz pagórów Grzędy Sokalskiej i Rostocza. Bukowo-jodłowe lasy wokół Lipska Polesia położone są w obszarze Natura 2000 pn. „Uroczyska Lasów Adamowskich”, a po drodze wędrowcy mogą odwiedzić kapliczkę św. Romana, wejść na wieżę widokową, w pobliżu której znajduje się cmentarzysko kurhanowe datowane na VII – VIII wiek. Dziękujemy za liczny udział i bezpieczne zachowanie. GOK: KC

Wieża widokowa w Lipsku Polesiu

Z rodziną na trasie

GMINNI LAUREACI PLEBISCYTÓW

Znane już są wyniki regionalnych plebiscytów dla najpopularniejszych sportowców, działaczy i trenerów w roku 2020. W XXI Plebiscytcie Piłkarskim, organizowanym przez „Kronikę Tygodnia”, III miejsce w kategorii Drużyna Roku zajęli seniorzy czwartoligowej drużyny Stowarzyszenia Turystyczno-Sportowego „Gryf” Gmina Zamość, a na piątym miejscu w kategorii

„Działacz Roku” uplasował się kierownik drużyny STS „Gryf” Mariusz Sokołowski. Podsumowany został także XXVII Plebiscyt Tygodnika Zamojskiego na 10 Najlepszych i Najpopularniejszych Sportowców i 5 trenerów na Zamojszczyźnie w 2020 roku. W gronie sportowców, głosami kibiców i sympatyków, VI miejsce zdobyła Kinga Staszczuk ze Żdanowa, zawodniczka KS

„Agros” Zamość, zdobywczyni srebrnego medalu w Halowych Mistrzostwach Polski Juniorek Młodszych w trójskoku. Miejsce II w gronie trenerów zajął Dariusz Kuzdra, trener lekkoatletów KS „Agros” Zamość, mieszkaniec Zawady. Gratulujemy Laureatom i Nominowanym, dziękujemy za oddane na nich głosy. GOK: KC

O WIOŚNIE NIE TYLKO W OTULINIE

Płaty stokrotek i mniszka lekarskiego

Choć już zauważamy pierwsze oznaki wiosny, lecz zima łatwo nie odpuszcza, a poranne mrozy i śnieg jeszcze nie pozwalają zrzucić nam zimowych kurtek. Czekamy więc z niecierpliwością na przyłot pierwszych bocianów i jaskółek. Z dnia na dzień słońce wznosi się coraz wyżej na niebo-

Czarka austriacka

skłonie i przygrzewa coraz mocniej i dłużej. Powoli zielenieje trawa, głośniej śpiewają ptaki i zaczynają krzątać się przy budowie gniazd. Nadchodzi wiosna.

Zmiana tych dwu pór roku, zarówno w Polsce i w wielu innych zakątkach, choć w różnych miesiącach obchodzona jest w sposób wyjątkowy. Obrzędowym rytuałom z wieloletnią tradycją sięgającą czasów pogańskich, towarzyszą wesole zabawy mające na celu odpędzenie zimy i zapewnienie pomyślności na dalszą część roku. Ten czas nadejścia tego co nowe i radosne w każdym z krajów ludność obchodzi na swój własny sposób. W Polsce to czas topienia lub spalania marzanny wyprobowanej w uroczystym pochodzie poza domostwa, co miałyby przywołać wiosnę. Innym zwyczajem na powitanie wiosny był gaik, czyli ozdobiona gałązka jodły, z którą ze śpiewem obiegano wokół wiesi.

Przez pierwsze dni marca świętują odejście zimy Bułgarzy. Już w VII wieku, powstał tam zwyczaj zwany Martenica, kie-

dy to Bułgarzy obdarowują się wzajemnie czerwono-białymi gałgankami z włóczki. Kolor czerwony symbolizuje krew i życie, natomiast biały – czystość i szczęście. Gałganki te mają formę laleczek, pomponików, wstążeczek, plecionek, bransoletek itp. Podarowana Martenica przynosi szczęście i pomyślność. Nosi się je na rękach do momentu, aż zauważy się pierwsze kwitnące drzewo albo pierwszego wiosennego ptaka (np. bociana). Następnie chowa się je pod kamieniem, wieszka na drzewie lub puszcza w rzecze.

W Indiach, w miesiącu zwanym phalguna, (luty – marzec), obchodzi się Święto Holi (tzw. Festiwal Kolorów) i to przeważnie w dniu pełni księżyca, pod koniec lutego lub na początku marca. Uroczystość rozpoczyna się przy ognisku, gdzie ludzie zbierają się żeby śpiewać i tańczyć. Następnego dnia rano odbywa się karnawał kolorów. Uczestnicy, podobnie jak podczas naszego śmigusa-dyngusa, odgrywają rolę polegający na wzajemnym wylewaniu

na siebie kolorowych farb z wodą. Ludzie odwiedzają przyjaciół, rodzinę i wrogów, żeby podzielić się radością oraz przysmakami tego święta. Festiwal jest dniem uroczystym, w czasie którego ludzie wybaczą sobie błędy z przeszłości i zapominają innym wyrządzone krzywdy.

Znanym nam, najczęściej z przekazów medialnych, wiosennym zwyczajem w Japonii jest święto Hanami. Polega ono na podziwianiu urody kwiatów, szczególnie wiśni. Jej początki datuje się na VII wiek naszej ery i ciągle cieszy się w Japonii ogromną popularnością. Kwitnienie wiśni trwa zazwyczaj w marcu lub kwietniu i jest bardzo

Przylaszczki w bukowym lesie

wyczekiwane przez wszystkich Japończyków. Innym rodzajem obchodów święta wiosny jest odpędzanie demonów przez mężczyzn urodzonych w roku, w którym patronuje dane zwierzę, albo osoby najstarsze w domu. Obrzęd polega na rzucaniu w złe duchy prażonymi ziarnami – przeważnie soi, wykrzykując przy tym zaklęcia: „Demony precz, szczęście przyjdź!” Aby sobie zapewnić szczęście, zbierają te ziarenka i zjadają tyle, ile mają lat – i zawsze jeszcze jedno za pomyślny nowy rok!

W Anglii pierwszego dnia wiosny druidzi, neo-druidzi, neo-poganie, turyści zbierają się w Stonehenge, aby obserwować wschód słońca nad kamieniami.

Kwitnąca tarnina w porannym słońcu

Norwegowie witają wiosnę w połowie maja. Ten dzień nie jest przypadkowy. Jest to rocznica niepodległości, a także wtedy Femud zaczyna odmarzać. Kiedy zaczyna znikać lodowa kora to znak, że można zmienić odzież zimową na lżejszą. Tego dnia ludzie odwiedzają sąsiadów i zapraszają ich na panekaker og multer – naleśniki z dżemem z moroszeki.

A gdy już powitamy wiosnę, warto spojrzeć co dzieje się w naszym otoczeniu. Już w marcu kwitną pierwsze kwiaty, a na drzewach rozwijają się pąki, by wkrótce przykryć drzewa pierwszymi listkami. Gdy temperatura w tym czasie utrzymuje się powyżej 0 stopni i jest słoneczny dzień, możemy zobaczyć krążącego w poszukiwaniu kwiatów motyla cytrynka.

Już w kwietniu pojawiają się na drzewach pierwsze listki, najwcześniejsze na brzozie. Napar z ich liści dobrze służy na gorączkę i przeziębienie. Można też, już wczesną wiosną, zacząć pozyskiwać sok z przynajmniej 10-letnich brzoź tzw. oskołę. Przekraczając wschodnią granicę naszego kraju, niejednokrotnie zobaczymy przystawione butle plastikowe do naciętej kory śródpolnych brzoź. Sok ten zawiera sole mineralne, węglowodany, białka i kwas askorbinowy, służy także w celu oczyszczania i odżywiania organizmu, a w kosmetyce do mycia twarzy i włosów oraz przeciwko piegom, wypryskom i starzeniu skóry.

Krokusy w ogrodzie

Kora z drzewa dębu może nam posłużyć do okładów na rany, a napar przygotowany z kory pomaga przy bieguncie. Kwitnieniu tarniny często towarzyszą przymrozki, a zebrane z niej kwiaty mają zastosowanie odtruwające. Żółte kwiaty pierwiosnka lekarskiego używane są jako lekarstwo na kaszel, natomiast podbiał stanowi składnik pastylek od bólu gardła.

Od połowy kwietnia, aż do pełnego rozwinięcia się liści na drzewach, w runie leśnym kwitną tany zawiłca, szczawik zajęczy, przylaszczka, fiołek, a na obrzeżach lasu miodunka. W powietrzu słychać brzęczenie much, pszczoł, trzmieli, a znad zbiorników wodnych koncerty żab. W tym czasie powraca do nas coraz więcej ptaków i można podglądać kopciuszkę, pliszki i usłyszeć kukułkę. **GOK: KC**

ZBIÓRKA SŁODKOŚCI „PODAJ DALEJ”

Wielkim sukcesem zakończyła się miniona akcja poboru krwi, która odbyła się dokładnie w walentynki tj. 14 lutego br. (piszemy o tym w poprzednim artykule). 107 osób oddało łącznie 48,1 l niczym nie zastąpionego leku. Ale nie tylko tym bezcennym płynem dzielili się tego dnia krwiodawcy – cisi bohaterowie, którzy pomaganiu mają we krwi.

Nieodłączną częścią każdej Akcji Poboru, organizowanej w Gminie Zamość przez Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie GZ, jest prowadzenie zbiórki słodkości w formie otrzymanych po donacji czekolad. Każdy dawca może podzielić się słodkościami, które następnie przekazywane są podopiecznym placówek społeczno-opiekuńczych.

„PODAJ DALEJ” – ta forma pomocy, na każdej Akcji Poboru, cieszy się sporym zaangażowaniem dawców, i nie tylko. Wielokrotnie zdarzało się, że ktoś z odwiedzających lub po prostu sympatyków honorowego krwiodawstwa wrzucił coś od siebie. Dzięki takim postawom dobro nie tylko można podać dalej, ono się po prostu mnoży! Z pewnością zbiórka słodkości weszła na stałe w krew osobom wspierającym ideę krwiodawstwa, którzy już niejednokrotnie pokazali jak wielkie mają serca. Pomoc przybiera więc różne formy, jednak dziele nie się z potrzebującymi to niewiel-

ki koszt jaki ponosimy w codziennym życiu. To tak niewiele za tak wiele, bo tak naprawdę nieważne jest ile dajemy, tylko czy umiemy dzielić się tym co mamy i czy potrafimy zobaczyć drugiego człowieka obok nas.

Zbiórka „Podaj Dalej” niesie ze sobą sporo radości i serdeczności. Taki podarek już niejednokrotnie wywołał uśmiech na twarzy czy wzbudził czyjąś wdzięczność. Tak też było i tym razem. **16 marca br. zgromadzone słodkości trafiły prosto do podopiecznych Hospicjum SANTA GALLA w Łabuńkach Pierwszych. Jesteśmy dumni i szczęśliwi, że mogliśmy „podać dalej” wasze dobro w formie 216 tabliczek czekolad zebranych podczas ostatniej Akcji.**

Kochani dawcy, wasza pomoc zawsze trafia prosto w serce, czyżby powiedzenie „przez żołądek do serca” sprawdzało się również i tym razem? Jedno jest pewne, taki gest sprawi innym wiele przyjemności. **Zarząd SHDK przy UG Zamość**

KRZYŻÓWKA MARCOWA

1	2		3	4	5		6		7		8
9			10								
11									3		
			12	13	1	14		15			
16		17	2			18					
		19				20			21		
					22				4		
23	24								25	26	
27					28	29		30			
31		32		33				34			35
	36		37			38					
39	6				40			41		42	
					43		44		45		
46		47			9						
48							49		50		51
				52							
53			54				55	56		57	
		58	7			59					
60, 5						61	62		63		64
					65				66		
67							68				8

POZIOMO:

1. jedna z pór roku
6. staropolska potrawa, której podstawą jest kapusta kwaszona, świeża lub mieszana
9. esker
10. spis i cennik potraw w restauracji
11. dekolt w kształcie kwadratu
12. zwrócenie uwagi na coś
16. nakrycie głowy papieża, używane do 1965 r.
18. jednostka podstawowa makrocząsteczki otrzymanej przez

polimeryzację

19. Cygan
20. uchylenie się, uskok
22. pierwszy okres ery mezozoicznej
23. zespół kości łączący kończynę górną z tułowiem
25. litera grecka
27. symbol glinu
28. trzecia z sylab solmizacyjnych
30. obrazy widziane podczas spania
31. rzeka w Afryce
33. uczeń, student

34. antylopa o brunatnym ubarwieniu
36. jasna, porowata skała osadowa
38. obchodzi imieniny 29 lipca
39. altana ogrodowa, oranżeria
41. rodzaj grubego sznura
43. zabawa taneczna
45. zamykany otwór w pokładzie statku
46. wydzielina gruczołu potowego
48. pasmo górskie w Azji
49. pałac sułtana
52. talia
53. werwa
55. pirat
58. elektroda o potencjale dodatnim
60. najwyżej położony punkt na niebie
61. intensywnie ciemnoniebieski kolor
66. część dolnej kończyny
67. zarodki, zalążki
68. drąg z hakiem i ostrzem, jeden ze sprzętów pożarniczych

PIONOWO:

1. rodzaj głębokiej patelni
2. mała Izabela
3. śpiewające, drobne ptaki – uważane za zwiastunów wiosny
4. jeden z przyimków lub symbol sodu
5. aromatyczny napój alkoholowy
6. pilnowanie
7. ciężki, wysoki but skórzany
8. pomieszanie mieszkalne lub biurowe położone poniżej poziomu gruntu
13. potocznie sklep samoobsługowy
14. ryba z rodziny karpiowatych
15. utwór – część opery
16. długi pas materiału zawijany ręcznie na głowie
17. 100 m kwadratowych
21. sympatyk cudzoziemców i cudzoziemszczyzny
22. zaporą
24. rodzaj krokodyla
26. model
29. obraz o tematyce religijnej w sztuce wschodniochrześcijańskiej
30. stop żelaza z węglem i innymi pierwiastkami
32. symbol św. Marka Ewangelisty
33. uczucie skruchy
35. ze stolicą w Bagdadzie
37. architekt ur. w Hrubieszowie, autor programu telewizyjnego „Piórkiem i węglem”
40. strach, lęk
42. brak wrażeń
44. bilet loteryjny
46. gatunek sowy
47. jeden z przodków konia domowego
50. boleń
51. wawóz
52. parkan
54. przerośnięcie: osoba bardzo dobra, szlachetna, łagodna
56. gatunek papugi
57. patronat, opieka
59. ktoś perfekcyjny w tym co robi
62. element dekoracyjny w kształcie trójkąta
63. meł
64. czas obiegu Ziemi wokół Słońca
65. Międzynarodowy Układ Jednostek Miar

CZEKA UPOMINEK

Rozwiąż krzyżówkę i dostarcz wypełniony kupon do biura administracji Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość w budynku Urzędu Gminy Zamość pod adres: Biuro GOK, ul. Peowiaków 92, pokój 26, 22-400 Zamość.

Termin dostarczenia kuponu upływa po dwóch tygodniach od dnia opublikowania danego numeru Biuletynu Samorządu Gminy Zamość na stronie www.gminazamosc.pl.

Na kuponie wpisz: hasło – rozwiązanie krzyżówki, Twój pseudonim oraz wymyślone przez Ciebie hasło, dzięki któremu potwierdzisz swoją tożsamość przy ewentualnym odbiorze upominku. Odbiorca upominku zostanie wybrany losowo. Pseudonim zwycięzcy zostanie ujawniony w kolejnym numerze czasopisma. Upominek książkowy będzie czekał do odbioru w w/w biurze administracji GOK.

Wybrany losowo zwycięzcą krzyżówki lutowej jest osoba o pseudonimie DRZEWO. Zapraszamy po odbiór upominku.

KUPON DO KRZYŻÓWKI

DO BIULETYNU SAMORZĄDU GMINY ZAMOŚĆ NR 3 (142)

Pseudonim Hasło

Rozwiązanie krzyżówki:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

BEZPŁATNY RACHUNEK W KAŻDYM BANKU

Otrzymuj
świadczenia z ZUS
na konto
i bądź bezpieczny!

BEZPIECZNIE
ZDROWO
BEZGOTÓWKOWO

Dowiedz się od nas,
jak to zrobić:
www.zus.pl
22 560 16 00
albo w placówce

Jeśli nie masz konta w żadnym banku, możesz założyć bezpłatny podstawowy rachunek płatniczy (PRP). Zrobisz to w banku, w oddziałach banków zagranicznych, instytucjach kredytowych i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, które prowadzą rachunki płatnicze dla konsumentów.

Podstawowy rachunek płatniczy jest bezpłatny

Oznacza to, że za darmo możesz:

- otworzyć i prowadzić konto w banku,
- otrzymać kartę płatniczą (za jej obsługę również nie płacisz),
- wypłacać pieniądze w bankomatach i wpłacać je do wpłatomatów banku (nielimitowana liczba transakcji w bankomatach Twojego banku w Polsce),
- 5 razy w miesiącu zlecić transakcje płatnicze (zlecenia stałe, przelewy, polecenia zapłaty),
- 5 razy w miesiącu wypłacić gotówkę z bankomatów innych banków.

Co daje Ci podstawowy rachunek płatniczy

Jeśli masz Podstawowy Rachunek Płatniczy, możesz:

- otrzymywać przelewy oraz wpłacać pieniądze na swój rachunek,
- wypłacać gotówkę w banku lub w bankomacie (w Polsce i za granicą),
- płacić kartą,
- wypłacać gotówkę przy użyciu terminala płatniczego podczas robienia zakupów i płacenia za nie kartą płatniczą,
- realizować zlecenia płatnicze.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. 2020 poz. 794, art. 59ia).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego.

Źródło: ZUS Bitgoraj

Redaktor Naczelny: Ryszard Gliwiński
Zastępca Redaktora Naczelnego: Jarosław Kalbarczyk
oraz gminne kolegium redakcyjne

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian, skracania, redagowania lub odrzucania nadesłanych do publikacji materiałów tekstowych i fotograficznych. Materiały przesłane do Redakcji nie będą zwracane. Redakcja prosi o dostarczanie tekstów i zdjęć za pomocą specjalnego formularza na stronie www.gminazamosc.pl – zakładka MENU / „Wyślij materiał do publikacji”.

Opracowanie i dystrybucja: Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem, **Zgłoś błąd:** e-mail: gok@gminazamosc.pl
Wydawca: Gmina Zamość, ul. Peowiaków 92, 22-400 Zamość, tel./fax 84 627 00 83, www.gminazamosc.pl
Druk: Drukarnia STANDRUK, ul. Mariana Rapackiego 25, 20-150 Lublin, **Nakład:** 3500 egz.

IV EDYCJA KONKURSU BITWA SOŁECTW DO OSTATNIEJ KROPLI KRWI

KONKURS DLA MIESZKAŃCÓW GMINY ZAMOŚĆ

Konkurs trwa od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Należy oddać krew w trakcie czterech gminnych Akcji zaplanowanych na 2021 rok:

- **14 lutego 2021 r.** w RCKiK OT w Zamościu
- **9 maja 2021 r.** w Szkole Podstawowej w Żdanowie
- **8 sierpnia 2021 r.** w świetlicy wiejskiej w Mokrem
- **14 listopada 2021 r.** w Zespole Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Kalinowicach

Przez cały okres konkursu krew można także oddawać w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa Oddział Terenowy w Zamościu ul. Aleje Jana Pawła II 10 (wystarczy zapytać o konkurs i wypełnić krótką deklarację)

WARTO POWALCZYĆ!

**DO WYGRANIA ATRAKCYJNE NAGRODY ZESPOŁOWE
I INDYWIDUALNE UFUNDOWANE PRZEZ WÓJTA GMINY ZAMOŚĆ!!!**

Konkurs skierowany jest do mieszkańców Gminy Zamość.

Celem konkursu jest rozwój honorowego krwiodawstwa w Gminie Zamość oraz zmotywowanie lokalnej społeczności do wspólnej reakcji na problem ciągłego niedoboru krwi.

Dodatkowe informacje pod numerami telefonów: 502-102-448, 503-101-199 lub 513-424-226.

Organizatorzy konkursu:

Samorząd Gminy Zamość, Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi
przy Urzędzie Gminy Zamość oraz Zarząd Gminny Związku OSP RP w Zamościu